Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Oehlenschläger, Adam.; Oehlenschläger ; udgivet ved F. L. Liebenberg.
Titel | Title:	Aladdin eller den forunderlige Lampe : dramatisk Eventyr
Udgavebetegnelse | Edition Statement:	3. opl.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	København ; Kristiania : Gyldendal, 1905
Fysiske størrelse | Physical extent:	229 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

55, - 250.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130023477301

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

FOLKE-UDGAVE

OEHLENSCHLÄGER

ALADDIN

UDGIVET VED F. L. LIEBENBERG

GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
KØBENHAVN OG KRISTIANIA

Nr. 9—10 50 Øre

OEHLENSCHLÄGER.

ALADDIN

ELLER

DEN FORUNDERLIGE LAMPE.

DRAMATISK EVENTYR,

UDGIVET VED

F. L. LIEBENBERG.

TREDJE OPLAG.

KØBENHAVN OG KRISTIANIA.
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG.

FORLAGETS BOGTRYKKERI.
1905.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

PERSONERNE.

Sangvinitas, Prolog.
Soliman, Sultan i Persien.
Zulima, hans Hustru.
Gulnare, deres Datter.
Stor-Veziren.
Saladin, hans Søn.
Mustapha, Skrædder.
Morgiane, hans Kone.
Aladdin, deres Søn.
Nureddin, Troldmand.
Hindbad, hans Broder.
Selim.
Sindbad.
En Jøde.
En christen Kiøbmand.
Bedreddin, } Kiøbmænd.
Ali, }
Gulnares Amme.
En Urtekræmmer.
Ali Baba, Stiernetyder.
En Staldkarl.
En vagthavende Officeer.
Første Vagt.
Anden Vagt.
En gammel Kiøbmand.
En Kobbersmed.
Bøddelen og hans Dreng.
En Karl.
En gammel Mand.

Morgianes Vert.
En Apotheker.
Sultanens Hofnar.
En persisk Digter.
Fatime, en hellig Kone.
Karavane.
Pilegrime, Abdaller og Kalendere.
Soldater, Pøbel etc.
Lampens Aand.
Ringens Aand.
Peribanu, Feernes Dronning.
Tvende Biergpiger.
Lympha.
Zephyr.
En Faarekylling.
En Spindelvæv.
Første Alf.
Anden Alf.
To Fugle.
Nattergale.
Chor af **Lampens, Ringens** og **Biergets Aander,** af **Alfer, Sandsigerinder** og **Fugle.**
Phantasia, Epilog.

PROLOG.

Sangvinitas træder frem og siger:

Du Nordens mørke Mø, Melancholia,
Som sidder hisset paa det tykke Bundt
Af Krøniker fra Island, gamle Digte
Fra Danmark, med en Harpe i din Haand
Af Biørnesener og af Egetræ!
Modtag i Dag et lille kort Besøg
Her af din Søster, af Sangvinitas,
Den ældre, muntre, morgenlandske Datter.
Glem for et Øieblik, du ranke Mø,
Tilsløret, høi og ædel, svøbt i Maar!
Din dybe Tungsind, vaagn af din Erindring
Om Frode, Athelstein og Trygvesøn;
Tænk heller nu paa Navnet Valdemar,
Der blomstrede med Danmarks Riddertid.
Tag Saxo frem, og lad ham huldt erstatte
Med spillende romantisk Farveblanding
Det Store i din Snorros Overblik
Paa Livet ved de sneebedækte Fielde.
Erkiend min Skiønhed, yngre, blege Søster!
Og mindes, at din Knud, din Eiegod,
Din Haarderaade, og saa mange Flere
Blev lokket af mit sydligmilde Blik.
Thi Nordens Kraft er uden Østens Ild
Det samme, som et tungt og hærdet Sværd,
Der mangler en varmblodig Muskelarm,
For stærkt at svinges. Blomsten, sund af Frø,
Til Solen trænger, for at giennemglødes;

Og bliver der for langt et Mellemrum,
Før Asianerne til Norden drage,
For at forædle Slægten, varme den —
Da bliver Slægten, som du seer desværre:
En Blomst, forlængst engang fra Syden hentet,
Men som vantrives Aar for Aar, hentørres,
Blier bleg af Farve, søvnig, mat — og døer.
Her ruller jeg fortrolig op for dig
Mit rigeligt indsprængte Blomsterflor;
Som Østens Æther let og giennemsigtigt,
Udruller jeg det paa dit sorte Skiold,
At det kan laane der en hellig Grund
Af nordisk Aftendæmring.
Og finder du ei i det hele Billed
Alt, hvad der burde høre til mit Rige,
Blier undertiden Farven mere mat,
End Straalerne fra Orienten taale —
Da tilgiv Kunstneren, som malte det;
Erindre dig, det var din Søn, min Søster!
Der saae det Hele, skiøndt med henrykt Aand,
Dog giennem dit, sin Moders, Sørgeslør;
Og harmes ikke over den Natur,
Der sødt har bragt ham til at elske dig!

FØRSTE ACT.

ISPAHAN.

Et lidet, fattigt Værelse.
Mustapha sidder paa et Bord og syer. Morgiane spinder Bomuld.

Mustapha. Nu, Morgiane! sover du igien?
Morgiane. Nei, Mustapha! der giorde du mig Uret.
Jeg sad og læste just min Aftenbøn,
Og lukte Øinene fast i, for ei
At blive adspredt. Det er ellers silde.
Mustapha.
Hvad silde? Kom mig ei med saadan Snak!
Jeg siger, det er tidligt. Hvem er Herre
I Huset her? du eller jeg? Du er
Et Murmeldyr. Er det nu Tid at læse
Sin Aftenbøn for fattig Folk, som vi?
Morgiane.
Hvad kan det skade, at man er gudsfrygtig?
Mustapha.
Meer, end du troer. Imens du læser, seer du!
Saa spinder du ei Bomuld. Af din Bøn
Kan vi ei leve. Faaer man Brød for Bønner?
Hvad? kan man kiøbe Kiød for dem paa Torvet?
Jeg er en gammel Mand, min Kraft er borte,
Jeg kan ei længer sye saa flink, som før.
Du er min Medhielp, seer du! Det vil sige,
At du skal rappe dig og hielpe mig.
Morgiane græder.
Jeg hielper dig med Alt jo, hvad jeg kan.

Mustapha. Nu nu, græd ikke! jeg er god igien.
Du er ei slem, du kunde være værre.
Da jeg var vel ved Magt i gamle Dage,
Da var jeg selv ei for, du skulde være
For meget med; da bad jeg selv dig skaane
De hvide Hænder og det smukke Ansigt
For Solen. Men saa gaaer det nu i Verden;
Nu er Forgyldningen af dig, og jeg er fattig.
Nu maa du spinde, ellers gaaer det galt.
Det er ei blot os selv, den lange Lømmel,
Som driver om og giør slet ingen Nytte,
Ham skal vi ogsaa føde.
Morgiane. Altid har du
Saameget nu imod den stakkels Dreng.
Han er saa ung, og med hans varme Blod
Er man ei skikket til at sidde stille
Med Benet over Kors den hele Dag.
Mustapha. Men at gaae om med Armen over Kors
Den hele Dag, dertil er Blodet koldt nok.
Hør, Morgiane!
Morgiane. Nu, saa vær dog rolig!
Der kommer han.
Aladdin kommer ind. God Aften, Fader!
Mustapha. Ja,
Jeg skal godaftne dig, din lange Slyngel!
Har du nu drevet hele Aftnen om
Paa Gaden med de andre Drenge? hvad?
Aladdin. Nei, Fader! jeg har ikke drevet om.
See, her er Penge fra den rige Kiøbmand
For den violblaa Silkekaftan. Manden
Var ikke hiemme selv; men som en Dreng
Har jeg fri Adgang i det hele Huus,
Og naar jeg kommer der engang iblandt,
Kan jeg ei slippe fra hans Fruentimmer.
Du hellige Prophet! hvad dog de Piger
Er deilige. De giorde Løier med mig,
Og spurgte skiemtviis, om jeg ogsaa vel
Forstod mig noget paa min Profession;
At jeg nok var den rette Skrædder, jeg!

Jeg svarte dem, at dersom de tillod det,
Saa tog jeg Maal strax af dem allesammen.
Dertil var de nu alle villige,
Og bragte lange Strimler af Papir.
Da skulde I kun seet en Maalen, Fader!
Om Armene, om Livet, og om Barmen.
O, hvor det dog er skiønt, at være Skrædder!

Mustapha.

Ja, jeg skal skræddre dig! ja, jeg skal skræddre
Dig, Kieltring!

Vil springe ned af Bordet, men glider, og er færdig at styrte.

Ak, du hellige Prophet!
Hielp, hielp! jeg glider. Hielp, jeg brækker Halsen.

Aladdin hielper ham.

Ja, saadan er det, at forhaste sig.

Mustapha med indædt Forbittrelse.

Min Søn! tag mig den Alen, som der hænger.

Aladdin rækker ham Alnen. Mustapha hugger efter ham; men Aladdin springer tilside, saa at Faderen slaaer Bomuldstotten paa Morgianes Rok ned i Lyset. Aladdin løber ud.

Morgiane, som vaagner af den Søvn, hun nylig var falden i, seer Totten brænde, og raaber:

Brand! Brand! Brand! Ispahan! Brand! Ispahan!
Den store Hovedstad i Persien
Staaer i lys Lue.

Mustapha. Nei, det er for galt!
Jeg gamle Mand, det holder jeg ei ud.
O, slemme Skarn, du liderlige Fugl,
Som ei vil staae, imens man straffer ham;
Som skiller mig ved al min Næring hos
De rige, de mistænkelige Kiøbmænd;
Som — Morgiane! er du fra Forstanden?
Du sidder stille og laer Totten brænde?
Sluk! sluk! om du saa aldrig slukker meer.

Morgiane ganske forstyrret.

Sluk! hvormed skal jeg arme Kone slukke?
Her er jo ingen Sprøite eller Brandspand.
Ak, ak, min Bomuld! ak, min Spindeløn!

Hun gaaer i Forskrækkelsen hen og tager den Silkeklædning, som Mustapha nylig har syet paa, og kaster over Ilden.

Mustapha.
Nei, nu er det forbi! Kaftanen brænder,
Jeg mægter ikke at betale den!
Jeg arme Mand! O, Himmel, jeg faaer Ondt.
Synker i Morgianes Arme.

AFRIKA.

Et stort Værelse, oplyst af en døsig Lampe. Rundt omkring paa Væggene hænge alle Slags underlige Instrumenter. Adskillige Boghylder paa den ene Side. I Baggrunden sidder

Nureddin, Troldmand,

i et langt sort Klædebon, med et Axelskierf om Livet, bemalet med hemmelige Ziffre. Foran sig paa et Bord har han en liden Kasse staaende, fyldt med fiint Sand. Han sidder meget fordybet og hensiunken, tegner Punkter i Sandet med en Ibenholts Griffel, forbinder dem med Streger, og punkterer. Pludselig bryder han ud:

En Skat, en sielden Skat! i Verden ingen
Saa stor! — Udi en Hule. Hvor? — I Asien.
Og hvor i Asien? — Ved Ispahan,
Dybt under Jorden, i en hvælvet Grotte,
Indkrandst af Bierge. — Hellige Prophet!
Hvad Hemmelighed aabenbarer sig
Her for min Siæl! Saa lykkes det mig dog,
At efter fyrgetyve lange Aars
Utrættede, vedholdne, strenge Flid
I Midnatsstunden — Stille! lad mig see:
Hvad er det for en Skat? — En Kobberlampe!
En gammel, plump, anløben Kobberlampe!
Hvori bestaaer dens Kraft? — I Taager skiult!
Det seer først Eiermanden. Og skal jeg
(Min Tunge knap, af Frygt og Haab indlænket,
Her mægte kan at tale Ordet ud),
Skal jeg da blive denne Eiermand? —
Det fine Sand, som Vandet, sammenruller,

Og efterlader ikke Griflens Spor.
Utydeligt! — Dog stille! runde Bølger
Sig taarner i det tørre Hav, som naar
En Stormvind gaaer i Biledulgerid.
Hvad sige disse Toppe? — Jeg skal hente
Hiin gamle Digters Bog, som staaer paa Hylden,
Øster i Salen. Paa den første Side,
Mit Øie falder, naar jeg slaaer den op,
Jeg læse skal; det bringer mig paa Spor.

Han gaaer langsomt hen, tager en gammel Foliant, slaaer den op, og læser paa den første Side, han træffer:

Selsomt er Lykkens Gaver rundt fordeelt,
Som Funker er de spredt fra Syd til Norden,
Og saare Faa besidde Lykken heelt.

Hvert Blomster har sit eget Sted paa Jorden:
Hvor Druens Blod er varmest, lurer Død,
I hule Jordbund buldre Lyn og Torden.

Blandt Østens Palmer, mellem Frugten sød,
Sig Brilleslangen under Løvet sniger,
Og Giften blusser giennem Blomsten rød.

Fra kolde Nord snart varme Sol bortviger;
Men uden Jordskiælv, uden Gift og Pest
Nødtørftig Rugen groer for stærke Kriger.

Naturens muntre Søn er Lykken næst.
Hvorefter Nattens Grubler flittig grunder,
Naar Solen slukkes i det blege Vest,

Det finder han med Lethed ved et Under.
Fast ubegribeligt ham Lykken gaaer
I Møde, mens han sødt og sorgfrit blunder.

Og deri Lykken netop jo bestaaer,
At den umiddelbar, ved skiulte Kræfter,
Hen til sin elskte Gienstand sikkert naaer.

Den kommer selv, den vil ei gribes efter.
Det hielper lidt kun, at du søge vil,
At du din Tanke paa dens Ankomst hefter.

Du griber — Haabets Dør sig lukker til.
Hvis ei umiddelbar din Lod er falden,
Da blier du for din Higen kun et Spil;

Da hielper ei din Forsken og din Kalden.

Han lukker Bogen langsomt.

En Dødelig har skrevet dette Digt,
En ringe Sanger, uindviet i
Naturens helligste Mysterium.
Mild aabner den for mig sin skiulte Skat.
Var det for strax derpaa at spotte mig
Af qvindligt Lune? Nei! den vise Røst
Var ingen Spottefugls; dens rene Lys
Er ingen Lygtemand, som leder vild.
Alvorlig, blid dens Finger peger hen
Til Skatten, som den huldt for mig oplader.
Men jeg forstaaer, hvad, mystisk underlig,
Den og ei Sangeren igiennem dette
Umodne Digt mig giver at forstaae:
Adspredt er Jordens Kræfter, mange Hænder
Forenes maae, at lette svare Byrder.
Mig givet blev, med dyb, skarpsindig Aand
At skue i Naturens Inderste;
Men det udvortes Redskab er jeg ikke.
Naturens muntre Søn (en Melkeblods
Natur, hvis rene Fattigdom paa Tanker
Har alle Kræfter spart til Kiød og Blod),
En ung, enfoldig Dreng skal hielpe mig,
Skal tage Skatten, næsten som i Søvne,
Og flye mig den, uklog paa dens Værdi.
Er det ei saa, du store Salomon?

Han sætter sig atter til at punktere.

Ja, det er saa. En Ild med Røgelse
Skal giøre Hulens Indgang kiendelig;

Og en rødmusset, uopdragen Dreng,
Som ved et Lotterie hist i Europa,
Skal trække Lodden ud til min Gevinst.
Tak være dig, du mægtige Prophet!
Min Siæl er mat af sin Anstrengelse.
Min Lykke funden er. Det trætte Legem
Til Hvile stunder; sødt kan slumres nu.
I Morgen staaer jeg paa mit blotte Ord
I Asien, og inden Overmorgen
Staaer jeg med Lampen, Jordens bedste Stierne
(Som Himlens lykkelige Stierner skienkte mig),
Her atter i min Haand.

Gaaer.

ISPAHAN.

Mustaphas Stue. Mustapha ligger Liig. Morgiane og hendes Naboesker staae omkring Kisten.

Morgiane.
Endnu engang hav Tak, I gode Qvinder,
Som hialp mig med min stakkels gamle Husbond!
Han er nu død! Ak, hellige Prophet!

Græder.

Han sidder aldrig meer paa Bordet der
Og syer, og skiender paa mig for min Søvn;
Nu sover han langt stærkere, end jeg.
Hav Tak, min gode Mirza! Du, Amine!
Hav Tak. I Fald Propheten skulde kalde
Snart een af eders Mænd, skal Morgiane
Sig vise redebon, som I har viist jer,
Med Vaskning, Tvætning, Kistelægning, Pyntning.
Ak, Allah! tænk, det Taft, han ligger i,
Det blev hans Død: Han vilde slaae Aladdin,
Saa slog han i min Bomuldstot; den faldt
I Lyset; jeg, forskrækket af min Søvn,

Sprang op og vilde slukke Ildebranden;
Men da jeg ikke kunde skille Sort
Fra Hvidt i Angsten, tog jeg Silkekiolen
Og vilde slukke med. Min arme Mand!
Bleg sank han i min Arm, og døde kort
Derpaa af Skræk.

Græder.

Du gode, gamle Mand!
Nu, den Vei skal vi alle gaae. Men, Himmel!
Det er dog tungt — og paa en saadan Maade!
Aladdin er en Galgenfugl. — Farvel,
I gode Qvinder! Hisset kommer alt
Liigbærerne. Jeg holder det ei ud.

Liigbærerne komme.

Mit Hierte brister. — Ak, I gode Mænd!
Saa tag da Kisten, men tag ei for haardt,
Det er en gammel Mand, ak, bær ham varlig,
Han taaler ikke mange flere Stød;
Og vend hans sølvgraa Hoved imod Mekka,
Og Fødderne, koldt udstrakt, mod Medina.
Endnu et Kys! Ak, hvor han ligger roligt!
Før foer han altid op. Det er forbi.
Farvel, min Mand! min Mustapha, Farvel!

Liigbærerne gaae bort med Kisten. Qvinderne hyle over Liget.

GADE.

Aladdin. En Hoben andre Drenge. I Baggrunden Nureddin, som giver Agt paa deres Tale og Adfærd.

Selim. Der er Aladdin; saa, nu kan vor Leg
Begynde ret.
Aladdin. God Morgen, Kammerater!
Selim. Hvor blev du af saa længe?
Aladdin. Seer du vel,
Der var Begravelse her uden Byen

Paa Kirkegaarden ved Moskeen hist.
Det maatte jeg først see. Det er saa morsomt,
At høre Sangen, og at see dem gaae
Saa langsomt gravitetisk hen med Liget.
Selim. Hvi har du ikke sagt mig det, saa var
Jeg gaaet med. Hvem blev i Dag begravet?
Aladdin ganske ligegyldig.
Min Fader.
Selim. Hvad? din Fader? er han død?
Aladdin. I Forgaars Aftes døde han.
Selim. Og derom
Har du ei talt et Ord.
Aladdin. Saa har jeg glemt det.
Selim. Og sørger ei?
Aladdin. Nu, har jeg Raad til det?
Selim. Jeg mener ei med Klæder, men med Siælen.
Aladdin. Ei hvad? den, som vil sørge over Alting,
Fik Nok at sørge over. Han var gammel.
Sindbad.
Naa, kom nu, kom! Den rige Kiøbmand hist
Paa Hiørnet vil i Dag igien udkaste
Tre Pomerantser her i Gramsetag.
Aladdin. Ja, jeg er med.
Sindbad. Er du? det troer jeg nok.
Der kommer alt den ene. Varsko, Drenge!
En Pomerants bliver kastet ud af et Vindue, Aladdin griber den.
Selim. Du er nu altid lykkelig.
Drengene. Fleer! fleer!
En Pomerants kastes atter ud, som Aladdin ligeledes griber.
Aladdin. Det var den anden. Nu har jeg alt to.
Sindbad. Aladdin maa ei være længer med,
Den tredie maa han ikke gramse efter,
Han har alt faaet nok. Hold paa ham, Drenge!
De holde paa Aladdin. Den tredie Pomerants kastes ud, den falder i hans Turban.
Aladdin. Det var den tredie. Een jeg spiser selv,
Og der har I de andre to igien.
Han kaster de to Pomerantser i Luften, Drengene løbe bort for at gribe dem.

Nureddin træder frem.
Hvi skulde jeg gaae længer? Dette Spil,
Saa hensigtsløst og barnligt som det lader,
Har Skiebnen stiftet, for at vise mig
Mit Redskab. Netop, som jeg tænkte ham:
Rødmusset, stærk og doven, sorgesløs.
Hans Fader blev begravet — han gik ud
At see paa det, som paa et andet Spil.
To Gange skienker Lykken ham sin Gunst,
Og tredie Gang med sammentvungne Hænder
Han lokker den ned i sin Turbanpul.
Hvad vil jeg meer? her har jeg, hvad jeg søgte.
Gaaer hen mod Aladdin.
Til Lykke, unge Ven! Jeg seer, du er
Vel øvet i at gramse.
Aladdin undseelig. Ja, saamænd!
Nureddin. Bliv ikke vred, at jeg saa dristig kommer
Og taler med dig, uden dit Bekiendtskab;
Men flere Ting opmærksom mig har giort:
Først er du i den hele Drengeflok
Den Smukkeste; dernæst er du den Største.
Hvor gammel er du?
Aladdin. Sytten Aar.
Nureddin. Ja, seer man!
Og du seer endnu ældre ud. Du mangler
Kun Skiægget, saa var du complet en Mand.
Dertil er du behændigst af dem alle,
Og lykkeligst. Jeg er en fremmed Kiøbmand,
Kun lidt kiendt i det store Ispahan,
Og søger derfor smukke Folks Bekiendtskab.
Aladdin. Min Herre! I beviser mig stor Ære.
Med mit Bekiendtskab er I lidet tient.
Jeg er en fattig Skrædderdreng. Min Fader
Er død. Han vilde prygle mig, saa slog
Han i min Moders Bomuldstot, saa gik
Der Ild i Totten, og — saa døde han.
Nureddin. Jeg hørte eder tale om hans Liigfærd
Og — bliv ei vred — den Ligegyldighed,
Hvormed du talte, kom mig til at studse.

Aladdin.
Ak, hvad! det var en gammel stakkels Mand;
Halvfierdsindstyve Aar! Saa gammel bliver
Kun Faa i Ispahan.
Nureddin. Men, som jeg hører,
Saa har du været Aarsag i hans Død.
Aladdin.
Fordi jeg ikke vilde lae mig slaae for Panden
Med Alnen, men behændig sprang tilside?
Nei, kiære Herre, tænk jer dog et Liv,
Der hænger i saa tynd en Spindelvæv,
At det kan døe af Skræk, naar der engang
Gaaer Ild i Bomuldstotten. Han maa takke
Mig til, fordi jeg skaffed ham et Paaskud
Til at forføie sig herfra.
Nureddin. Det var
Ei sønlig talt.
Aladdin. Den store Allah veed,
Om just jeg var hans Søn. Han var alt gammel,
Da han min Moder tog, og hun var ung,
Og smuk, hvis man kan troe, hvad Rygtet siger.
Al Sefi, en Emir, kom tidt i Huset,
Han havde mig ret kiær, jeg lignte ham,
Han gav mig ofte før Foræringer;
Nu er han dræbt i Krigen af en Tyrk.
Nureddin.
Din Fader var saa gammel? Siig, hvad hed han?
Aladdin. Hans Navn var Mustapha.
Nureddin med stigende Opmærksomhed.
Og han var Skrædder?
Aladdin. Med Liv og Siæl.
Nureddin. Og har alt længe boet
I Ispahan?
Aladdin. Saa længe jeg kan huske.
Nureddin. Knarvurren, vranten, hidsig af Gemyt?
Aladdin. I kiender ham?
Nureddin. En stræbsom gammel Mand?
Aladdin. Ja, rigtig!
Nureddin. Som bestandig vilde,

At man sig Noget skulde tage for,
Og ikke gaae paa Gaden om og drive?
Aladdin forundret.
Det er ham, det er hans udtrykte Billed!
Nureddin omfavner ham.
Min Brodersøn!
Aladdin. Hvordan? I er hans Broder?
Nureddin. Hans kiødelige Broder. Muhamed,
Du hellige Profet! jeg troede længst ham død,
Og haabed ei at træffe paa hans Slægt,
Og nu jeg finder en saa vakker Yngling.
Kom! kom! Hvad hedder du?
Aladdin. Aladdin.
Nureddin. Rigtig!
Det skrev han fro mig til, da du var født,
Thi — hvad du sagde om Emiren nys —
Aladdin undseelig og bange.
Ak, bryd jer ei om det; det faldt mig kun
Saa ud af Munden, kiæreste Herr Fætter!
Nureddin. O, kom, Aladdin! kiære Brodersøn!
Kom, bring mig til din Moer. Hun lever dog?
Aladdin. Her boer hun, her i dette lille Huus.
Nureddin.
Du hellige Prophet! hvor Skiebnen fører
Dog Alt besynderligt i denne Verden.
De gaae ind.

STUE.

Nureddin, Morgiane og Aladdin sidde om et Bord ved et velsmagende Maaltid.

Morgiane.
Høistærede Herr Fætter! kiære Svoger!
Broer Nureddin (tag ikke ilde op,
At jeg saa dristig taler)! nei, saa vilde
Jeg heller troet, at Kaukasus var sløifet,

At Solen havde tørret Euphrat ud,
End at min kiære, brave Ægtefælle —
Nu er han i Prophetens Paradiis,
Hvor unge Huris, smukkere end jeg,
Omfavner ham, og klæer ham af og paa,
Og stryger ham med Multum for sin Gigt;
Ak, lad dem det, jeg er kun lidt jaloux.
Men — hvad jeg vilde sige, kiære Svoger!
Det kunde jeg, som sagt, dog aldrig troe,
At Mustapha, det gamle stakkels Skrog,
Var Broder til en saadan fornem Herre.
Jeg har ei heller i mit hele Liv
Hørt Manden tale om jer. Derfor troede
Jeg ogsaa først — tilgiv min dumme Mistro —
At I nok var en Tyv, en Kieltringknegt,
Som kom kun for at see paa Leiligheden;
Men da jeg saa betænkte mig igien,
At her var intet meer at stiæle af,
End paa en Banke Sand i Sahras Ørkner,
Og da I nu lod hente Mad og Sherbet,
Og gav os et saa herligt Tractement,
Da bortsvandt al min Mistro, kiære Fætter!
Thi, ak! hvad skulde bragt jer til at giøre
Mig arme Kone med min stakkels Dreng
Saa meget Godt, var det ei Slægtskabs Skyld?

Nureddin.

Ja, kiære Svigerske! hvad jeg kan giøre
For eder og for eders gode Søn,
Det skal jeg giøre som en ærlig Fætter.
Hvi hindred Skiebnen mig bestandig i
At høre om min Broders trange Kaar?
Jeg skulde vist forlængst med villigt Hierte
Og med uskrømtet Glæde hiulpet eder.
Dog Skeet er skeet, og kan ei giøres om,
Det hielper ei at klynke over det,
Som ei kan ændres; lad os altsaa nu
Betragte det Nærværende. Skienker.
Aladdin!
Kom, Søn! og drik mig til.

Aladdin. God Taar, Herr Fætter!
Nureddin. Siig altsaa, kiære Morgiane! nu,
Hvordan I har det: hvoraf lever I?
Hvad giør Aladdin? er han flittig? har
Han alt bestemt sig? hvortil har han Lyst?
Morgiane.
Ak, hvortil han har Lyst? At gaae paa Gaden
Den hele lange Dag, at spille Skorsteen,
Nærmest til Væg, Klink, Pind, og So i Hullet;
At søle sig i Snavset som et Sviin,
At rive Buxerne itu for Knæet,
At slide Hul paa sine Albuærmer,
At slaaes, at bande, og at løbe gal.
Ak, kiæreste Herr Fætter! I kan troe,
At han har giort mig mangen Hiertesorg.
Han giør mig ei saa glad; det staaer jeg for.
Det er min Søn, det er mit Kiød og Blod,
Han er ei hæslig, deilig rød og hvid,
Og Alle siger, at han ligner mig;
Men Sandhed maa for Dagen, om den saa
Skal ud igiennem mine Sidebeen.
Jeg spinder Bomuld hele Dagen; men
Hvad kan vel det forslaae? Han gidder ei
Bestille — Gud forlade ham, det Skarn! —
Saa meget som at kæmme selv sit Haar.
Alt ligger paa mig arme stakkels Kone.
Han skulde være Skrædder, som hans Fader;
Men, ak, Gud bedre ham, for Skrædd'r, han er!
Nei, der vil Andet til, end gaae og drive.
Da Mustapha endnu var levende,
Tog jeg det Skarn i Forsvar; Himlens Straf
Nu kommer over mig for al min Svaghed.
Nureddin. Nu, kiære Svigerske! giv jer tilfreds!
Saavidt som jeg kan mærke paa Aladdin,
Saa er han af en ædel, stolt Natur.
For ung til selv at aabne sig en Bane,
Nedtrykt af al den Armod rundt omkring sig,
Er han ei vaagnet ret endnu, og derfor
Har Leg og Lediggang bestandig tumlet

Den ubevidste Siæl, som i en Vugge.
Jeg vedder, naar man satte ham i Stand
Til at begynde en anstændig Handel;
At naar man skaffed ham en Bod med Varer
Af alle Slags fortræffelige Stoffer
Fra China, Indien og fra Levanten;
Jeg vedder Ti mod Een, at han blev kied
Af al sin gamle Tidsfordriv, og fik
Til bedre Sysler Lyst. Ei sandt, Aladdin?

Aladdin. Herr Fætter! I kan læse i mit Hierte.
Ak, jeg kan aldrig gaae en Bod forbi,
Som hænger fuld af Guldmor og af Sølvmor,
Af Flor, af Atlask og af Silketøier
Og klare Perlebaand og slige Sager,
Før strax jeg tænker: Havde du dig dog
En saadan herlig Bod! Saa kom hver Dag
De skiønne Perserinder i din Bod,
Og slog de lange Sølverslør tilside,
For ret de smukke Varer at besee.
Og mens de saa besaae min Herlighed,
Besaae jeg deres Herlighed igien.
O, kiære Fætter! skaf mig slig en Bod,
Og her jeg lover jer med Haand og Mund,
At jeg skal blive ordentlig, fornuftig,
Selv rede Haaret, vaske, tvætte mig,
Og ikke lege med de dumme Drenge.

Nureddin rækker ham Haanden.
Et Ord et Ord?

Aladdin tager den. En Mand en Mand.

Nureddin. Top, Fætter!
I Overmorgen har du dig en Bod.

Morgiane. Ak, hellige Prophet! den arme Orm!
Hvor skulde han faae den fra?

Nureddin. Kiære Moder!
Jeg køber og forærer ham en Bod.

Aladdin falder ham om Halsen.
Nu, det kan man dog kalde en oprigtig
Og ærlig Fætter. Kiære, kiære Fætter!
I er af mine Folk. Men, kiære Fætter!

Der er saa længe til i Overmorgen,
Var det ei bedre strax — i Morgen tidlig
At kiøbe Boden? Det er dog saa godt,
At faae fra Haanden, hvad man skal; og jeg
Kan ikke taale godt at bie.
Morgiane. Dosmer!
Kiødhoved! lange Lømmel! er der da
Ei mindste Tanke i dit tykke Hoved?
Er det Taknemlighed? og taber du
Ei Mælet over saa uventet Godhed?
Ak, jeg maa græde, kiæreste Herr Fætter!
Er I en Engel, sendt fra Himlen ned,
At hielpe denne faderløse Orm,
Den arme stakkels Dreng? Flux hen, dit Afskum!
Og kys Herr Fætteren smukt paa sin Haand,
Og tak ham. — Ak, er det ei Alt en Drøm?
Jeg er saa vant til Sorg og Usselhed,
At denne Lykke giør mig reent forplumret.
Nureddin. Vær rolig, gode Kone! Nei, Aladdin!
I Morgen er det Fredag, Helligdag,
Da kan man ikke kiøbslaae; hver en Bod
Er lukket til, og Livet deler sig
I Gudsfrygt og uskyldig Tidsfordriv.
I Morgen vil jeg skaffe dig en Klædning,
Som passer for din nye Stand; saa vil vi,
I Fald din Moder ei er derimod,
Spadsere sammen ud af Stadens Porte
Igiennem disse smukke, kølne Haver,
Som rundt omringe den. Du har dog Lyst?
Aladdin.
Stor Lyst, Herr Fætter! grumme megen Lyst.
Nureddin. Saa vil vi skilles ad i Aften da;
Det er alt sildig, og jeg mærker, at
Jeg er af Reisen træt. I Morgen sees vi.
Farvel saalænge, Børn!
Aladdin og **Morgiane.** God Nat, Herr Fætter!

EN VILD BIERGEGN.

Tvende store Klipper skraane brat ned imod hinanden, og danne et snevert Pas, i hvis Midte er en liden behagelig Strækning, bevoxet med Græs og Blomster. Træerne fra Fieldet lude tildeels derover, og ud af Klippen springer en Kilde, som snoer sig ned i Afgrunden.

Nureddin. Aladdin.
De komme gaaende sammen, fordybede i en Samtale.

Aladdin. Ak, kiæreste Herr Fætter! I fortæller
De bedste Eventyr, som jeg har hørt
I al min Levetid. Det er en Lyst,
At høre eder saadan tale, Fætter!
Det forekommer mig, som om jeg var
Langt klogere, end da vi først gik ud
Af Porten. I har viist mig rundt omkring
I alle Verdens Dele. Hvad I siger
Om Handelsvæsnet, er fornøieligt
At høre paa; dog maa jeg tilstaae reent ud,
At hvad I talte om Naturens Kræfter,
Dens skiulte, underlige Skatte; om
De Mennesker, som af en venlig Skiebne
Tidt pludselig faae det, som Andre hige
Forgieves efter deres hele Liv;
Om det Usynliges Indvirkning i
Det Synlige, og alle slige Sager,
Det mored mig af alle Ting dog meest.

Nureddin. Det er og det Mærkværdigste, min Søn!
Det Helligste, hvortil vor Siæl sig hæver.

Aladdin seer sig forbauset omkring.
Men, Hillemænd! hvor er vi kommen hen?
Henrevet af hvert Ord, I sagde mig,
Har jeg saa reent forglemt at huske Veien,
At langt fra Haverne, ud over Marken
Vi komne er, og staae nu midt imellem
De vilde Bierge. Rigtig nok det kom
Mig for, som jeg blev træt engang paa Veien;
Men det var snart forglemt. Er det maaskee
Saaledes ogsaa gaaet eder, Fætter?

Nureddin. Nei, elskte Søn! med Forsæt har jeg ført

Dig uformærkt fra Stadens Larm og Bulder
Ind i den vilde, herlige Natur.
Af barnlig Glæde slog dit unge Hierte,
Da hist igiennem Haverne vi gik,
Der, som en stor, uhyre Blomsterkrands,
Den store Steenhob køler og omdufter;
Og skiøndt jeg negter ei, at disse Lunde,
Hvor Kilden risler, Pomerantsen lugter,
Og qvæger Tungen med sin søde Saft,
Er et husvalende og venligt Syn,
Saa staaer dog denne smaalige Natur,
Af Nødtørft sammentrængt i visse Grændser,
Opvoxet inden Eiendommens Skranker
Og under Eiermandens Herskerblik,
Saa langt tilbage for Naturen i
Sin dristige og grændseløse Rigdom,
Som Nattefaklen for den lyse Sol. —
Tilsyneladende tilfældigviis kun,
Men i mit Hierte sindrigt overlagt,
Har jeg paa Veien ledt din muntre Aand
Fra ringe Gienstand til en større Udsigt.
Jeg vilde stemme dig til uformærkt
At vænnes til det høist Forunderlige;
At ikke, som en rask og vælig Ganger
Vel af Natur, men stakket paa Forstand,
Du skulde studse ved uventet Knald.
Det har jeg giort, og troer nu, at jeg vel
Kan uden Fare sige dig min Hensigt.

Aladdin. Tal kun, Herr Fætter! jeg er ikke bange.

Nureddin. Saa vid, min Søn! at jeg i mange Aar
Har grandsket i Naturens lukte Bog,
Og at det endelig ved ufortrøden
Anstrenget og usvækket Flid tilsidst
Mig lykkedes at spore Sager op,
Som ikke sees af Mængdens matte Øie.
Blandt Andet har jeg sikkert grundet ud,
At netop her, paa dette Sted, vi staae,
En Hule hvælver sig dybt under Jorden,
Hvor Alt, hvad Bierget giemmer i sin Favn,

Langt skiønnere og mere glandsfuldt blomstrer
Med stærke Straaler i en evig Vaar,
End Overfladens skrøbelige Planter,
Hvor Farven falmer hurtig, som den kom,
Og efterlader kun den visne Stub.
Hvis nu, min Ven Aladdin! du har Mod
Til at betragte denne skiønne Hule
(For din Skyld gik jeg kun den lange Vei,
Thi jeg har ofte seet slig Herlighed),
Saa vil jeg, ved et mørkt forblommet Ord
Og ved at tænde Ild i nogle Qviste,
Snart sikkert finde ud den skiulte Indgang.

Aladdin.
Hvordan, Herr Fætter! her? her er en Hule?
Her under denne Plads, jeg træder paa?

Nureddin. En deilig Hule, hvor Naturen har
Gavmild forenet al sin spredte Skiønhed.

Aladdin. Og denne Indgang, som er ganske skiult,
Den kan I finde ved at brænde Qviste
Og tale nogle underlige Ord?

Nureddin. Ja, elskte Søn! det skienkte Allah mig.

Aladdin. Nu har jeg aldrig hørt saa galt!

Nureddin. Du er
Dog ikke bange?

Aladdin. Bange? paa det Lav!
Men — det er jo dog høist besynderligt.

Nureddin. Hist, hvor de tørre Grene hænge ned,
Af Solen marvet ud paa brændte Field,
Did gak, og hent en Dragt af trøsket Qvas;
Men skynd dig, Søn! thi Natten stunder til.

Aladdin. Herr Fætter! eders Villie er min Lov.
Jeg higer efter denne skiønne Hule,
Og henter Træ til den fornødne Ild.

Gaaer.

Nureddin. Saa er da nu den store Time kommen,
Der sætter mig i fast Besiddelse
Af alle Jordens mange Herligheder!
Her er det lidet, ubekiendte Sted,
Hvorefter jeg har ledt min hele Livstid,

Og reist saa mange, mange hundred Mile.
Aladdin er mit Værktøi. Hisset kommer
Han sorgesløs, med en Dragt Ved paa Ryggen.
Af Hastværk har han neppe Tid at see,
Hvorhen han flytter Foden, mens han gaaer.
O, du enfoldige Letsindighed!
See dig omkring, og qvæg for sidste Gang
Dit Øie i det friske Blomsterskiær,
Dit arme Legem i det blide Solskin.
Snart gisper du i Mørket, uden Sol
Og uden Blomster, efter Hungersdøden.
Dog hvad Medlidenhed? enfoldig Svaghed!
Betænker sig Naturens Grubler paa
At stikke Naalen i Insectets Ryg?

Aladdin kommer tilbage med Brænde paa Ryggen.

Herr Fætter! her er Brænde til en Ild,
Hvorved I stege kan en Elephant.
Men, medens jeg gik hisset om, og ledte,
Og samled Qviste op, og bandt dem sammen,
Og lagde dem paa Ryggen, og gik hid,
Saa faldt det gamle Eventyr mig ind
Om Abraham, som vilde offre Isak;
Hvordan den arme Dreng selv maatte slæbe
Det Træ, hvorpaa han skulde været brændt.
Men Allah sendte ham strax en Cherub
Til Hielp fra Himlen. Allah hielper altid,
Naar Nøden størst er. Ikke sandt, Herr Fætter?

Nureddin forvirret.

Ugrundelig er Allahs Viisdomsvei.

Aladdin. Den gode Isak var dog ganske vist
En lille bitte Smule alt for dum,
At ei han kunde mærke slige Streger.
Det skulde været mig! jo, jo, min Karl!
Dog, det er vel et Eventyr, det Hele?

Nureddin. Formodentlig. Saa! læg nu Riset der,
Saa vil jeg strax slaae Ild. Men end et Ord:
Jeg stedse fra det første Øieblik,
Jeg saae dig gramse Pomerantsen hist,
Har holdt dig for en vakker Dreng, en Knøs,

Der ei var bange som en gammel Kiærling,
Men rask og uforsagt, og gierne vilde,
I Lav med det, som var besynderligt.
Aladdin. Hvis det er eders Tanker om mig, Fætter!
Saa haaber jeg, I har ei taget feil.
Nureddin. Velan da! Da du er min Brodersøn,
Og da jeg elsker dig, og gierne vil
Forskaffe dig en Glæde, som tilforn du
Har aldrig nydt — saa gaae vi nu til Sagen.
Naar jeg har slaaet Ild i dette Qvas,
Og kastet Røgelsen, og talt derover,
Saa ryster Jorden. Og naar det er skeet,
Faaer du en Steen at see, som skyder frem sig
Af Jordens Skiød, fiirkantet, med en Jernring.
Den løfter du med ringe Kræfter op,
I det du nævner sagte ved dig selv
Din Faders og din Bedstefaders Navn.
Og neppe har du væltet Stenen bort,
Før strax du seer en Trappe; ned ad denne
Da stiger du. Frygt ei for Hulens Mørke;
Det svinder snart, thi Grottens klare Frugter,
Som Stierner spillende i alle Farver,
Snart lyser atter med langt mere Skiønhed,
End denne lumre, svoveltændte Sol.
Først kommer du igiennem trende Grotter,
Hvor Guld og Sølv, ret som i store Tønder,
Er sluttet ind udi Granitens Kløfter.
Gaa det forbi, rør heller ei derved,
Det sidder fast, du spilder ikkun Tiden.
Naar disse trende Kamre nu du først
Har giennemvandret — ak! da kommer du
Ind i en Have. Paradisets Have
Var ei saa smuk; maaskee dog var det den,
Som flygted did ned efter Syndefaldet.
De herligste og straalerigste Frugter
Af allehaande Farver, røde, blaae,
Græsgrønne, violette, hvide, gule,
Som Ædelstene i en Sultanindes
Guldørnring, hænge der i herlig Orden.

Hvor gierne gik jeg ikke selv derned!
Men, ak, desværre, Een ad Gangen kun
Kan nyde denne Fryd; for din Skyld dog
Jeg gierne negter selv mig denne Lykke.
Alt, hvad jeg fordrer for min Godhed mod dig,
Er, at du helt gaaer op igiennem Haven
Til Muren ligefor i dunkle Baggrund.
Der hænger i en røget, mørk Fordybning
En gammel Kobberlampe; den skal du
Hidbringe mig. Du veed, jeg er en Ven
Af gamle Snurrepiberier; jeg
Har sagt dig, at jeg samler slige Sager,
Og Lampen, uden Værd for alle Andre,
Har altsaa dog en indbildt Værd for mig.
Paa Veien, naar du gaaer tilbage, maa
Du gierne plukke dig saa mange Frugter,
Som du kan bære, for at bringe hiem;
Men skynd dig kun, og bring for Alt mig Lampen.
Du har ei nødig selv at frygte for,
At den skal smudske dig; naar du har slukt
Dens Ild, og øst dens Olie ud paa Jorden,
Saa tørres den strax ganske af sig selv.

Aladdin. Godt, kiære Fætter! jeg er redebon.

Nureddin tager en Æske frem med Røgelse og kaster noget deraf i Ilden. Strax derpaa høres et Tordenbrag. En Lynstraale slaaer ned i Jorden, hvor Røgelsen brænder. Jorden skiælver. En stor, fiirkantet Marmorsteen skyder sig op, lige med Jordens Overflade. I Midten deraf er befæstet en stor Jenring.

Nureddin. Kom nu, Aladdin! skynd dig! ufortøvet!

Aladdin angest.

Ak nei, Herr Fætter! kiæreste Herr Fætter!
Forskaan mig. Ak, jeg tør det ei, jeg ryster.

Nureddin slaaer ham i Hovedet, saa han tumler.

Barnagtige, foragtelige Dreng!
Troer du at giekke mig? Har jeg for din Skyld
Saa svart et Arbeid foretaget mig,
At du, som en forkiælet Skiødehund,
Skal staae og ryste, mens man klapper dig?
Flux grib i Ringen, eller, ved Propheten

Og ved den store Salomon, jeg lænker
Dig fast til denne Steen, og reiser bort
Til Afrika, hvorfra jeg kom, og lader
Dig og din Moder i Elendighed.
Aladdin. Ak, kiæreste Herr Fætter! vær dog ei
Saa vred, saa grusom, jeg vil gierne giøre,
Hvad I befaler mig.
Nureddin formildet. Ret saa, min Søn!
Saa vil du ogsaa vorde lykkelig.
Du bløde Sind! staaer ikke Taarerne
Ham alt i Øiet?
Klapper ham paa Kinden.
Skam dig dog, Aladdin!
Vær en fornuftig Dreng, saa skal i mig
Du altid see en god, en gavmild Fætter.
Jeg staaer dig jo dog nu i Faders Sted,
Og derfor er det Pligt, at straffe dig,
Naar du fortiener det. Det er jo til
Dit eget Bedste. Kom nu hid, min Søn!
Og lad mig see, at du har Mod i Brystet.
Grib Ringen fat, og nævn din Faders Navn,
Og saa din Bedstefaders.
Aladdin. Nu, velan da!
Han mumler sagte ved sig selv, griber derpaa i Stenen, men kan ikke rokke den.
Nureddin afsides, i det han farer forfærdet tilbage.
Ha, hvad er det? du hellige Prophet!
Har jeg ei skuet ret, og gaaer jeg vild?
Aladdin med en stille Forundring.
Ja, tænkte jeg det ikke nok!
Nureddin. Hvad tænkte
Du, Dosmer? Nævnte du din Faders Navn?
Aladdin. Af Agtelse for eder, kiære Fætter
Jeg nævnte Mustaphas og Kasems Navne;
Dog ligger Stenen fast som Bierget selv.
Men vil I nu tillade mig at nævne
(At sige uden al Fortrydelse)
Emirens Navn tillige med hans Faders,
Saa skal I bare see.

Nureddin. Ha, nævn dem da!
Aladdin, i det han løfter.
Al Mamon og Al Sefi! — Der er Stenen.
Nureddin. Du havde Ret.
Aladdin. Naar vi skal see os om,
Saa blive vi paa denne Maade jo
Ei engang Fættere.
Nureddin. Saa er vi Venner.
Gak nu kun ned, og hent mig Lampen op.
Aladdin. Det er en magelig, velhuggen Trappe.
Der seer ei farligt ud; og hisset skimter
Jeg allerede Lyset. Morsomt nok!
Nu er jeg ikke længer bange, da jeg
I Hullet staaer. Før gøs jeg, mellem os sagt.
Det maa nu briste eller bære.
Nureddin. Glem
Ei Lampen.
Aladdin stiger ned. Hav kun ingen Frygt for det.
Nureddin. Hør Fætter! endnu Eet. For at du dog
Kan være ganske sikker i din Sag,
Saa tag her af min Finger denne Ring
Og sæt paa din. Den skiermer dig for Alt,
Hvad ellers muligt kunde møde dig.
Aladdin. Godt, kiære Fætter! lad mig nu kun gaae.

En underjordisk Hvælving høi, ret som en Have, brammer,
Thi store Træer af blankt Metal udbrede deres Stammer,
Af Kobber, Jern, og Zink, og Bly, med stærke Skud i Bugter,
Og paa hver udstrakt sielden Green nedhænge sieldne Frugter,
Thi nogle hvide er, som Melk, og klare, som Krystaller,
Blodrøde nogle, andre blegt kun rødme, som Koraller;
Og grønne, violette, blaae, og bruunlige, og gule
Med Funklen hænge rundt omkring udi den skiønne Hule.
De hvide Frugter Perler er, de klare Diamanter,
Rubinen spiller i sit Blod med sine slebne Kanter,
Smaragder er det grønne Græs, de blaae Sapphirer finder
Du lavt ved Træets stærke Rod, som smilende Kiærminder.
Og overalt, hvor Øiet seer, det sig saa huldt forlyster
Paa Jaspis, paa indsprængt Agat, violblaae Amethyster.
En liden Biergelv slynger sig, snart stærkt, og snart den mattes;
Dens Sang, skiøndt lidt utydelig, kan dog af Siælen fattes.
Og inderst paa den sorte Væg imellem Røg og Dampe
Der brænder i sit mørke Hul den underfulde Lampe.

Af den faaer Hulen alt sit Skin, thi skiøndt den lyser ene,
Gienstraaler Luen tusindfold fra Guld og Ædelstene.

Usynligt Chor af Biergaander.

En buldrende Torden
Sit Lyn har nedsendt.
Flux revnede Jorden,
Hvor Straalen har brændt.

Andre Stemmer.

Det Liv, som saa herligt sig rører,
Med Blodet saa varmt og saa rødt,
Hid Skiebnen nu venligen fører
Til hvad der er stenet og dødt.

Stemme fra Lampen.

Saa skal da længer ei min Straale,
Uvirksom fængslet med sin Magt,
Kun denne tause Hvælving maale,
Og lysne rundt omkring til Pragt!
Alt rasler, Biergets Dør! din Hængsel,
Og alt betrædes nu din Sti;
Fra dette dødningstille Fængsel
Vil evig Viisdom mig befrie.

Stemmer fra Træerne.

Ak, skal vi miste dig, du Biergets Lue?
Saa miste vi jo med vort Farvespil.
Hvad er vor Skiønhed vel, naar Hulens Bue
For hulde Lysning grumt sig lukker til?

Stemmen fra Lampen.

Giv eder kun tilfreds, I smukke Stene!
En anden Ild snart tænder sig paa Stand.
Troer ikke, det er mig, som lyser ene;
I Bierget flammer der en evig Brand.

Nu Skiebnen har en Lykkelig forundet
At trænge dybt udi Naturen ind.
Da først det store Underværk er fundet,
Naar Øiet blander sig med Biergets Skin.

Naar Intet længer Jordens Hersker blinder,
Da seer han Undervirkning rundt omkring;
En Aand til at udrette Alt han finder,
Og Harmonia skienker ham sin Ring.

Den fierner fra hans Hierte Angst og Krampe,
Den giør ham let og lykkelig og mild,
Mens Helligdommenes dybtfundne Lampe
Udretter Alting med sin Himmelild.

En ny Prometheus atter vil forene
Det høie Lys med Mennesket i Dag;
En anden Odin, giennem Biergets Stene,
Faaer Drikken ved Gunlødes Favnetag.

Aladdin kommer ind; han studser, og seer sig om.
Ak, hvilken deilig Have! Alle Træer
Af Frugter hænge fuld. Hvor røde Æbler!
Og violette Ferskner! grønne Blommer!
Og gule Pomerantser! hvide Ribs!
Og Druer, nogle ganske himmelblaae,
Og nogle klare, som det rene Vand!
Hvor Bækken huldt sig giennem Alting slynger!
Ak, det er Skade, her er ingen Fugle,
Der synge kan i disse grønne Toppe;
Alt er saa stille. — Hvilke smukke Blomster,
Saa gyldne, som det rene, røde Guld!
Jeg troer, de kaldes Fandens Melkebøtter
Hos os; her har de vel et andet Navn.
Ak, hvilke hvide Lilier! hvor de straale!
Man skulde sværge paa, de var af Sølv.
Jeg vil dog lugte een. — De lugter ei.
Ak, det er Skade, de har ingen Lugt.
Naa, det er sandt, det maa jeg dog tilstaae,
Min Fætter havde Ret, dengang han paastod,
At Sligt var værd at see. — Der hænger Lampen.
Hvor underligt den med sit røde Skin
Oplyser Alt, og giver det sin Glands!
Min Fætter er dog ret en egen Mand;
Hvad nu han vil med den? De skiønne Frugter,

Det er dog noget ganske Andet. Naa da!
Nu har jeg aldrig seet saa stor en Drue,
Som denne her. Ak, den maa lædske sødt.
Jeg er saa tørstig, jeg vil plukke den,
Min Fætter gav mig Lov dertil. — Hvad nu?
O, Vee! det er ei en naturlig Drue,
Den er af Glas kun. Slap det saadan ud?
Maaskee dog denne røde smager bedre. —
Hvad? ogsaa Glas? Nu har jeg aldrig seet!
Det er kun malet Glas, den hele Stads.
Ha ha ha ha! det var da Løier, det. —

Grædefærdig.

Jeg tænkte, det var Frugter, og saa er
Det haardt, som Steen. Nei, sikke Narreri!
Ja saa! saa er det bedst, at skynde sig,
At man kan komme hiem til Ispahan,
For at faae nogen Mad, som laer sig spise. —
Men smukke er dog disse glatte Stene;
Tro mig, de andre Drenge, de vil vist
Nok giøre store Øine, naar de seer
Al denne Herlighed. Jeg plukker mig
Saa mange, jeg kan bære. — Saa! nu er jeg
Belæsset som en reisende Kameel.
Og nu afsted! — Men stop! ha, det er sandt,
Jeg havde nær jo glemt den rare Lampe;
Saa havde Pokker været løs med Fætter.

Han tager den ud af Hullet.

Saa kom da nu, dit gamle Skumpelskud!
Stod det til mig — jeg lod dig heller hænge.
Jeg vil ei slukke den, før jeg kan see
Daglyset giennem Hulens Aabning hisset.

Seer sig endnu en Gang omkring.

Det er dog ret en grumme deilig Hule.
Der hænger endnu een, den er saa blaa,
Den kan jeg sagtens bære med de andre.
Saa, nu Farvel, du smukke Glasboutik!
Nu maa jeg gaae; min Fætter venter mig.

Gaaer.

DET SNEVRE PAS MELLEM BIERGENE.

Nureddin staaer ved Hulens Indgang, bøier sig over den og lytter.

Der kommer han, jeg hører alt hans Fied!
Han gaaer belæsset, langsomt, tynget ned
Af Hulens Steen. Den vil beholde ham.
Saa lad den det. Naar nu jeg Lampen har,
Saa kaster jeg paa Ilden denne Haandfuld,
Og mumler Ordet ud. Saa lukkes Alt.
Saa ængstes jeg ei daglig, at min Skat,
Min hemmelige Skat skal blive røbet
Ved denne sløve Drengs Enfoldighed,
Hvis Siæl staaer aaben, som et ledigt Skriin.

Alvorlig og høitidelig.

O, Muhamed! vær nu din Tiener huld.
Jeg slog Aladdin, for at vænne ham
Til Lydighed; thi strax, frivillig, mens han
Er end i Hulen, maa han Lampen række
Mig, uden Trusel, uden mindste Frygt.
I Fald han kommer ganske op af Grotten,
Er Lampen hans; det vil den grumme Skiebne,
Og har jeg eengang tryllet Hulen til,
Kan ei min hele Magt den atter aabne. —
Der kommer han. Nu vel! nu gielder det.

Aladdin i Hulen.

Her er jeg, Fætter! ræk mig eders Haand,
At jeg han komme op.

Nureddin. Ræk mig først Lampen,
Min kiære Søn! saa skal jeg hielpe dig.

Aladdin. Jeg har saamange af de smukke Stene
Her i min Kiortelflig. Den ligger mellem
Det Øvrige. Lad mig først komme op.

Nureddin.

Snik, Snak! giv mig først Lampen. Lad det Snavs
Kun falde. Kommer du mig nu igien
Med dine Barnestreger? Giv mig Lampen.

Aladdin fortrydelig.

Først skal man rende som en Nar og hente

En gammel Lampe, og naar det er giort,
Og man har fundet nogle smukke Stene,
Saa maa man ei engang beholde dem.
I faaer ei Lampen, før jeg kommer op.

Nureddin fatter sig.

Min Søn læg dine Stene ned paa Jorden,
Og tag saa Lampen ud. Du kan jo siden
Opsamle dem igien.

Aladdin. Men hvor kan I
Dog bede mig om Sligt? Det er jo bedre,
At bie, til jeg først er kommen op.
Kom, skynd jer, Fætter! ræk mig eders Haand.

Nureddin.

Jeg hielper ei, før du har flyet mig Lampen.

Aladdin opbragt.

Saa kan jeg klattre uden eders Hielp.

Han er allerede næsten oppe.

Nureddin støder ham forbittret for Brystet, saa han falder ned igien. Du skal ei høste Frugten af min Møie.

Kaster Røgelsen paa Ilden.

Luk dig igien, du klippehaarde Field!

Bjerget lukker sig; han staaer længe og stirer hen paa den svundne Indgang.

Hvad stod der i den gamle Sangers Digt?
„Du griber — Haabets Dør sig lukker til."
Den Lykke var mig altsaa ei bestemt!
Men end er ei Nureddin dog forsagt.
Naturen bukke skal for Siælens Magt.
Paa ny jeg søger Lykkens skiulte Vei;
Thi denne lukte sig, den var det ei.
Til Afrika jeg atter haster hen,
Begynder paa min Grublen der igien,
Og ved anstrenget, uforstyrret Flid
Det lykkes maa, at lokke Kraften hid.
Her er det ude. Lig du der og bliv
Til Støv, du Usle! Stakket var dit Liv.

Iler bort.

TRAPPEN TIL DEN UNDERJORDISKE HULE.

Alt er bælmørkt, Indgangen tillukket.

Aladdin kryber omkring, famler, og støder sig; endelig synker han magtesløs ned.

Ak, kiære Fætter! luk dog op igen;
Jeg vil jo gierne giøre Alt, hvad I
Befaler mig. Ak, Fætter! luk dog op. —
Han er alt borte! ak, langt borte er han!
Hvor længe har jeg siddet her og grædt
I dette mørke, græsselige Dyb?
Ha, du er ingen Fætter; nei, du er
En skammelig, en ond, en nedrig Troldmand,
Som søger at forlokke unge Børn.
Din Glæde er kun deres Qval og Død,
Dit blege Afskum! — Allah! Muhamed!
Forløser mig af denne Rædselsnød.
Jeg har jo aldrig dog endnu begaaet
Misgierninger, som kræve grusom Straf.
Hvad kan jeg dertil, at min Fader døde?
O, red mig, red mig, red mig af min Smerte!
Lad mig ei døe af Hunger, store Allah!

Han synker hen i en magtesløs Taushed en Tidlang, og lytter. Derpaa siger han rolig i barnlig Adspredelse:

Hør Bækken inde i den store Have,
Hvor rislende, besynderligt den rinder!
Saadan den rislet har i mange Aar,
Før jeg blev født; i mange hundred Aar.
Hvor underligt ned fra det høie Loft
Den bløde Drypsteen falder! Hvor det plumper!
Bestandig samme Lyd: dryp! dryp! dryp! dryp!
Faaer det da ingen Ende? End bestandig —

Den eensformige Lyd dysser ham lidt efter lidt i en blid Søvn. Tvende Biergpiger komme sagte snigende sig frem giennem en Biergkløft, hver med sin Kerte i Haand; de helde sig hen over Aladdin, og betragte ham.

Den første hviskende.

Seer du, min Søster! den deilige Dreng?

Den anden ligesaa.

Ak, hvo har redt ham den steenhaarde Seng?

Den første.
Hvilken Lyksalighed skienkes vort Bierg!
Den anden.
Deilig, som han, er ei Alf, eller Dverg.
Den første. See, hvor han blusser.
Den anden. Ak, hvor han er smuk!
Den første.
Skiælver, og udstøder Sukke paa Suk!
De kysse ham.
Den anden. Sødeste Kys!
Den første. Nu, hvi est du saa bly?
Den anden. Stille! han vaagner.
Den første. Ak, saa maae vi flye.
De forsvinde.

Aladdin farer sammen, og seer sig om.
Hvordan? endnu i denne mørke Hule?
Hvad kolde, klamme Læber rørte mine?
Ak, det var Døden nok, som kyste mig;
Thi Hungren plager. Ha, forbandet være
De haarde, stolte, de grusomme Frugter,
Som lokke kun, og skaffer ingen Næring!
Springer op.
Saa vil jeg ned til Kilden at faae Vand.
Jeg kan ei! Der er sat et Skillerum
Imellem mig og den. Fortvivlelse!
O Allah! tag min Siæl.
Han støder den Ring, Nureddin har givet ham paa Fingeren, imod Klippen. En Gnist springer ud deraf, bliver ved at brænde, og opklarer Hulen.

Ringens Aand lader sig til Syne i en stor Kæmpeskikkelse, og siger med tordnende Røst:
Herre, hvad vil du mig?
See, jeg maa lyde dig.
Ringen er i din Haand,
Du byder Ringens Aand.
Ei er det mig, som maa
Ene tilrede staae:
Alle de Slaver, som
Hylde dens Helligdom,
Knæle til dyben Jord,
Lystre dit Magtens Ord.

Aladdin paa Knæe med foldede Hænder.

Ak, skrækkelige Magt! i Fald du kan,
Og hvis du redde vil et stakkels Barn,
Da skaf mig ud af denne fæle Hule
Hiem, hvor min Moder boer, i Ispahan.

Aanden. Herre! du byder,
Din er min Magt.
Flux jeg dig lyder,
Som Ordet er sagt.
Snart paa min Vinge
Freidig og tryg
Skal jeg dig svinge
Over Kaukasus' Ryg,
Paa Zephyrens Fod,
Over bølgende Vand,
Over Euphrats Flod,
Til Ispahan!

Han tager Aladdin i sin Favn, og flyver bort med ham.

ANDEN ACT.

Tidlig Morgen ved Solens Opgang.

Aladdin staaer uden for en af Ispahans Porte, med Kiortelfligene fulde af Hulens Ædelstene.

Mit Hoved svimler. Nei, en saadan Reise
Har jeg endnu ei giort mit hele Liv.
Om Kroppen tog han mig; det var som Vandet,
Naar det omslynger Een i lune Bad.
Hvor høit han fløi, mens Maanen skinte klar!
Ak, hvor besynderlig da Jorden lod:
Det store Ispahan med sine Lys,
Som sluktes uformærkt lidt efter lidt,
Saae ud kun som en Smule brændt Papir,
Hvor Børnene gaae langsomt bort af Skole.
Han svang sig rundt omkring med mig en Omvei,

For ret i Nattens klare Tryllelys
At vise mig den vidtudstrakte Jord.
Jeg glemmer ei, da over Kaukasus
Han fløi, og hviilte lidt paa Biergets Tinde,
Og styrted sig saa skraas igiennem Landet,
Som om han vilde druknet mig i Euphrat.
For Stormen drev en vældig Tremast hist
Midt paa det sorte Hav; did fløi han hen,
Berørte Skibets Flagstang med sin Taa,
Og strakte sig stivt ud, ret som en Støtte,
Paa denne faste Hvilepunkt med mig
I Armene, høit løftet imod Himlen.
Derpaa, da Maanen, som en Dødning bleg,
Forsvandt ved første Glimt af Solens Glands,
Forvandled han sig til en Purpursky,
Og sænkte blidt sig ned med Morgenduggen
Imellem Blomsterne ved Stadens Port.
Derpaa, forvandlet til en Lærke, steg han
Igien i Luften, qviddrende, og svandt. —
Ak, jeg er træt, afmægtig; jeg maa hiem.
Hvor vil min Moder giøre store Øine!
Ak, havde hun kun det fornødne Brød;
Thi jeg er sulten, grumme, grumme sulten.

Gaaer.

STUE.

Morgiane. **Aladdin.**

Han sidder og spiser.

Morgiane.

Min hierte Søn! vær langsom, giv dig Tid,
Spiis ei for hastig, pust imellem lidt.
Drik til din Mad, og spild ei paa Salveten,
Skær dig med Kniven ei i Fingrene.
Ak, Gud! man har dog idel Qval og Kummer
Af sine Børn. Den, som Gud giver Børn,
Den gier han Hiertesorg. Nu tænkte jeg

Saa vist, den hellige Grav var vel forvart,
At vist du skulde blevet noget Stort,
At altid jeg mit Lærred skulde kiøbe
Hos dig, naar først du var en fornem Kiøbmand.
Jo paa det Lav! Ak, Himlen straffe dog
Den skammelige Trold for sine Streger.

Aladdin. Ja, Moder! var det ikke skiændigt giort,
At lukke i for mig og overlade
Mig grusom til den visse Hungersnød?

Morgiane opbragt.

Og hvad som værre var: slaae dig paa Øret,
Saa nær du næsten havde tumlet om.
Den Næsviis! hvem har givet ham vel Lov til
At tugte fremmede Forældres Børn?
Den slette Karl!

Aladdin. Ja, hør nu, kiære Moder!
Hvad der er skeet, er skeet, og kan ei ændres;
Men derimod er jeg endnu saa sulten,
At absolut jeg maa hae mere Mad.

Morgiane. Ak, hierte Søn! jeg har ei mere til dig.
Jeg giemte dig min egen Mundportion,
Og tænkte, der var nok. Og Penge har
Jeg heller ei, at kiøbe Noget for,
Før jeg faar solgt mit sidste Bomuldsspind.

Aladdin. Da var det ilde, thi jeg maa bekiende,
At jeg har en velsignet Appetit.
Men — stille! Alt kan blive godt endnu.
Giem I kun eders Bomuld, kiære Moder!
Og ræk mig hid den gamle Kobberlampe,
Som jeg tog med fra Hulen. Jeg faaer altid
Saa meget for den hos en Kobbersmed,
At vi kan kiøbe Mad for nogle Dage.

Morgiane.

Her er den. Ak, hvad kan du faae for den?
Den seer jo ud, som om den havde ligget
I Jorden hundred Aar paa samme Sted.
Det maa dog være nogle Sviin, som boer
I disse Bierge. Man kan neppe see,
At den er giort af ordentligt Metal.

Jeg vil dog gnide den først af en Smule,
Og kan du saa faae solgt den, kiære Søn!
Saa er det godt; hvis ikke, maa du bie,
Og styre Spiselysten til i Morgen.

Hun tager et Klæde, giør det vaadt, dypper det i Sand, og begynder at skure Lampen.

Lampens Aand, en stor, men velskabt Kæmpe, skyder sig op igiennem Gulvet, og siger:

Nu, hvi gnider du saa voldsomt? See, jeg lystrer jo dit Vink.
Herskerinde! naar du kalder, kommer jeg som Lynets Blink.
Ikke jeg alene, Frue! men hver anden Lampens Aand
Bøier sine Knæe, og lyder den, som Lampen har i Haand.

Morgiane.

Ak, hellige Prophet! ak, red mig, red mig.

Hun falder i Afmagt.

Aladdin, som i Førstningen blev noget bestyrtet, griber Lampen, og siger:

Ak, jeg er mægtig hungrig, kiære Diævel!
Hvis du kan skaffe mig et Maaltid Mad,
Saa skal jeg tiene dig en anden Gang,
I Fald du skulde trænge til min Hielp.

Aanden forsvinder; strax derpaa lader han sig igien til Syne med et stort Sølvbækken paa sit Hoved, tillige med tolv tildækkede Sølvfade, fulde af alle Slags nydelige Retter. Sex hvide Brød ligge ovenpaa Tallerknerne. Han har tillige to Flasker med kostbar Viin og tvende Glas i Haanden. Alt dette sætter han fra sig paa Bordet, og forsvinder igien.

Aladdin betragter en Tidlang med Forundring dette Syn. Endelig giver Madlysten ham Mod; han gaaer langsomt hen til Bordet, lukker Laaget op paa et af Fadene, og siger, fuld af Glæde og Forundring, i det han lidt efter lidt betragter det Altsammen:

Hvad? — Dyrekiød? Kiødsuppe? kogte Riis?
Bagværk og Frugter? Fiskemad? Fasaner,
Min Livret? Ha, det kalder jeg en Aand,
Som veed, hvad der kan smage! O, hvor vil
Det gotte mig; jeg er ret opsat til det.

Pludselig angest.

Men, store Muhamed! det skulde dog

Vel ikke være Glas igien altsammen,
Som Frugterne hist i den store Hule?
Putter et dygtigt Stykke i Munden.
Nei, Allah være lovet! nei, det er
Naturlig rigtig Mad af Kiød og Been.
Sætter sig til Bords.
Nu da, i Herrens Navn! — Men det er sandt,
Hvor blev min Moder af? Jeg troer, hun faldt
Paa Gulvet, da hun saae den store Kæmpe.
Raaber:
Hei, Moder! reis jer dog, og kom og spiis;
Han er alt borte. Moder! reis jer dog. —
See, om hun vil! Jeg faaer vel reise mig.
Fortrædelig, i det han staaer op.
Nu sad jeg just saa godt. Der er dog Intet
Fuldkomment her i denne Jammerdal.
Rusker i hende.
Hei, Moder! Hvad er det nu værd at ligge
Paa Gulvet? Op! — Du hellige Prophet!
Hun er dog aldrig død af Skræk? O, Himmel!
Saa var jeg faderløs og moderløs.
Han løber hen til Bordet og henter en Vandkaraffel, putter med det Samme en Mundfuld Mad i Munden, kommer igien, og stænker hende Vand i Ansigtet.
Ak, kiære Moder! faa dog eders Samling.
Hvis I er død, som Mustapha, min Fader,
Saa smager der mig ei en Mundfuld meer.
Morgiane slaaer sine Øine op.
Ak naadigste Herr Geist! ak, spar mit Liv.
Aladdin. Han er alt borte. Kiender I da ikke
Aladdin, eders kiødelige Søn?
Morgiane reiser sig. Ak, hvor blev Geisten af?
Aladdin. Han gik igien,
Da først han havde bragt os Mad og Drikke.
Morgiane.
Har Geisten bragt det Maaltid Mad, der staaer?
Aladdin. Ja, kiære Moder! tænk engang.
Morgiane. Min Søn!
Kast det i Rakkerkulen. Skynd dig! skynd dig!
Aladdin. Nei, jeg er ikke gal. Kom, kiære Moder!
Kom hid og smag, hvor herligt Alting smager.

Morgiane. Jeg stikker ei en Krumme i min Mund.
Ak, ak! nu har jeg gaaet meget, meget
Igiennem her i Verden, jeg er gammel.
Jeg veed, hvad Verden gier; men dette vidste
Jeg endnu ei. Du store, milde Gud!
Man lære skal, saa længe som man lever.
Men siig mig, kiære Søn: hvor gik det til,
At dette græsselige Afskum kom?

Aladdin.
Det kom af det, I gned paa Lampen, Moder!

Morgiane.
Hvordan? er Lampen Skyld i den Ulykke?
Ak, kiære Søn! saa skynd dig, gaa og sælg den.
Jeg er ei rolig, før jeg veed med Vished,
At den er ikke længer her i Huset.

Aladdin. Jeg sælge Lampen? slig en sielden Skat?
Nei, kiære Moder! kom dog til jer selv;
I taler endnu lidt i Feberheden.
Ulykke? Ja, en stor Ulykke er det,
At faae Fasaner, Dyrekiød og Bagværk
Og alle Aarets sieldne, gode Ting,
Naar man paatager sig det Kæmpeværk,
At gnide Fingren irret paa en Lampe!

Morgiane. Ak, kiære Søn! jeg raader dig, min Søn!
Tag dig i Agt. Det er kun Diævelskab;
Og har Propheten ei forbudet os,
At giøre os gemeen med slige Diævle?

Aladdin. Min kiære Moder, jeg har altid hørt,
At Diævlene var onde Folk; men denne
Er saa honnet og god af Hiertelag,
At han kan gaae i Nødsfald for en Engel.
Giv eder kun tilfreds. Hvis ei jeg feiler,
Saa har den store hellige Prophet
Just giort os lykkelig med denne Lampe.
Nu kan jeg først begribe, hvorfor Trolden
Var saa begierlig efter den, den Skalk!
Og kaldte den kun Snurrepiberi.
Jeg er alt een Gang vant at see det Syn;
Thi slig en Aand (Gud veed, hvordan han kom,

Jeg maa vel have gnedet lidt paa Lampen)
Har jeg at takke for Befrielsen
Af Biergets Hule. Det var Spot og Skam
At lønne Godt med Ondt, og at foragte
En saadan venlig Aand, som hielper, naar
Man er i Nød, og trænger meest til Hielp.
See, hvilke rare Fade! Det er Sølv.
Nu vil jeg tage et af dem og gaae
I Byen ud et Sted og sælge det,
Og blive saadan ved, til Alt er solgt;
Thi det kan ikke skikke sig at kalde
Paa Lampens Aand, undtagen naar det kniber.
Kom, Moder! nu, og spiis dog ogsaa lidt.

Morgiane. Jeg kan ei spise efter denne Skræk;
Men giør for Resten, hvad du vil, min Søn!
Jeg er en gammel og enfoldig Kone,
Jeg vasker mine Hænder, jeg har ingen,
Slet ingen Deel i dette Hexeri.

Aladdin. Det skal I heller ei; men vær kun rolig.
Nu vil jeg strax gaae ud og sælge Fadet.

Gaaer.

GADE.

Aladdin med et Sølvfad under Kiolen. **En gammel Jøde.**

Jøden. God Morgen, unge Herre! Har han Noget
At skakkre med? Jeg seer, han holder Noget
Her bag sin Kiole. Vil han sælge det,
Saa kom til mig! Jeg være kan saa god,
Som nogen anden Kiøber, ikke sandt?

Aladdin. Det kommer an derpaa. Hvad byder du
Paa dette Sølvfad?

Jøden griber begierlig derefter.

Dette Sølvfad? Jo,
Nu kommer vi nok strax, min unge Ven!
Tin! Tin er ogsaa godt. Kom, lad mig see.

Aladdin. Jeg slipper ikke Fadet af min Haand,
Før først du har betalt mig det. Jeg kiender

Nok Jøderne: du kunde løbe bort,
Og sige, det var dit.
Jøden. Du store Gud!
Hvad har han dog for nogle Tanker om mig!
Naa, siig, hvad vil han have for sit Fad!
Aladdin. Hvad vil du give?
Jøden. Veed han ikke meer
Af Kiøbmandsskab? En Kiøbmand siger altid,
Hvad Varen koster; siden prutter man.
Aladdin.
Ak, jeg forstaaer mig lidt kun paa at høkre.
Siig reent ud, hvad det vel kan være værd,
Og jeg vil troe dig paa et ærligt Ansigt.
Jøden betragter først Fadet nøie, derpaa Aladdin.
Et ærligt Ansigt? Nu, det kan jeg lide,
Han troer endnu paa Ærlighed i Verden.
Han er en vakker Søn, en vakker Søn!
Han seer saa ærlig ud, han har vist ikke
Endnu ret seet sig om i Verden. Hæ?
Aladdin. Hvad byder du mig, Jøde! for mit Fad?
Jøden. Nu, Fadet er ret smukt, det er af Sølv;
Men man kan ogsaa kiøbe Guld for dyrt.
Tager tvivlraadig en Guldpenge op af Lommen, for at prøve Aladdin.
Hvad siger han om saadan Een, min Ven?
Aladdin tager den.
Dermed er jeg tilfreds. Afsides. Den er af Guld.
Ha, jeg er bange, han betænker sig,
At han fortryder paa sit Kiøb, og fordrer
Sit Guld tilbage; jeg vil smøre Haser.
Løber bort.
Jøden. Hør, unge Ven! — Han er alt fløiten. Ha,
Han troede vist, jeg skulde angre Kiøbet.
Jeg Sviin, jeg Klodrian, jeg dumme Bæst!
Han havde solgt mig det for halv saa meget,
For Fierdeparten, ja for Sietteparten.
Raaber:
Hei! stop ham! hold paa Tyven! — Han er borte.
Ha, gamle Dosmer! Taabe, som jeg er!

Betragter Fadet.

Vel er det tresindstyve Gange mere værd,
End jeg betalte ham. Fiint, herligt Sølv!
Maaskee han kommer tiere. Det faaer være
Nu, som det er. Hvad hielper det at klage
Nu, det er giort? Ak, Moses! hvilken Skam
For slig en gammel, rynket Skielm, som dig,
At snydes af en slig glathaget Tosse.

Gaaer.

EN FORNEM KHAN.

Adskillige Kiøbmænd sidde hist og her, ryge Tobak og drikke Sorbet. Ali og Bedreddin staae i Vinduet.

Ali. See, hist paa Gaden kommer atter hid
Det smukke unge Menneske, som var her
I Gaar og Overgaars; han med den lysblaa,
Guldsnorte Kaftan og den høie Turban.

Bedreddin. En vakker Knøs!

Ali. Saavidt som jeg har hørt,
Saa skal det ikke være længe siden,
Man saae ham gaae paa Gaden om og lege
Med Drengene. Men nu paa ganske kort Tid
Har han saa mærkelig forandret sig,
At man kan neppe kiende ham igien:
Nu gaaer han altid ordentlig og velklædt,
Besøger Khanerne, og hører altid
Med stor Opmærksomhed, og heel beskeden,
Hvad lærde Folk og gamle Kiøbmænd tale.

Bedreddin.
O, see den Skielm, see, hvor han skotter op
Til Eben Hassans Vinduer. Han venter
At see den smukke Kone. Ha, din Strik!
See, hvor uskyldig dog han gaaer forbi.

Fik du en Næse, som var lidt for lang,
Min smukke Sommerfugl?
Ali. Han kommer hid.
Bedreddin. Ha, vi skal drille ham.
Aladdin kommer. Propheten og
Den store Allah signe eder!
Ali. Vel talt!
Men hør, min unge Ven! om jeg maa spørge,
Hvad har da eders Øine vel at giøre
Ved Eben Hassans Vinduer?
Bedreddin. Ih nu!
De vilde see, om Vinduerne stod
I samme Retning, som de stod i Gaar.
Ali. Du giør ham Uret, Broder! Denne Herre
Saae ei paa Eben Hassans Vinduer,
Han saae kun giennem dem.
Bedreddin. Og smiilte til
Jernstængerne, som staae saa ranke, smekkre
I Vindverne fra Morgen og til Aften.
Ali. Og tale, stumme skiøndt, et kraftigt Sprog,
I det de sige: Fatme er saa smuk,
Som hendes gamle Ægtemand er nidkiær.
Aladdin. I gode Herrer! jeg er kun et ungt,
Enfoldigt Menneske, flad paa Forstand
Og nøgen som en Skive; det er let
Paa mig at skyde Vittighedens Piil.
Bedreddin. Af en Enfoldighed at være, var
Dog dette Indfald ikke saa enfoldigt.
Ih nu! hvad er det meer, det Hele, da?
I finder Eben Hassans Hustru smuk;
Hun er det og. Jeg kiender ikkun Een,
Som rigtig nok giør hende Rangen stridig.
Aladdin hurtig. Og hvem er det?
Bedreddin. Vor store Sultans Datter,
Den deilige Gulnare. Hun er skiøn,
Som Morgensolen i en giennemsigtig,
Mild Purpurtaage. Ei den runde Maane
Ombølges saa vellystigt af en Sølvsky,
Som Sølversløret sødt ombølger disse

Høithvalte Hvælvinger, hvor Alt er Snee.
Blidt, som naar Graven aabner sig, og sender
Den saliggiorte Siæl til Paradiis,
Saaledes aabner hun det hulde Øinlaag,
Og hæver op til Himlen sine Blik.
Naturen har i hende prøvet paa
At bringe hver Modsigelse til Skiønhed,
Til Harmonie. Den hvide Biergsnee brænder,
Og venligt under Sneens kridne Lag
Sødt blaane Pulsens dunkle Purpurkilder.
Hvo skulde troe, at Mørket kunde lyse?
Og dog er intet Mørke halv saa sort
Som hendes store, straalerige Øie.
Smekker og fyldig, jordisk og ætherisk,
Glat som et Elfenbeen — og dog et Haar,
Der strømmer ned fra Nakken som en Flod;
Snart sparsom fiin, snart yppig overflødig;
En Gang som Sommerfuglens Flugt, en Fromhed
I Sindet som en sneehvid Turteldue!
Hvad vil jeg male meer? De matte Ord
Blier Spottegloser over mit Forsøg kun.

Aladdin. Ak, kiære Herre! tal ei heller længer.
Om Hiertet fast jeg bliver ganske trang;
Thi Aanden, saa nødvendig dog til Livet,
Beskeden holder sig tilbage, for
Ei daarlig at bedøve eders Ord.
Ak, I har Ret. Hvis dette Billed ligner,
Saa maa Prindsessen være saare skiøn.
Men hvor er det vel muligt for en Mand,
At see den Deilige i al sin Klarhed?
Bestandig det misundelige Slør,
Ret som en gammel skinsyg Ægtefælle,
Jo ruger om den skiulte Skiønhed; hvad?

Bedreddin.

Hver Dag, og næsten nu ved denne Tid,
Gaaer hun i Bad. I Fald I havde Mod til
At skiule eder bag en Marmorpille
Ved Badets Indgang (saa har Flere giort),
Saa kunde I vel faae jer Længsel stillet;

Thi hun slaaer gierne Sløret heelt tilside
For Kølings Skyld, før hun i Badet træder.
Aladdin.
Om jeg har Mod? Hvad Straf var der at vente,
Hvis man blev grebet?
Ali. O, en Bagatel!
Hvad Ænder og hvad Gæs saa tidt maa taale:
At blive spiddet; eller, kom det høit,
At springe ned paa Krogene fra Taarnet.
Aladdin. Jeg sagde nys, at kun jeg var enfoldig
Og ved en Gaas at ligne paa Forstand;
Men for slig Gaasestraf betakker jeg mig.
Bedreddin. Ak, tro ham ei. Vor Sultan er en god,
En venlig Herre, som det altid smigrer,
At lidt man vover for saa smukt et Syns Skyld;
Den største Straf, hvis det blev aabenbaret,
Var høit et Klaps af Gildingernes Oberst.
Aladdin. Er det og sandt?
Bedreddin. Ved Allah og Propheten!
Aladdin.
Naar jeg engang faaer Tid og Lyst dertil,
Skal jeg dog prøve det. Nu kan jeg ikke.
Nu har jeg Ting af mere Vigtighed
At passe; derfor maa jeg gaae. Farvel!
Propheten glæde eder, mine Herrer.

Gaaer.

Bedreddin. O, hvor det unge Menneske er snild!
Hør, Ali! vil du troe, han gaaer derhen
Paa Øieblikket?
Ali. Ja, naturligviis.
Men det er Synd at sætte unge Folk
Deslige Fluer ind i deres Hoved.
Hvis nu den arme Diævel blier forelsket?
Bedreddin.
Saa blier han, hvad vi alt har været, Ven!
Og sveder snart sin Elskov ud igien.

EN SKIØN PLADS,

noget afsides i Byen. I Baggrunden Prindsesse Gulnares Badehuus, en prægtig Bygning, hvis Indgang paa begge Sider er prydet med høie Marmorpiller.

Aladdin kommer.

Her er det! her! Hvor disse Piller staae,
Skal jeg forvandles til en Marmorpille,
Henrevet af Forundring og af Elskov.
Her skal jeg from, som en chaldæisk Hyrde,
See Stiernen, naar den gaaer mit Blik forbi.
Ha, stille! tys! hist kommer hun, hun kommer,
Omringet af de sorte Gildinger,
Som Cassiopeia, eller som Capella,
Livsalig paa det mørke Firmament.
Op da! — Men hvis nu Gildingerne see mig?
Hvis her de blive, mens hun er i Badet?
Nei, det er sandt, der er en Forsal inde,
Hvor de maae holde Vagt. Der kommer hun!
Nu hurtig op da bag ved Marmorpillen!

Prindsesse Gulnare kommer, fulgt af sin **Amme** og en **stor Skare sorte Gildinger.** Ved Indgangen slaaer hun Sløret op, og blotter sit Ansigt.

Ammen sagte til Prindsessen.

Min Datter! hvilken Uforskammenhed!
Seer du den unge Knøs bag Pillen der?
Der har han skiult sig, for at see dit Ansigt.
Slaa Sløret ned.

Gulnare betragter ham. Jeg er saa heed, min Moder!
Ak, lad ham see, jeg seer jo ham igien.
Kan du ei unde ham det korte Syn?

De gaae ind i Badet.

Aladdin kommer frem paa Postamentet; han stirrer stivt og ubevægelig hen for sig med foldede Hænder.

O, hvi er Marmor ikke giennemsigtigt,
Som Glas? O, hvi besidder Øiet ei
Den Egenskab, at skue giennem Alt?
Hvi kan mit Blik ei giennemtrænge Muren,
Da hendes giennemtrængte dog mit Hierte?

O, skiønne Huri! underfulde Syn!
Her vil jeg vente din Tilbagekomst.

Han staaer ubevægelig som en Støtte.

Morgiane kommer gaaende med en Torvespand paa Armen. I det hun gaaer forbi, bliver hun staaende lidt, og betragter Badehuset.

Skiøndt jeg har ikke megen Tid i Dag,
Men skal paa Torvet efter Kiød og Urter,
Saa maa jeg altid dog betragte dette
Fortræffelige Huus, hvergang jeg nu
Gaaer her forbi. Ak, hvilke smukke Støtter!
Hvor her maa være rart at bade sig.
Men hvad er det? Der er jo bleven opsat
En splinterny og deilig Billedstøtte,
Der forestiller et ungt Menneske,
Et skikkelig Mands Barn, i dybe Tanker,
Med sine Øine vendt til Døren hisset.
Jeg maa dog have mine Briller frem.

Sætter Brillerne paa.

Hvad nu? Du salige Prophet fra Mekka!
Det er min Søn, min kiødelige Søn,
Med Kaftan paa, med Buxer, Turban, Støvler,
Livagtig, som han staaer og gaaer paa Jorden.
Hvorledes kommer han til denne Ære?

Veemodig.

Det skulde dog vel aldrig være Spot,
Fordi det er et fattigt Skrædderbarn?
Jeg maa dog gaae lidt nærmere. — Nu rører
Han Haanden lidt. Nu slog han til en Flue,
Som havde sat sig midt paa Næsen af ham.
Nu kløer han sig paa Næsen. Nei, det er
Umuligt; det er Hexeri; det er
For meget fordret af en Billedstøtte.

Hun gaaer nærmere.

Aladdin! hierte Søn! ak, svar mig dog,
Giv dog en Lyd fra dig, at jeg kan høre,
Om det er dig, min Søn! Men taer jeg feil,
Og er du ei Aladdin, men en Anden,
Saa bliv ei vred, men tilgiv smukt din Moder
Som en god, kiærlig Søn.

Aladdin bliver Moderen vaer, og springer ned.
Hvad nu? Min Moder?
Hvad giør I her, min Moer?
Morgiane. Jeg kiøber Kiød.
Men hvad giør du paa Huset, som en Støtte?
Aladdin henrykt.
Jeg stod fordybet i Betragtning over
De skiønne Former.
Morgiane. Ja, min kiære Søn!
Om det er mig, som kun forstaaer mig lidt
Paa Kitekturen, eller hvad den hedder,
Saa maa jeg dog betragte dem hver Dag.
Aladdin. Hvad? kryber ogsaa I, min Moder! op,
Og staaer bag Pillen?
Morgiane. Nei, min kiære Søn!
Thi først kan jeg slet ikke voltigere,
Da mine Been er gamle; og desuden
Er der ei Vidde nok i mine Skiørter.
Desuden skikker det sig heller ei.
Men stille! Døren bliver lukket op,
Prindsessen kommer ud af Badet. Skynd dig,
Lad os gaae bort; thi ingen Mandsperson
Maa være, hvor Prindsessen gaaer forbi.
Aladdin dvæler, og seer sig tilbage.
Ak, kiære Moder —
Morgiane trækker af med ham. O, saa kom dog med,
Følg mig paa Torvet, bær min Torvespand,
Giør nogen Nytte for din gamle Moder,
Og skab dig ikke længer som en Nar. De gaae.

GADE.

Aladdin kommer med det store Sølvbækken under sin Kappe
Ak, Himmel! ak, nu har jeg hende seet:
Jeg stod og saae, og saae, og saae, og saae.

Jeg har ei mindste Ro; blier hun ei min,
Saa er det reent forbi, saa var det bedre,
At jeg var bleven qvalt i Biergets Hule.
Min Moder spørger; for at undgaae hende
Løb jeg herhid, at sælge dette Bækken.
Det sidste; saa kan jeg vel atter vove
At kalde Lampens Aand. Maaskee — hvem veed —
Ak, saadan har jeg aldrig været før,
Nei, saadan har jeg aldrig, aldrig været!

En gammel christen Guldsmed kommer ud af sin Bod, og gaaer hen mod Aladdin.

Bliv ikke vred, min vakkre, unge Herre!
Jeg ofte alt tilforn har eder seet
Her uden for min Bod. I kiøbslaaer med
En Jøde. Der kan gives brave Folk
Blandt Jøderne, som iblandt andre Secter,
Og Skielmer iblandt dem, som iblandt Andre.
Den Jøde, som I handler med, det er
En Erkeskielm. Hvad gier han eder vel
For slige Fade, som I alt har solgt?

Aladdin. En god Zechin.

Guldsmeden slaaer Hænderne sammen.

Du milde Fredsens Gud!
Jeg giver jer fem hundrede Zechiner
For dette Bækken. Hvis der er en Guldsmed,
Som troer at kunne give noget mere,
Saa vil jeg giøre det, saavel som han.

Aladdin. I er en ærlig Mand.

Afsides. Hvem skulde troe,
At der var slige Folk iblandt de Christne? —
Kom, lad os da gaae ind i eders Bod.

Jøden kommer farende.

Hei! holdt! Gevalt! Ha, Skarn! du Christenhund!
Berøver du mig lumsk min Næring? hvad?

Guldsmeden.

Ti! eller jeg skal rykke dig saa længe i
Dit røde Skiæg, du gamle blege Snyder!
At du skal aldrig snyde Nogen meer.

Jøden rasende. Hvad snyde? snyde? det er en Idee,

En Phantasie. Det, som man vil, det vil man,
Det, som man sælger, see, det sælger man,
Og det, man faaer derfor, det faaer man for det,
Og har man A sagt, skal man sige B;
Det er med andre Ord: er Fadet solgt,
Saa skal man ogsaa sælge Bækkenet.
Men den, som lumsk berøver Een sin Næring,
Det er en Tyv, en Kieltring.

Aladdin. Visne Jøde!
Men er du gal?

Jøden. Ja, hvis jeg ei faaer Bækk'net,
Saa blier jeg gal; thi Bækk'net maa jeg have,
Thi Bækk'net havde jeg giort Regning paa.

Aladdin prygler ham.
Gaa hiem med det, du blege Lumpenhund!
Og siig, at du har snydt en Muselmand.

Jøden.
Hvad Muselmand? hvem spør om Religion?
Naar kun det gielder om at snyde, snyder
Jeg alle Mennesker, om det saa var
Vor Herre selv.

Guldsmeden. Kom med mig. Han er gal;
Han ofte har et Anfald, som i Dag,
Af Raseri, af Guldtørst. Lad os gaae.

Aladdin. Da du er gal, saa vil jeg skienke dig,
Hvad ellers, Knegt! du havde vel fortient:
Du burde føres frem for Kadi, Skielm!
Og bankes under Fødder, til du gisped. De gaae.

Jøden. Abraham! Isak! Jacob! Spytter.
I Halunker!
Er det at hielpe eders Slægt og Afkom?
Ha, jeg vil hænge mig! ja, jeg vil hænge!
Jeg havde sikkerlig giort Regning paa
Det skiønne Fad. Det hvide, blanke Sølv!
Ak, hvad er Livet uden Sølv og Guld?
Hvis jeg for Døden laae med brustne Øine,
Og Een kun vilde komme hid og holde
Et saadant Fad hen over mine Blik,
Saa fik de Liv igien, og jeg blev frisk;

Tilbage i de dødblaae Fingerender
Da Blodet foer, og de fik Muskelkraft,
Og rørte sig med Vellyst op mod Sølvet. —
Nu er jeg syg, jeg ryster, jeg er kold.
Det Fad var en uhyre Summe værd.
Jeg hænger mig; thi efter dette Smæk
Har jeg ei længer til at leve Raad.
Jeg hænger mig! Men først vil jeg gaae hen
I næste Christenbod og stiæle Strikken. Gaaer.

STUE.

Morgiane sidder og spinder Bomuld.

Jeg veed ei, hvordan det er med min Søn.
Han skulde dog vel aldrig være syg?
Han trækker Veiret tungt, og stirrer hen
Bestandig i den samme Krog, og taler
Fast ei et Ord. Og taler han engang,
Saa er der ikke mere Samling i,
Og ikke mere sund Philosophie,
Som man jo kalder det, end hos min Kat.
Jeg var saa glad, thi paa den sidste Tid
Har han dog lagt sig efter noget Nyttigt,
Fortiener og sit Brød med denne Lampe,
Og er paa denne Maade kommen dog
I en Slags Næringsvei. Det er endda godt.
Men dette Væsen paa den sidste Tid!
Han skulde dog vel aldrig have Svindsot,
Sting, Vattersot, Smaakopper, eller Sligt?
Der kommer han. Ak, Gud! hvor han seer ud.

Aladdin kommer.

God Aften, Moder! her er Penge nok.

Lægger en Pung paa Bordet.

Morgiane.

Himmel og Jord, min hierte Søn! hvor har
Du faaet alle disse Penge fra?
Saa rig har du jo aldrig været før.

Aladdin sukker. Saa fattig har jeg aldrig været før.
Morgiane. Hvormed er denne Pung da fyldt?
Aladdin. Med Guld.
Morgiane. Min Søn!
Aladdin. Min Moder! giv mig noget Sorbet.
Morgiane.
Du er saa heed; det er ei godt at drikke,
Naar man er heed.
Aladdin. Men da er Tørsten størst.
Morgiane. Det var fornuftigt talt. Det glæder mig,
Hvergang du siger et fornuftigt Ord;
Thi paa den sidste Tid, min kiære Søn!
Saa falder dine — Slutninger — Sententser —
Og Meningsfriheder — og saadant Noget
(Jeg veed kun lidt, hvad alt det Miskmask hedder),
Saavidt mig synes, noget i det Gale.
Aladdin. Hvad mener I? hvad falder i det Gale?
Morgiane. Jeg siger jo, at jeg forstaaer det ei.
Jeg er beskeden, en enfoldig Kone,
Som kiender lidt til Meningen i Verden;
Men hvad jeg mener, maa jeg sige dog.
Aladdin.
Hvad mener I da, Moer! Siig eders Mening.
Morgiane.
Det, som jeg mener, Søn! er, at jeg mener,
At hvad du mener, er ei rigtig meent.
Aladdin. Hvad mener jeg da, Moer!
Morgiane. Ja, det veed Himlen!
Derom bekymrer jeg mig ei, min Søn!
Jeg spinder Bomuld, der er Mening i,
Og bryder ei mit Hoved med deslige
Høithentet Hiernespind.
Aladdin. Nu, det er vel giort.
Enhver bør spinde paa sin egen Rok.
I Fald den Hør, som jeg nu spinder af,
Er eder lidt for fiin, og sidder Totten
For høit for eders Haand, og er jert Øie
For svagt til Traaden overalt at see,

Saa at den brister under eders Hænder:
Saa hold jer smukt til eders gamle Rok,
Og spind paa den fra Morgen og til Aften;
Men smør den med Beskedenhedens Olie,
At ikke den skal snurre alt for høit;
Kald ei dens tidt gientagne Sladdren Viisdom,
Og spot ei det, som kræver mere Kunst.

Morgiane.

Nu nu, min Søn! jeg gad dog gierne vide,
Hvad der er mere Arbeid ved og Slid:
At spinde, eller gnide paa en Lampe?

Aladdin.

Jo mere Kraft, des mindre Slid, min Moder!
Mens Ormen borer sig et Hul i Træet,
Omsvinger Allah Solen flere Gange,
Og hvo anstrenger sig vel meest derved?

Morgiane.

Den Stræbsomste, min hierte, kiære Søn!
Er jo dog altid den Agtværdigste.

Aladdin. Ja, saa er Allah Intet imod Ormen.

Morgiane.

Du blander Alting sammen: Rokken, Lampen,
Fornuftig Snakkerads og Kunst, Orm, Allah.
Min Søn! jeg troer, du er ei rigtig klog
Fra den Tid, du fik fat paa disse Bøger.

Aladdin. I taler ei ubilligt; jeg, som I,
Snart vilde dømme Indiens Brahmin
Fra Sands og Samling, hvis det faldt ham ind
At tale Sanskrit, naar en fiendtlig Storm
Ham havde kastet hen paa Madagascar.

Morgiane. Saa lad os tale da om noget Andet.
Hvad feiler Dig? Hvorfor er du saa bleg?
Hvi sukker du, og stirrer altid hen
Paa samme Sted? Hvad feiler dig, min Søn?

Aladdin. Jeg er forelsket, Moder! inderlig
Forelsket. Derfor trækker jeg mit Veir
Saa dybt, med en saa langt nedsænket Spand,
Som I ved Sommertid, naar Brønden slipper.

Morgiane. Forelsket, kiære Søn? i hvem, min Søn?

Aladdin. Ak, i vor Sultans Datter.
Morgiane. I Gulnare?
Aladdin. Ja, Moder!
Morgiane. I Prindsessen?
Aladdin. Ja, min Moder!
Morgiane græder.
Aladdin. Hvi græder I?
Morgiane. Ak, det giør mig saa ondt,
At du har mistet din Forstand, min Søn!
Aladdin. Hør, Moder! jeg veed ei, hvordan det er,
Jeg gidder ikke længer snakket saadan
Syv Lange og syv Brede, som tilforn;
Jeg hader fast at lukke Munden op.
Min Fryd er nu at gaae i Eensomhed,
Hvor Skoven tykkest er, hvor Fuglens Fløite
Ledsager Bækkens sagte Strengeleg.
Der tolker Alting mig Gulnares Navn.
Hør altsaa mine Ord, og vil I ei,
At eders Søn skal visne, som en Blomst,
For tidlig fremskudt i den kolde Vaar,
Saa gaa og giør det, som jeg beder om.
Morgiane. Hvad skal jeg giøre?
Aladdin. I skal frie for mig
Hos Sultan Soliman.
Morgiane. Hos Sultan So—
Min Søn! Er du da reent forrykt, min Søn?
Hos Sultan Sol — Ak, Gud! jeg kan for Skræk
Ei tale Ordet ud. Hos Sultan Solo —
Aladdin. Hvis I vil ikke see mig døe paa Stedet,
Saa maa I love mig at gaae derhen.
Morgiane. Aladdin! men hvad bilder du dig ind?
Et Skrædderbarn!
Aladdin. At Skræddernaalen just
Har nogen Deel i dette Arbeid havt,
Det troer jeg ei. Al Sefi er min Fader.
Morgiane.
Ak, slemme Dreng! hvad siger du mig paa?
Du tvinger Blodet op i mine Kinder;
En Tour, det ei har giort i mange Aar.

Aladdin.
Spring altsaa over denne Punkt, min Moder!
Jeg er en vakker Søn af en Emir,
I er en Datter af en Haandværksmand;
Vor Sultan er jo født af en Slavinde.
Han har et Kongerige, jeg en Lampe.
Seer I endnu ei Ligevægten?
Morgiane. Nei!
Du vipper op, min Søn! du vipper op,
Hans Majestæt, han hænger dig i Røg.
En Lampe og et udstrakt Kongerige!
Det er det samme, som jeg vilde sige:
En Skammel — og en Sopha silkeblød,
En Kringle — og et stort Huusbagerbrød!
Aladdin. Glem ei kun, at min Lampe har den lille
Bi-Egenskab, som ei hver Lampe har,
At den kan bringe Aander frem, som staae
Parat at giøre Alt, hvad jeg befaler.
Morgiane. Mad kan de bringe dig i smukke Fade,
Det er vel sandt; men Eet er Mad, min Søn!
Et Andet er Prindsesser. Overalt
Saa frygter jeg, at Krukken gaaer saa længe
Til Vands, at den tilsidst gaaer hankløs hiem;
At Geisten, naar han eengang er i slet
Humeur (det kan vel hændes ham, som os),
At han da dreier Halsen om paa dig.
Aladdin. Derfor er jeg aldeles ikke bange.
Nok sagt, det, som jeg beder om, maa skee,
Hvis I vil ikke see min Undergang.
Morgiane.
Og naar jeg kommer der — hvad skal jeg sige?
„Herr Sultan! vil I ikke hae den Godhed,
At gifte eders Datter med min Søn?“
„Hvem er I Moer?“ „En fattig Skrædderenke.“
„Og hvem er eders Søn?“ „Han er min Søn.“
„Og ellers Ingenting?“ „Nei, strenge Herre!“
„Og han vil giftes med min Datter?“ „Ja,
Mænd vil han saa.“ — Saa staaer jeg som en Nar,
Og muligt Majestæten blier saa opbragt,

At han befaler sine Embedsmænd
At prygle mig med Tampe ud af Huset.
Aladdin. O, det har ingen Nød; han er ei grum.
Morgiane.
Og endnu Eet! Ak, hvor du dog er daarlig!
Der er jo et Re—script, en Lov, en Tingest,
Som siger os, at ingen Undersaat
Kan faae hans keiserlige Majestæt i Tale,
Med mindre at man har en Gave til ham.
Aladdin. Nu kommer I til det just, som jeg vilde.
I kiender jo de store, smukke Frugter,
Som ligger oppe paa vort Pulterkammer?
Morgiane. Af malet Glas? Skal jeg forære det
Til Sultan? Er det Gaven den, min Søn?
Nu da, saa kan man sige ret med Sandhed:
Som Æslet er, er Grimen.

Hun græder.

Aladdin. Kiære Moder!
Det, som I holder for at være Glas,
Det er kun lutter klare Diamanter,
Rubiner og Smaragder og Sapphirer
Af en uhyre stor Værdi. Vor Sultan
Har ikke Mage til dem i sin Krone;
Det har jeg siden først erfaret. Disse
Fortræffelige Stene skal I bringe
Ham, Moder! og fortælle ham, at dette
Altsammen kommer fra Gulnares Beiler.
Tro mig, det vil forhindre hver en Vrede,
Og i det mindste kan I være vis paa,
At ei I falder Soliman besværlig.
Morgiane. Hvad? er det sandt? og er det virkelig
Demanter og Smaphirer, disse Stene?
Aladdin. Saa virkelig, som at I er min Moder,
Og at jeg er Aladdin, eders Søn.
Gaa altsaa kun, forret mig Alting godt;
Men nævn dog ei en Tøddel om min Lampe.
Morgiane.
Ak, hvad man har Fortræd af sine Børn!
Jeg faaer vel føie mig da i din Villie,

Hvis det er Ædelstene, som du siger.
Men først maa jeg dog sømme Multumet
Fast til min Søndagskaabe, det er løbet
Lidt op; og vaske mine Hænder først
Med Skiæggesæbe, thi den grønne lugter.
Et Flor jeg ogsaa skulde have kiøbt,
Hvis kun jeg havde Raad dertil.

Aladdin. Hvad Raad?
Der staaer jo Penge nok paa Bordet der.
I husker aldrig paa min Kobberlampe.

Morgiane.
Ak, gid den aldrig kommen var i Huset!

Aladdin.
Nu gaaer jeg hen i Lunden, uden Porten,
Og sætter mig ved Kilden til i Aften;
Der kan I finde mig, og sige mig,
Om jeg skal leve, eller jeg skal døe.

Morgiane.
Saa vil jeg nu da pynte mig en Smule.

DIVAN.

Soliman sidder paa sin Throne. Storveziren og Raadet. En Mængde Tilskuere. Parterne have talet deres Sag, Raadet er endt, Mængden fordeler sig.

Veziren. Befaler eders høie Majestæt,
At jeg skal lade Raadets Porte lukke?

Soliman. Bi lidt endnu. Den gamle Kone hisset,
Som seer saa fattig ud, der midt i Døren,
Har været her tre Gange nu i Træk,
Og altid stillet sig ret for min Throne.
Hun slæber paa to Bylter; sagtens er
Der noget, som hun kræver Retfærd over.
Maaskee har een og anden Bager givet
Et Lod for lidt, og af Enfoldighed,
I Stedet for at gaae til Kadi med det

Skal Soliman nu veie hendes Brød.
Det være, som det vil, lad hende komme.

Veziren henter Morgiane, hun kaster sig paa Knæe for Sultanens Throne.

Soliman. Jeg har alt ofte seet dig staae i Døren,
Og stirre stivt paa mig, som om du vented,
At jeg det Indfald skulde faae, at kalde
Dig frem. Det har jeg giort. Siig din Begiering.
Hvad har du i dit Klæde? Er det Brød,
Som Bageren, skiøndt født en Muselmand,
Beskaaret har, som Jøden en Zechin?
Har Slagteren paa Torvet havt det Indfald,
At hugge Kiødet Skanken lidt for nær?
Hvad? eller har en Handlerske med Frugt
Bidt Hovdet af al Skam og narret dig,
Og solgt dig raadden Frugt for dine Penge?

Morgiane.
Stormægtigste, velbaarneste Herr Keiser!
Herr Sultan! tag til Takke med, hvad saadan
Jeg falder paa at titulere eder;
Jeg har ei læst i Rangsforordningen.
Jeg er en fattig Skrædderenke, som
Kun hedder Morgiane slet og ret.
Min Mand, nu er han død, men da han leved,
Saa hed han Mustapha; hvad nu han hedder,
Det maa Propheten og vor Herre vide.
Min Søn er heller ikke høit paa Straa just,
Han hedder — hvis jeg ogsaa mindes ret,
Thi jeg er lidt forstyrret ved at tale
I et saa talrigt Selskab, kan ei heller
Godt taale saa at bøie mine Knæe,
Thi jeg har gamle Been. Men hvis I først
Vil lade denne store Sværm gaae bort,
Og saa tillade mig at reise mig,
Saa tænker jeg, jeg skal nok komme paa det.

Soliman giver et Vink, Alle gaae uden Storveziren.

Soliman. Reis dig kun op, min gode gamle Kone!
Og har du Lyst, saa sæt dig ned paa Tæppet.

Morgiane. Nei, min bevaagneste Herr Sultan! nei,

I maa ei troe, fordi jeg kun er fattig,
At jeg saa lidt forstaaer mig paa at leve.
Soliman.
Nu, siig mig da, hvad har du i dit Klæde?
Brød eller Kiød, hvad? eller raadden Frugt?
Morgiane. Det Sidste, naadigste Herr Majestæt!
Det Sidste: Frugt. Dog er den ikke raadden;
Man kunde sende den op til Siberien,
Dog stod jeg inde for, den fik ei Skade.
Det er en Hoben gode Vinteræbler,
Som godt kan taale Frost. Men Alt har sin Tid,
Som eders naadige Tipoldefader,
Kong Salomon, engang skal have sagt.
Nu altsaa — som jeg sagde eder før —
Jeg har en Søn, Aladdin er hans Navn;
Lidt over sytten Aar, høi, rank og velskabt,
Og deilig rød og hvid, som Melk og Blod;
Og vittig; nem, naar han vil lære Noget
(Som dog er sielden); hidsig af Gemyt,
Men dertil god, som Dagen den er lang.
Jeg vedder paa, Herr Sultan! I og han,
I vilde komme godt ud af det sammen.
Soliman.
Jeg mærker, hvad du ønsker; ved mit Hof
Du saae vel gierne denne Knøs antaget
Imellem mine Gildinger?
Morgiane. O, nei!
Vidt feilet, eders Herlighed, Herr Sultan!
Vidt feilet. Nei, hvad denne Post angaaer,
Saa ønsker han at blive, som han er.
Soliman. Hvad vil han da?
Morgiane. Hvad ikkun den kan ville
Som uformærkt har faaet sig et Hul
Paa Bunden af sin Hiernelomme, Herre!
Og drattet Alting bort lidt efter lidt.
Det er min Søn. Man siger: Æblet falder
Ei langt fra Træet; at man skuer Hund
Paa Haarene; at Koen kiendes vel,
Som Kalven bar. Men der er nok et Ordsprog,

Som siger: Der er Fæt i hver en Æt;
At Brødre har eet Blod, men ei eet Mod;
At ei fordi eet Træ er skievt i Skoven,
De derfor er det alle. Altsaa maa
I ikke troe, bevaagneste Herr Sultan!
At jeg har nogen Deel i dette Indfald.
Soliman. Hvad er da faldet eders Søn vel ind?
Siig det i Hast, og siig det kortelig.
Morgiane.
Det vil jeg da. Men først, Herr Sultan! maa I
Dog love mig, at ei I bliver vred
Saavel paa mig, som paa min stakkels Søn.
Soliman. Nu, for et Indfald blier jeg ikke vred.
Hvad vil han da?
Morgiane. Ak, naadige Herr Sultan!
Han vilde gierne gifte sig, i Fald
Partiet kun stod eder an.
Soliman. Med hvem?
Morgiane. Med eders Datter.
Soliman. Med Gulnare?
Morgiane sukker. Ja!
Soliman smilende.
Det kommer lidt uventet, gode Kone!
Og sligt et Skridt er dog af Vigtighed.
Morgiane. Ja, deri har I Ret, høibaarne Herre!
Man elsker dog sit eget Kiød og Blod,
Og vilde gierne see det vel forsørget.
Soliman. For ei da at gaae længer denne Gang,
Saa siig mig, hvad I har i eders Bylter.
Morgiane. Det er jo Skik og Brug i dette Land,
At man skal give eder en Present,
For at faae eders Majestæt i Tale.
I andre Lande, har jeg ladt mig sige,
Faae Tienerne et saadant Gratial;
I taer det selv, det er og meget bedre,
Man er sig alle Tider selv dog nærmest.
Da altsaa nu jeg skulde snakke med jer,
Saa gav Aladdin mig de tvende Bylter
Til en Present og en Slags Morgengave.

Soliman.
Nu, det var ret. Saavidt som jeg har hørt,
Saa er det gode haarde Vinteræbler.
Morgiane. Ja, naadigste Herr Sultan! men der er
Og anden Frugt iblandt. Vær nu saa artig
Og tag til Takke.
Soliman. Tag det Alt, Vezir!
Og lad det bringe til min Kiøgemester.
Veziren.
Hvad? det er tungt, som Steen, og glat, som Glas.
Det er af Glas.
Soliman. Af Glas? Saa lad mig see,
Maaskee en ganske kunstig Efterligning.
Veziren løser Klædet op. Sultanen betragter Frugterne, og farer forfærdet tilbage.
Hvordan? Rubiner! Perler! Diamanter
Som Hønseæg! som Blommer blaae Sapphirer!
Og mange andre skiønne Ædelstene.
En stor, uhyre Skat, og den fra eder?
Morgiane.
Ei fra mig selv, Herr Sultan! fra min Søn.
Soliman. En ubetalelig, uhyre Skat!
Mod disse Stene seer min Krone ud
Som en udklippet Tot af Guldpapir.
Hvem er din Søn?
Morgiane kiephøiet. En fattig Skrædderdreng.
Han bad mig sige eders Majestæt,
At ei det skulde blive derved, naar
Han først var bleven eders Svigersøn.
Soliman.
En herlig Skat! O, see de skiønne Farver!
Som nylig sprungne ud af Morgensolen,
I tusind Straaler brudt paa Morgenduggen,
Saaledes spille de. Ha, skiønne Skiær!
Her Allah samlet har den stærke Pragt,
Som funkler broget om i Østerland.
Ak, skiønne Stene! hvor I glæde mig.
Gaa, Kone! gaa, og siig din elskte Søn,
At den, som give kan slig Morgengave,

Kan ogsaa blive en Prindsesses Husbond.
Veziren afsides til Morgiane.
Gaa hiem, vær rolig, vent med Ydmyghed,
Til Sultan Soliman dig atter kalder.
Morgiane giør et lille Kniks, og gaaer.
Soliman vender sig begeistret til Veziren.
Nu, Nuschirvan? hvad siger du, min Ven!
Om disse Ting?
Veziren kold. At det er smukke Stene.
Soliman. Og ellers Intet?
Veziren. At det er en kostbar
Og sielden Skat.
Soliman. Ja, ubetalelig!
Veziren. Men at min store Sultan eier dog
En Ædelsteen af meget større Værd,
End alle disse.
Soliman. Jeg en Ædelsteen?
Jeg? Drømmer du, Vezir! Og hvor er den?
Veziren. I eders Pallads, store Soliman!
En Diamant, og af saa sieldent Vand,
Som kun jomfruelig Uskyldighed
Kan giøre Fordring paa.
Soliman. Ha, jeg forstaaer dig,
Min Datter mener du.
Veziren. En Ædelsteen,
Der ikke skinner blot i Skiønheds Pragt
Kold som en Steen; men varm og blid, som deilig.
En Ædelsteen, der er sig selv bevidst.
En levende, en dobbelt Ædelsteen,
Hvoraf den indre overgaaer den ydre.
En Ædelsteen, som indbefatter alle:
Hvis Purpurkind er som en rød Rubin,
Hvis Øie straaler klart, som Diamant,
Hvis Tænder er en sielden Perlerad;
Alt i et Marmorlegem, hvidt som Snee,
Og varmt som fyrig Ungdoms Rosenblod
Og denne sødt bevægelige Blomst,
Opvoxet i en ædel Jord og under
Saa høi en Gartners kongelige Blik,

Den vil I tuske bort for denne Steenhob?
Soliman. Ha, Nuschirvan! du taler viist.
Veziren. Den vil
I skienke til en ringe Knøs, som fandt
En sielden Skat i eders eget Rige?
Soliman.
Ti, Nuschirvan! Den skiønne Farveglands
Henrev i første Øieblik saa reent
Min Siæl, at ei den lagde Mærke til,
Hvad Munden sladdrede imidlertid
Paa egen Haand. Jeg har jo givet alt
Mit Løfte til min Datters Giftermaal
Med Saladin, din Søn. Var Andet ei,
Saa var jo dog mit første Ord i Veien
For dette sidste, ubevidste Tilsagn.
Veziren.
Naar, store Sultan! skal der holdes Bryllup?
Soliman. I Aften; for at du skal see, hvor lidt
Den sidste Ruus har rokket min Beslutning.
Dumt var det dog, at disse Ord slap ud
I Glæden til den gamle Skrædderenke.
Veziren.
Ei hvad, min Sultan! Ord blandt Andet har
Den Egenskab, at de er — Ord: en Lyd,
Der svinder let og hastig, som den kom;
Og endnu fødes skal den rappe Haand,
Der kan forstaae at gribe dem i Flugten.
Foruden Ord der Noget er i Verden,
Som man Drabanter kalder: stærke Karle,
Som staae med Spyd i Haand, og jager alle
Næsvise Giester bort fra Slottets Porte.
Hvis ei en Sultan var saa fri en Mand,
Og blev hvert Ord, han sagde, til en Lænke,
Hvad Forskiel var der da paa ham og Slaven?
Soliman.
Vel talt, min Ven! Du est et værdigt Mønster
For hver en viis og duelig Vezir.
Følg med nu i mit inderste Palads;
Jeg maa dog vise Zulima min Gave. De gaae.

GADE.

Aften. Stor Tummel i Byen af Mennesker. De fleste Huse ere illuminerede. Man hører Musik langt borte.

Morgiane kommer gaaende, og banker paa hos en Urtekræmmer.

Urtekræmmeren stikker Hovedet ud af Vinduet.

Hvad nu? Hvem banker atter paa min Dør?
Jeg sælger ikke Noget ud i Aften.
En Urtekræmmer er dog ingen Hund,
Som altid skal for Disken staae i Lænke,
Og fare ned med Næverne i Sæben,
Rosinerne og Theen, naar I fløiter.
I Aften er der Glæde overalt,
Saa vil jeg ogsaa glæde mig i Aften.

Morgiane.

Herr Nabo! glæd han sig i Herrens Navn,
Saa meget som han vil, det er ham vel undt.
Men vil han ikke ogsaa glæde mig
Med for en Skilling Olie til min Lampe?
Thi ellers maa jeg sidde hele Tiden
I Mørke, mens den hele By for Resten
Har slig en Overflødighed paa Ild,
At det slaaer frem, som Hidsighed paa Huden,
Saa Gaderne seer ud, som om de havde
Skarlagensfeber, Frisler, eller Fnat.

Urtekræmmeren.

Ei, Morgiane! er det hende, Moer?
Saa kom kun. Disse ubevante Lys
De blænde mig. Jeg kan ei see for Lys.

Morgiane. Og jeg kan ikke see for Mørke, Nabo!

Urtekræmmeren.

Ja, saadan er det; begge giør os blinde;
Man skulde troe, at Dæmringen var bedst. —
Naa, siden det er hende, Moer! saa skal det
Saa nøie just ei komme an derpaa.
Forlanger hun den bedste Olie?

Morgiane. Nei,

I Fald jeg turde bede eder om

Den sletteste; men det maa være Noget,
Som der er godt.
Urtekræmmeren. Hun er en Oeconom.
Morgiane.
Ja, ellers saae det galt ud. — Men hvad vil
Dog al den Stads og denne Lysning sige?
Jeg hører ogsaa hisset en Musik.
Urtekræmmeren. Er hun den Eneste i Ispahan,
Som ikke veed, at Soliman, vor Sultan,
Sin Datter gifter bort i Aften med
Vezirens Søn, den unge Saladin?
Morgiane svimler.
Hvad siger I, Herr Nabo? Hvad, Herr Nabo!
Det forekom mig, som I talte, Nabo!
Urtekræmmeren.
Saa tog I heller ikke feil, Moerlille!
Morgiane. Ak, kiære Nabo! saa maal om igien,
Og giv mig noget Vand at lugte til
For Skillingen, jeg skal hae Olie for;
Thi jeg faaer Ondt.
Urtekræmmeren. Du hellige Prophet!
Hvad feiler Konen? Kiære Morgiane!
Hvad har I mod Partiet?
Morgiane. Ak, jeg stødte
Min Liigtorn, Nabo! det er hele Sagen.
Farvel! Jeg har ei Tid at see mig for,
Jeg strax maa ind og tale med min Søn. Gaaer.
Urtekræmmeren ængstelig.
Nu render hun sin Vei, og laer mig staae
Med hendes Skilling. Hm! hvad skal jeg giøre?
Hei, Morgiane! — Hun er fløiten alt. —
Jeg er en ordentlig, en redelig,
Retskaffen Mand, som ei vil snyde Folk.
Jeg har endnu til Dato aldrig stiaalet;
Hvad saadan man kan vinde ved sin Næring,
Det er en anden Sag, deri er Hver
En Tyv. Men denne Skilling! Hm! hm! hm!
Det er en fattig Enke, det har tidt
Mig skaaret i mit Hierte, naar jeg mærkte,

At ei der var en Krumme Brød i Huset.
Man kan ei hielpe alle Folk. Forleden
Gav jeg den stakkels Kone dog to Svedsker
For Ingenting, at stille Hungren paa.
Men denne Skilling! — Hvis jeg skulde døe! —
Jeg vil dog føre den til Bogs.

Skriver.

„Betroet
En Skilling af den gamle Morgiane.
Om der skal gives Olie eller Ho'dvand
For samme, vides endnu ei med Vished."
See saa, det lettede! Det er saa godt,
At skrive Saadant op, for Livs og Døds Skyld.

Gaaer ind.

ALADDINS KAMMER.

Han staaer forbittret med Lampen i Haand. I det han gnider den, aabenbarer **Lampens Aand** sig strax, og siger:

Stærke Herre! siig, hvad vil du? See jeg venter paa dit Bud.

Aladdin.

Knap tilsteder mig min Harme her at tale Ordet ud.
Hør i Korthed givne Løfte, hør i Korthed Løftets Brud:
Sultan Soliman mig loved med utvungen, villig Hu
Hende, som mit Hierte elsker, ak, det smekkre Lilieskud!
At Gulnare skulde vorde min, jeg troede sikkert nu;
Ha, men med et troløst Hierte vendte han sin Villie lumsk.
Nu Vezirens Søn den hulde Mø han giver hen til Brud;
Derfor stormer høit mit Hierte mørkt i Nattens Midnatsmulm.
Hør da nu, hvad jeg dig byder, kiæk, af vældig Harme fuld:

Naar Vezirens Søn er kommen, sig til Fryd og mig til Gru,
Inden Brudekamrets Vægge til Gulnare, skiøn og huld,
Tag da Sengen, hvor han hviler med den unge Rose, flux,
Sving dig derpaa giennem Luften, bring dem herhid, hører du;
I de høie Ætherstrømme kiæk dem giennem Himlen vug.
Sæt saa Sengen her i Kamret, men sæt ham af Døren ud;
At han plat sig ei kan røre, stiv ham med din Aande pust.
Men lad hende roligt hvile, smekker, rød og hvid og rund;
Snart en Anden ved sin Side skuer og omfavner hun.
Og naar hist i Østen Solen atter rødmer purpurfuld,
Kom da hid at hente Sengen, sæt den, hvor du tog den, flux.
Det er Alt, hvad jeg forlanger. Adlyd nu din Heres Bud.

Aanden. Hvad du byder, snart jeg lyder. Men det var paa Tiden nu;
Havde du end tøvet lidet, var det hulde Blomster brudt.

Han forsvinder et Øieblik, men kommer strax tilbage igien med Brudesengen i sine Arme, hvori Gulnare og Saladin ligge. Han tager Saladin ud, og siger til Aladdin:

Glæd dig nu, min ædle Herre! Denne Svend skal holde Vagt
Uden Huset, kige Stierner paa den kølige Altan.

Han forsvinder med Saladin.

Gulnare reiser sig op i Sengen.

Ak, hellige Prophet! hvor er, hvor er jeg?
Hvo redded mig, hvad stor, usynlig Magt,
Da plat fortvivlet, uden Haab om Frelse,
Jeg skiælved alt i den Forhadtes Arme?

Hvor er jeg? Er det Alt en venlig Drøm?
Det kom mig ogsaa for, som om jeg saae
Den skiønne Yngling, der bag Pillen stod
Hist ved mit Bad, og som bestandig svæver
Sødt for min Siæl fra dette Øieblik.
Hvor er jeg? Hellige Prophet! hvor er jeg?

Aladdin triner frem, og kaster sig ned for hendes Leie.

Tilbedte! i din Elskers Varetægt,
Han, som er Intet, Intet uden dig,
Som elsker dig, og som den store Allah
Gav stærke Midler til at vorde din.
Fat Mod, og skiælv ei. Din forhadte Brudgom
Er borte, frygt dig aldrig meer for ham;
Han staaer paa Taget som et Kirkespiir.
Men siig oprigtigt, deiligste Prindsesse!
Om vel du muligt kunde elske mig.
Du nævnte mig jo nys. O, du har seet mig,
Og ikke glemt mit Aasyn. Søde Haab!

Tager hendes Haand.

Gulnare. Est du en hellig Engel, som Propheten
Har sendt mig til min Redning, skiønne Yngling?

Aladdin henrykt.

O, hvor hun hviler sødt! Det tynde Flor
Forgieves prøver paa at hylle ind
De yppige, de søde Yndigheder.
Ha, siig, du deiligste Uskyldighed!
Siig, kan du elske mig?

Gulnare. Jeg elsker dig
Fra første Øieblik, jeg saae dig, Engel!
Ak, fra min Barndom i det stille Harem
Har jeg kun seet saa Faa af dine Lige;
Dog er jeg vis derpaa, at der er Ingen,
Der kan henrykke mig saa sødt, som du.

Aladdin. O Salighed!

Kysser hende.

Saa! nu est du min Brud.
Thi jeg er ingen Engel, Gud skee Tak!
Men kun et Menneske af Jord, som du.
Sov sødt. Jeg hviler ved din hulde Side;

Men indtil Allah har befæstet vort
Sødtslungne Baand, skal dette blanke Sværd,
Som her jeg lægger mellem dig og mig,
Bortskræmme, som en blinkende Cherub,
Det syndefulde Støv fra Paradiis.

ALTANEN PAA HUSET.

Saladin staaer, stiv som en Støtte, opstillet til Rækværket, med Hovedet vendt imod Stiernerne.

Ha, Skiændsel og Foragt! Fortvivlelse!
Hvad? end bestandig? Usle, svage Arm!
Kan du ei røre dig? Ak, ei et Lem!
Kold staaer jeg, uden al Bevægelse.
Det var, som om han havde fløitet Marven
Af alle mine Been. Alt, Alt er huult.
Stiv er jeg, mat, som om jeg havde slumret
Paa Græsset i den vaade Natteduggs,
Og vaagned lam, og rørt som af et Slag.
„Staa der," saa griinte han, den fule Aand;
„Staa som Loths Hustru, som en Støtte Salt,"
Saa raabte han, og svandt. Ha, Helvede!
Nys varm og kraftig i en Brudeseng,
Ved en Prindsesses trinde, hvide Barm,
Paa Nippet til at styrte mig i Vellyst —
Og nu — stiv som en Stokfisk! — Ingenting
Bevæger sig; kun Vinden i min Kaftan,
Og mine Øine vendt mod Stiernerne,
Og Tungen, Afmagts bandende Herold.
Jeg overlever ikke denne Nat.
En Anden hviler nu i hendes Arm,
Og tømmer Glædens Bæger ud til Bunden,
Som først var skienket i og fyldt for mig.
Ha, Raseri! Ha, grumme Nidkiærhed,

Giør Ende paa mit Liv! I blege Stierner,
Nedstyrter eder flux, og knuser mig!

TREDIE ACT.

SULTANENS PALADS.

Soliman. Zulima. Gulnare. Saladin. Veziren.

Soliman. Hvad I fortælle mig som Aarsag her
Hvorfor I strax vil skilles ad igien,
Er saa besynderligt, og saa utrolig
Langt uden for Sandsynlighedens Grændser,
At knap jeg veed, hvad jeg skal svare til det.
Veziren. Det Samme jeg har sagt, min store Sultan!
Man veed jo af Erfarenhed, hvor ofte
Sligt Drømmeri af Blodet reiser sig.
Soliman. Men at de drømme begge nu det Samme?
Veziren. Er høist besynderligt, men ei umuligt·
Og skal man sætte Lid til dette Udsagn,
Saa er det mere rimeligt at troe
Paa Mulighed, end paa Umulighed.
Soliman. For altsaa ret at komme efter Sagen,
Saa holder jeg det for at være bedst,
At vi med Rolighed end oppebie
Den tredie Nat; at jeg og du, Vezir!
I Brudekamret skiuler os, og see
Med egne Øine Sagens Sammenhæng.
Veziren. Sindrig er din Beslutning, store Fyrste!
Hvis kun det er en Feberdrøm i Blodet,
Saa see vi Intet; dersom det er Sandhed,
Saa see vi det med vore egne Øine,
Og kan da føie vore Børn (endskiøndt,

Hvad mig angaaer, med Smerte) i at løse
Det nylig helligslungne Ægtebaand.
Zulima. Hvad siger da, min elskte Datter! du
Til dette Forslag?
Gulnare. Hvad min Fader ønsker,
Det vil jeg ikke sætte mig imod.
Veziren. Saa er til videre da Tingen afgiort.
Saladin. Nei, bi! Jeg har dog vel et Ord at sige
I Lauget med ved denne Leilighed?
Jeg elsker eders Datter, store Sultan!
Og indseer meget vel min sieldne Lykke;
Men ei for hende, ei for hele Verden
Jeg prøved end et saadant Vovespil.
I veed ei, hvad det er, at staae med Ryggen,
Stiv som et Spegespid, til Gitterværket,
Og uafladelig med tvungne Blik
At see paa Stiernerne og Melkeveien;
I veed ei, hvad det er, at blive rusket
Af Aander, mærker jeg, min store Sultan!
At see en anden Mand at gaae til Sengs
Med eders egen Kone, mens I staaer
Og gaber, som en Hund, paa Hundestiernen.
Prindsessen der har godt nok for at føie;
Hun bliver i sin bløde varme Seng,
Der er saa bred og magelig, at Sværdet,
Som ligger mellen Diævelen og hende,
Kan ikke røre, naar hun selv ei vil.
Og overalt — hvad dette Sværd angaaer —
I sagde selv: hvad ei man havde seet
Med egne Blik, var vanskeligt at troe;
Og jeg har rigtig nok min Kone seet
I Sengen hos den skammelige Trold,
Men Sværdet har jeg ikke seet. Maaskee
Er den Idee om Sværdet kun en Drøm
(Som selv I sagde før, min store Sultan!),
Et Foster af Prindsessens varme Blod.
Gulnare. Forvovne!
Zulima opbragt. Slige Tanker tør du yttre
Om —

Soliman. Jeg kan ikke bare mig for Latter.
Kom op at skiendes til! Alt bedre, Børn!
Det forekommer mig ret, som naar Hunden
Om Natten staaer og giøer ad Maanen og
De lette Skyer, der drive den forbi.
Veziren.
Fat dig, min Søn? Est du en Mand, og tør
Ei vove dig en Nat endnu i Faren
For slig en Perle? Jag din Rædsel bort,
Hvis du vil gielde for min Søn.
Saladin. Min Fader!
Min Daad bestemmer ei min Moders Daad;
Hvis jeg er eders Søn, saa blier jeg det,
Om jeg saa aldrig mere staaer forstenet.
Jeg indseer vel, at slig Begivenhed
Maa komme eder her lidt ubeleiligt:
At være Svoger til en persisk Sultan,
Er herligt, som at være Svigersøn;
Men jeg kan ikke hielpe eder heri.
Og skiøndt vel sønlig Lydighed er stor,
Saa er det dog en Smule stærkt forlangt,
At jeg skal staae paa Taget som en Iistap
Hver Nat til Ære for min elskte Slægt,
Imens en Anden sover hos min Kone.
Veziren. Du glemmer den Ærbødighed, du skylder
Din Sultan, Sultaninde, Fader, Brud.
Gulnare. Min elskte Fader! giv mig eders Minde;
Hvad Saladin forlanger, ønsker jeg.
Soliman.
Hvad siger du, Vezir! hvad skal vi giøre?
Obersten over Livvagten træder ind.
Den gamle Stiernetyder Ali Baba
Staaer udenfor med sneehvidt, blottet Hoved;
Han beder, store Sultan! om det Held,
At maatte kaste sig for dine Fødder.
Soliman. Han komme!
Obersten gaaer.
Det er en bedaget Olding,
Som læser viis i Nattens blanke Stierner.

Midt paa de flade Marker har jeg bygt ham
Et vældigt Taarn, hvor han hver Nat kan see
Hvert selsomt Tegn, der skeer paa Himlen.
Saladin ærgerlig. Selsomt?
Jeg kan forsikkre eder, store Sultan!
Der er ei mindste Smule Selsomt ved;
Man staaer og gaber, det er hele Sagen.
Ali Baba træder ind.
Guds rige Fred med Persiens Monarch,
Hans Throne staae, huldt blomstre al hans Slægt!
Soliman. Tak, Ali! Hvilken ny Opdagelse
Har drevet dig fra Taarnet til mit Pallads?
Thi uden Sligt var du vel neppe kommen;
Du elsker Eensomhed.
Ali Baba. Ja, store Sultan!
Jeg er en bøiet Olding, træt af Verden.
De smaae Begivenheder, som der skee
Paa Jorden, matte snart det vante Øie;
Der synes selv de største mig kun smaae.
Naar Alderdommen med sin Sølvervinge
Bedækker os, da hæver sig vort Blik
Fra Jorden til den stiernerige Himmel;
Did stirrer det, som til det rette Hiem,
Hvorhen vi om en føie Tid skal komme.
Hvad mig angaaer, saa finder jeg min Trøst i,
Med from Opmærksomhed at agte paa
De svage, matte, spredte Glimt af Himlen,
Til Porten aabner sig, og sender mig
Sin samletskiønne Morgenglands i Møde.
Soliman. Hvad har du da at aabenbare mig?
Ali Baba. Som efter vante Viis i stille Midnat
Jeg vandred paa mit høie, røde Taarn,
Og som jeg havde holdt min Aftenandagt,
Saa lod jeg fromt mit Blik paa Maanen hvile.
Jeg tænkte paa, hvordan Propheten eengang,
For at bevise flux den vantro Jord
Sin Høihed og sin Vælde, sendt fra Gud,
Nedvinkte den fra Himlen, at den faldt
Med Klang til Jorden brat i tvende Stykker,

Hver paa sin Kant af Bierget Elikais;
Hvorpaa han atter ved sit Magtens Bud
Den sammensmelted, og lod lys den stige
I Æthren, hvor den havde funklet nys.
Som nu jeg vandred saa med fromme Tanker,
Blev Sølvermaanen pludselig formørket,
Saa at den hele Jord blev sort, som Kul.
Da skreg i Skoven Uglerne af Skræk,
Og Hundeglammet standsed her i Byen.
Men jeg var rolig, skiøndt jeg mærkte vel,
At det var ingen Sky; thi Himlens Bue
Var reen og klar, og ingen Sky desuden
Var mægtig til at mørkne saa, som nu.
Jeg tænkte: er det Allahs Velbehag,
At kalde hele Skabningen for Dommen;
Har han alt givet Dødens Engel Vink,
Den høie Israfil, som rede staaer
Bestandig, med sin blinkende Basun
For Munden, til at støde Verden ned
Med det uhyre Skrald — hans Villie skee!
Men som jeg knælende med uforstyrret
Og roligt Blik betragted dette Syn,
Fik Maanen pludselig sin Glands igien,
Og ved dens lyse Skin jeg nu blev vaer,
At hvad der havde mørknet Jorden nys,
Var Skyggen af en Engels brede Vinger,
Der foer igiennem Luften med en Løibænk
Af Ibenholt og Guld, hvorpaa der laae
En Mand og Qvinde. Langsomt sank de ned,
Og svandt tilsidst bag eders Pallads, Herre! —
Hvad nu det sieldne, underlige Tegn
Vil sige, veed jeg ei; men Pligten drev mig
Til at kundgiøre dig det, store Sultan!
Allah forbyde naadig i sin Himmel,
At noget Ondt det skulde varsle dig.

Gulnare. Nu, kiære Fader! tvivler du endnu?

Saladin. Er det endnu en daarlig Feberdrøm?

Soliman. Prophetens Veie er usporlige.
At dette Ægteskab er Gud imod,

Det seer jeg tydeligt, og kalder det
Tilbage flux.
Gulnare. O, Tak, min elskte Fader!
Saladin. Tak, store Sultan!
Veziren afsides. Ha, fordømte Drøm!
Du vækker mig af alle mine Drømme,
Der sprang, som Blomster, ud af dette Bryllup.
Jeg faaer vel ogsaa takke.
Høit.
Tak, min Sultan!
Soliman.
Besynderligt! — Kom, følg mig i mit Divan.
De gaae.

SULTANENS DIVAN.

Soliman. Veziren. En Hob Folk. Morgiane i Døren.

Morgiane til Een af Mængden.
Nu nu! han har jo ikke nødig just
At støde mig i Siden. Staa han rolig,
Til Tiden kommer. Det er ingen Sag,
At prøve Styrke med en gammel Kone.
Karlen beskienket.
Hvad har hun her at giøre? Gaa hun kun;
Hun faaer saa ei vor Sultan nu i Tale.
Han taler kun med slige Folk, som jeg,
Der har en vigtig Ting at forebringe.
Morgiane.
En Ting af Vigtighed? Saa tænker han,
At jeg har intet Vigtigt at forlange?
Jeg kommer for at bede om hans Datter
Gulnare til min Søn.
Karlen. Aa, hold sin Kiæft;
Det er jo Galmands Snak. Men hun maa vide,
Jeg kommer for at klage paa hans Hest;
Thi jeg er Staldkarl, seer hun! Hun taer feil

I Fald hun troer, at jeg er fuld, min Moer!
Thi fuld kan Ingen blive uden Viin,
Og Viin er jo forbudt i Alkoranen,
Og Fanden maatte tygge Opium.
Men nu har Hesten sparket mig for Maven,
I Hiertekulen, saa jeg faldt omkuld.
Og det er ikke første Gang, det Asen!
O, Gud forlade mig, jeg burde ikke
Saaledes tale om vor Sultans Hest.
Men jeg har alt saa ofte varskoet den;
Og troer den, den kan giøre, hvad den vil,
Fordi at den er Hest, og jeg kun Staldkarl?
Nei, nei, en fattig Karl har ogsaa Ret.

Morgiane for sig.

Hvad dog en Sultan alt maa høre paa!
Det maa dog ikke være just saa let,
At holde Staten rigtig i Balance,
Især naar Undersaatterne er fulde.

Soliman. Vezir! ha, seer du atter hist i Døren
Den gamle Kone, som forleden bragte
De sieldne Ædelstene?

Veziren forbittret. Hvilken Frækhed!
Jeg har forbudet hende frem at komme
For eders Throne, Herre! til I selv
Lod hende kalde; og dog kommer hun.
Jeg vil strax lade Vagten —

Soliman. Bi, Vezir!
Jeg faaer vel atter nu, som flere Gange,
Her være eders Raad, i Stedet for
I burde være mit. Dæmp eders Vrede,
Og tænk paa, hvad der skaffer Thronen Ære,
Og hvad der skader den. I Glædens Ruus
Slap der et Løfte af min Mund, som vel
Ei holdes kan, dog heller ei udslettes
Med Voldsomhed, thi Vold opvækker Harme,
Og Harme Lyst til Hevn, og Lyst Forsøg.
Hvor det kan undgaaes ved et Øiebliks
Velgiorte Overlæg, der bør det skee.

Veziren. Min Sultans muntre Lune nøder mig

Fast til at lee: Harm, Lyst til Hevn, Forsøg!
En Skrædderdreng mod Sultan Soliman!

Soliman. Han være, hvad han vil, saa er han dog
Min Undersaat, og jeg hans Overherre.
Min egen Høihed vinder ved at agte
Den Hiord, mig Allah gav at forestaae.
Behandler jeg den skiødesløst som Qvæg,
Saa giør jeg selv mig til en ussel Hyrde.

Veziren. Tilgiv min Hidsighed, min vise Sultan!
For Godhed er den høist begribelig.
Den koldeste Natur jo spinger op,
Naar Nogen rører ved dens friske Saar;
Og mit — behøver jeg at sige meer?
I veed, min ædle Herre! hvilken Glæde
Der sødt beruste mig ved Tanken om,
At eders hulde Naade havde vandet
Mit gamle, halvuddøde Stammetræ
Med persisk Fyrsteblod: opløst Rubin,
Af Morgensolen venlig giennemvarmet.
Jeg dølger ei de søde Drømme. Ak,
De svandt, som Maanen for den lumre Dag;
Og nu —

Soliman. Vel! jeg begriber det, min Ven!
Men du har lovet, ei at røre ved
Et Saar, der smerter mig, saavel som dig;
Gaa altsaa hiint forbi, og siig, hvad her
Du mener der er bedst for os at giøre.

Veziren. Da det er eders Hensigt kun at skræmme
Den Daarlige herfra, og ei at straffe,
Saa paalæg hendes høistforelskte Søn
At giøre, hvad I veed han ei formaaer;
Det skaffer os for deres Daarskab Ro.

Soliman.
Vel talt! Lad hende strax da komme frem,
Og lad de Andre bortgaae for i Dag.

Veziren vinker Morgiane frem. Hun knæler for Thronen. Alle de Øvrige forføie sig bort.

Soliman. Jeg kiender dig, og veed, hvorfor du kommer;

Har heller ikke glemt mit Ord til dig.
Jeg sagde sidst, at den, der kunde give
Slig Gave, som du bragte fra din Søn,
Han kunde blive en Prindsesses Husbond.
Hvad da jeg sagde, siger jeg endnu;
Thi er din Søn saa rig paa sieldne Sager,
At han kan give slige Ting, som hine,
Blot i den brugelige Divanskat,
Saa er et sligt Parti ham ei for høit.
For altsaa nu at komme efter dette
(Thi muligt var det, at kun Hændelsen
Har skaffet ham den sidste sieldne Skat),
Saa hør nu, hvad jeg fordrer til Beviis:
I Morgen og ved denne Tid omtrent,
Skal han mig sende fyrgetyve Bækk'ner
Af drevet Guld, og de skal være fyldte
Med Ædelstene af det sidste Slags.
Og disse fyrgetyve gyldne Bækk'ner
Skal fyrgetyve sorte Slaver bringe,
Og disse fyrgetyve sorte Slaver
Skal følges hid af fyrgetyve hvide.
Hvis dette skeer, saa staaer jeg ved mit Ord,
Og gifter strax min Datter med din Søn.
Hvis ei det skeer — saa lad mig aldrig høre
Endnu et Ord fra eder. For hans Gave
Tilgiver jeg da hans Forvovenhed,
Paa Vilkaar, at han aldrig prøver paa,
Ved eder eller nogen Anden, tiere
Til mig at komme med sit frække Forslag.

Han reiser sig, og gaaer bort med Veziren.

Morgiane ganske slukøret.

Ja, saadan gaaer det. Har jeg ikke sagt det?
Nu staaer han der en Kiøn. Det lader net!
Har jeg ei ti, ei tyve Gange sagt ham:
Aladdin! næbbet Qvæg forliges bedst;
En tintet So og skurvet Orne trække
Bedst sammen. Kiære Søn! siig mig, hvad skal,
Et Jettehoved paa et Dvergelegem?
Sy ikke Fløielsklud til Vadmelskofte.

Behøver jeg at sige dig, min Søn!
At Skarn og Vox ei brænder eens i Kirken?
Men det var Præken kun for døve Øren,
Det hialp ei meer, end at slaae Vand paa Gaasen.
Nu har han det saa godt, det arme Skrog!
Bagefter kommer Humlen. Morgenlatter
Blier ofte Aftengraad. Men som man reder,
Saa ligger man. Hvad vilde du, min Søn!
Paa den Galei? Bagefter kommer tyndt Øl.

Gaaer.

STUE.

Aladdin. Morgiane kommer ind.

Aladdin løber hende i Møde. Nu, kiære Moder?
Morgiane. Nu, min kiære Søn?

Afsides.

Ak, gode Gud! jeg har ei Hierte til
At sige ham, hvordan det hænger sammen.
Aladdin. Nu, Moder? I har altsaa været hos —
Morgiane falder ham i Talen.
Hos Slagteren? Ja, kiære Søn! det har jeg;
Vi faaer en deilig Oxesteg i Morgen.
Aladdin.
Det spørger Ingen om. Men har I været —
Morgiane.
Hos Skrædderen? O ja, min hierte Søn!
Hvad det dog er en venlig, artig Mand!
Det var din Faders gode, gamle Ven,
Endskiøndt de dog var Skræddre begge to.
Din Fader syede, som du veed, bedst Kapper,
Den Anden havde meest Genie til Buxer;
Saaledes sad de i Samdrægtighed.
Hver var en dygtig Skrædder i sit Fag.
Den Ene overskred den Anden ei.
Den Anden roste tidt din Faders Kapper,

Til Giengield blev hans Buxer rost igien;
Og saadan gik det herligt nogle Aar.
Ak, det var Skrædderlaugets bedste Tid.
Aladdin. Men siig mig dog —
Morgiane. Hvad Skrædderen vel sagde?
„Vær hun forsikkret," sagde han, „min Moer!
At jeg skal sye for hendes kiære Søn
Saa godt, som selv han kunde have syet,
Hvis han var bleven ved sin Faders Haandværk."
Aladdin. Ha, hvem spør da om Skrædderen?
Morgiane. Min Søn!
Hvo høit vil flyve, falder ofte ned.
Aladdin.
Jeg mærker nok, hvad Klokken alt er slaaet;
Men, ved min Kiærlighd og skiændte Ære,
Det bliver Sultan Soliman et farligt,
Et rædsomt Lykkespil.
Morgiane. Det er ei godt,
At spise Kirsebær med store Folk;
Saa faaer man Stenene i Øinene.
Aladdin. Ja, jeg skal stene ham og øine ham!
Nu, skynd jer, Moder! siig mig Alting, Alting.
Morgiane. Hvad skal jeg sige dig? Du veed det jo,
Du har jo allerede giettet det.
Ved den Ting er der intet meer at giøre.
Det Bedste er at lade Stenen ligge,
Som ei kan løftes, og at skrive Alting
I Glemmebogen.
Aladdin. Ha, jeg brister fast
Af Harme. Bi du mig, min lille Sultan!
Du Stodderkonge! bi du mig, du Stolte!
Ha, jeg skal vise dig, med hvem du narres.
Troer du at trække mig frem og tilbage
Ved Næsen, eftersom dit Lune byder,
Som dine svage Hverdagskryb maae taale,
Reent ubekymret for din Manddomsære,
Du Usling? rolig ved den arme Tanke,
Som Faaret, da det brægede mod Ulven:
„Jeg staaer saa høit, han ei kan ramme mig."

Men jeg skal ramme dig, vær du forsikkret.
Morgiane. Aladdin! dæmp dit hede Temprament,
Det giør dig reent ulykkelig, min Søn!
Aladdin. Ulykkelig? Hvori bestaaer min Lykke?
Forstaaer I jer paa den? Min Lykke er
At sætte det igiennem, som jeg kan;
At overvinde hver en ussel Hindring.
Dertil har jeg en dygtig Ladning Mod,
Forsynet med saa stor en Slump Foragt,
At hvis jeg skulde bukke for min Drift,
Saa kaldte jeg selv dette Buk en Lykke.
Morgiane.
Naar Strængen spændes høit, saa springer den.
Aladdin. Det hændes nu og da de raadne Strænge.
Men nok om dette! Hvordan lød hans Ord?
Han bød jer ligefrem vel bort at gaae?
Han tugtede vel min Forvovenhed,
Og lod, som om han havde Alting glemt?
Morgiane.
Nei, det just ikke, Søn! Nei, tværtimod
Saa stod han ved hvert Ord, han havde sagt.
Men det er jo det samme med hans Ord,
Naar Følgen blier den samme.
Aladdin. Siig hans Ord.
Morgiane. Hans Ord var disse: hvis du sendte ham
I Morgen fyrgetyve gyldne Bækk'ner,
Hvert fuldt af malet Glas, som Frugterne,
Saa skulde du hans Datter faae til Kone.
Men, notabene, hvert et Bækken skulde
Du lade bære af en kulsort Slave,
Og denne Slave, troer jeg, skulde bæres
Igien af een, som der var ganske hvid.
Hvis dette nu du bragte strax i Stand,
Saa blev Prindsessen din. Men, gode Gud!
Hvorledes skulde det da vel gaae til?
Aladdin. Hvorledes? Er det Alt, min Moder! det?
Morgiane. Min Søn! mig synes, det er meer, end nok.
Aladdin. Hvi har I uden Aarsag bragt mit Blod
I Kog, og giort mig opbragt paa vor Sultan?

Den Fordring er jo overmaade billig,
Og skal i Morgen blive opfyldt.
Morgiane. Hvad?
I Morgen? hvad? i Morgen? og hvordan?
Aladdin. Ved Lampen.
Morgiane himmelfalden.
Lampen! — Lampen! — Hillemænd,
Den havde jeg reent glemt. — Ved Lampen? ei!
Hvem tænker ogsaa altid nu paa Lampen?
Ved Lampen, Søn? Saa mener du, at Lampen —
Aladdin. Ja, kiære Moer! det mener jeg forvist.
Morgiane. Du med din Lampe! Andre Folk har ei
Saadan en Lampe. Det er da at sige,
Hvermand har vel en Lampe, som den er;
Men denne —
Aladdin. Er just ingen Hverdagslampe.
Morgiane.
Jeg tvivler dog, min Søn! Tro mig, det gaaer
Vist over Geistens Kræfter.
Aladdin. Vi faaer see.
Hvad der gaaer over Geistens Kraft, hvad ei,
Veed Ingen bedre, Moer! end Geisten selv.
Vi strax vil nu forsøge det —
Morgiane. Bi lidt,
Min Søn! jeg skal et Ærind ud i Byen.
Hun gaaer.

Aladdin. Den Lampe faaer hun aldrig i sit Hoved.
Hun glemmer den bestandig. Selsomt nok!
Naar hun vil lægge Planer for mit Liv,
Saa kommer Lampen aldrig i Betragtning,
Saa er jeg slet og ret kun hendes Søn,
Og ikke Lampens Herre. Nu velan!
Han tager Lampen frem.
Om jeg er Herre, gielder et Forsøg. Han gnider.
Lampens Aand aabenbarer sig.
Holla ho! min ædle Hersker! Knap du gned, før strax jeg kom,
Fløi herhid, og staaer nu rede at fuldføre hvert dit Ord.

Aladdin. Aldrig meer, end nu, jeg trængte til din Hielp. Din Kraft er stor,
Dette trøster, giør mig sikker, driver hurtig Frygten bort.

Lampens Aand. Meget vel, min ædle Herre! Siig din Trang, og spar din Roes.

Aladdin. Fyrgetyve gyldne Bækk'ner, drevet Guld, mærk vel mit Ord,
Maa du skaffe mig, og bringe giennem Luftens tynde Flod.
Fyldt maa hvert et Bækken være, stablet i en Straaletop,
Med Demantens klare Æther, med Rubinens røde Blod,
Med Smaragdens grønne Jordbund, med Sapphirens Himmelloft!
Store, funklende og sieldne, som de stolt og lifligt groe
Hist i Biergets dybe Have, sprungen af den skiulte Rod.
Men da ingen Ædelsteen er til i Verden ganske sort,
Maa du skaffe sorte Slaver til at bære Skatten fort,
Og for ret at spragle denne smuktindsprængte Farveflok,
Saa lad fyrgetyve hvide følge disse, Fod for Fod,
At de parviis vandre langsomt: Sort med Hvid, og Hvid med Sort.
Hyl et Tæppe om hvert gyldent Bækken af det gyldne Mor,
Hvor med Silke ind er vævet Markens nydeligste Blomst.
Bring mig dette hid i Morgen, har du Kraft, som du har Mod.

Lampens Aand. Alt skal staae, min ædle Herre! paa det Sted, hvor nys jeg stod.
Forsvinder.

Aladdin gnider ingen.
Ei saa hurtig, kiære Slave! Vi er ikke færdig end.

Lampens Aand. Du behøver kun at gnide, saa er jeg der strax igien.

Aladdin. Hør da nu opmærksom, hvad jeg meer dig har at sige her.
Denne Gave, som du skaffer, er til Soliman en Skienk;
Naar han den har faaet, negter han mig ei sin Datter meer.
At jeg altsaa nu maa komme i et saadant Optog frem,
Som det sømmer sig en Fyrste, sig en Sultan, seer du selv.
Først et Bad du frem maa trylle, hvor paa alle Vægge leer
Broget Marmor og Agater, venligt sænkt i Midten ned.
Der maae sprudle tvende Kilder, høire kold og venstre heed,
At jeg selv kan Vandet blande, eftersom mig tykkes bedst.
Deilige Opvarterinder der maae stande sødt beredt,
For med Badejord og Duge mig at vederqæge ret.
Skaf mig saa en prægtig Klædning, stærke Aand! naar det er skeet;
Og en Sabel fra Damaskus og en vild arabisk Hest,
Som min steenbesatte Tøile dog kan tæmme flux og let.
Skaf min Moder, hvad hun bruger: Klæder, Linned, Flor, og sex
Unge, deilige Slavinder, til at følge hendes Fied.
Meget blier jeg dig forbunden, mægter du en slig Idræt.

Lampens Aand. Af hvad du endnu har fordret, er mig Intet mere let.
Forsvinder.

Aladdin gnider igien. Atter frem jeg dig maa kalde.
Selv du giør dig Veien lang.

Lampens Aand. Før din Finger af at gnide, end min Fod blier træt af Gang.

Aladdin. Naar nu Alt gaaer efter Ønske, naar nu Alt er kant og klart,

Naar det lakker mod den søde, længstforønskte Brudenat,
Byg mig da af parisk Marmor hist et blændende Palads
Lige for vor Sultans Harem paa den rummelige Plads.
Byg det, som din Viisdom byder; men hvad Herlighed og Pragt
Kan formaae, lad det fremtræde. Byg i dette Slot en Sal
I en Fiirkant, vid og prægtig, med en Kupel oven hvalt;
Fiir og tyve høie Vindver skue til hver Verdenskant!
Ikkun eet af disse Vindver ufuldendt dog blive lad;
Hvorfor dette jeg forlanger, skal du vel erfare snart.
Hold mig der et herligt Bryllup, giør den mørke Nat til Dag
Med de virakblandte Fakler i den rummelige Sal.
Lad et Chor Sandsigerinder føre op et luftigt Bal,
Mens en anden Flok forlyster os med Citherspil og Sang.
Kan du det, min elskte Slave? Siig oprigtig, om du kan.

Lampens Aand. Ja, saa let, min ædle Herre! som en Vind kan kruse Vand.

Forsvinder.

INDGANGEN TIL SULTANENS PALADS.

Første Vagt.

Ha, hvad er det? Seer du den store Sværm
Af Mennesker? Den nærmer sig til Slottet.
En prægtig Flok af Herrer, vist nok Prindser,
Gaaer mellem den. Skynd dig og meld vor Sultan,
At nys en Flok af andre Rigers Fyrster
Herhid er dragne for at gieste ham.

Vagten gaaer.

De fiirsindstyve sorte og hvide Slaver komme gaaende langsomt i Orden. De sorte have Bækkenerne paa deres Hoveder. Bagefter kommer Morgiane prægtig klædt, fulgt af sine sex Slavinder.
Soliman, fulgt af Veziren og sin Livvagt, kommer dem i Møde paa Slotstrappen. I det den første Slave træder op, siger

Soliman.
Velkommen, elskte Broder! megen Glæde,
Ret megen Glæde skienker I vort Hierte
Med dette saa uventede Besøg.
Slaven knæler.
Jeg er en Slave, Herre! ingen Prinds;
Den fiirsindstyvende i denne Række.
Vi komme for at bringe eder her
Den Gave, som Aladdin skylder eder.
Soliman.
Hvordan? I Slaver? klædt i Fyrstepragt!
Fra ham? fra Skræd — fra Ynglingen Aladdin?
Slaven. Ja, stolte Sultan!
Soliman. Og den gamle Frue,
Omringet af de deilige Slavinder?
Slaven. Hans Moder.
Soliman. Hvad? den gamle Skrædderenke?
Morgiane slaaer Sløret tilside.
Ja, naadigste Herr Sultan! Kiender I
Mig ikke? O, det reiser sig nok af,
Jeg havde Sløret over Øinene.
Soliman. Vezir!
Veziren. Min Sultan!
Soliman. Jeg forstenes brat.
Veziren. Jeg er alt Steen.
Soliman. Kom, Morgiane! kom,
Lad alt dit Følge træde i mit Slot.
Der skal du vække mig af denne Drøm.
Morgiane. Det er slet ingen Drøm, Herr Soliman!
Det er en ordentlig Begivenhed,
Hvor Alt gaaer til foruden Hexeri.
Kom, Slaver! følger mig og eders Herre.
Soliman.
Hvis det er ingen Drøm og intet Blændværk,

Saa er Gulnare snart Aladdins Brud.

Slaverne.

Vor Sultan og hans Søn Aladdin leve!

De gaae ind.

ET PRÆGTIGT MARMORBAD.

Aladdin. Sandsigerinder opvarte ham usynlige.

Peribanu, deres Dronning.

Kom nu, min vakkre Yngling!
Nu Alt er tilberedt;
Alt, hvad dit Hierte ønsker,
Er efter Ønske skeet:
En sval og kølig Grotte
Nu herligt hvælver sig,
De slebne Marmorsider
Saa glat omgive dig.
Paa Bunden strøet er bleven
Fiint Alabastersand.
I Badet bølger Rosen-
Og klart Lavendel-Vand;
Saa huldt det sig forened,
Da sit Bassin det fandt.
O, see den rene Bølge,
Saa klar som Diamant!
Her paa din høire Side
Du lede kan en Bæk;
Den køltes giennem Lilier
Og bag en Rosenhæk.
Her paa din venstre Side
En anden strømmer ned;
Den skummer ud fra Bierget,
Og den er vild og heed.
Nu, Elskte! kan du blande,
Som det dig lyster selv,

Den kølne Bæk fra Dalen
Med heden Klippe-Elv;
Og naar du da er tvættet
Og vederqvæget nok,
Skal du med Duge tørres
Sødt af en Jomfruflok.

Aladdin.

Ha, skiønne Stemme! lad mig see den Mund,
Den Fløite, hvoraf dine Toner strømme.
Hvi skiuler du dig, milde Rosenbusk?
Hvi skiuler du dig grumt, mens Nattergalen
Sødt synger giennen dine Purpurblade?

Peribanu. Qvæg dig, min vakkre Yngling!
Ved Rosens milde Duft.
Men ei forlang at skue
Og at omfavne Luft.
Vi staae for dig, men jordisk
Er kun dit hede Blik,
Det giennemborer Væsnet
Flux, som et Dolkestik.
Forlang da Intet mere;
Du føler jo vor Magt.
Kun sielden frem vi komme
I jordisk Qvindedragt;
Kun saare, saare sielden,
Og mindst, som nu, min Ven!
I Badet hos en afklædt
Letsindig Ungersvend.

Aladdin. O, Qval i al min Vellyst og min Glæde!

Han springer i Badet.

Sandsigerinderne synge:

Skyller, hulde Bølger! skyller
Rundt omkring de runde Muskler,
Smidig giør de stærke Sener,
Styrk den friske Nervesaft.

Aladdin.

Hvordan? Det kom mig for, som Bølgen sang!

Sandsigerinderne. Kølt er Blodets varme Purpur,
Svalt er nu dit unge Hierte,

Frisk din sorte Haarlok glindser,
Stig nu atter i din Kraft.

Aladdin.

Hvordan? Det kom mig for, som Luften klang!

Sandsigerinderne. Stig nu atter i din Kraft.

Aladdin. Jeg stiger alt, jeg stiger,
Usynlige, tilbedte, søde Piger!
Omfavner mig da nu. — O, hvilken salig
Fornemmelse! jeg tørres af Zephyrer,
Af lune Vinde fra en Gyldenlak.

Peribanu. Bringer nu i Badet ind
Skiønhed i sit Rosenskin,
Styrke med sin lodne Krop;
Henter dem fra Fieldets Top.

Styrke og Skiønhed komme, ligeledes usynlige for Aladdin, den Første med en tør Svamp, den Anden med en Hyacinth i Haanden.

Styrke. Stærk du er, men mere Styrke faaer du snart, o Lykkens Søn!

Skiønhed. Skiøn du er, men snart du bliver dog, Aladdin! mere skiøn.

Styrke. Hvor min tørre Svamp dig river, svulme dine Muskler frem.

Skiønhed. Denne Hyacinth uddanner, runder og forbinder dem.

Styrke. Her Naturen lidt har sparet, her maa Skuldren bredes meer.

Skiønhed. Mere bruunt dit brune Øie kunde vorde som jeg seer.

Styrke. Brystet er ei fladt, men hvælves maa det dog med mere Kraft.

Skiønhed. Med lidt mindre Rødme Kinden rødme maa, end den har havt.

Styrke. Ryggen maa jeg knudre mere, fuld af Sener flette den.

Skiønhed. Dine Læber maae fortyndes endnu lidt, min unge Ven!

Styrke. Dine Ankelklodder mere stærke her sig vide maae.

Skiønhed. Styrke! tænk dog paa paa det Hele.
Der er nok, for fast at staae.
Styrke. Dunkle Haar omkring dit Hierte vidne
skal om Kraft og Mod.
Skiønhed. Dine hvalte Øienbryne vidne skal, at
du er god.
Styrke. Skiønhed! husk, at det er ingen kiærlig
Pige, men en Mand.
Skiønhed. Du har Ret. Med rolig Stolthed skal de
sænke sig paa Stand.
Styrke. Mere stærk om dine Lænder! Armen som
en knudret Green!
Skiønhed. Mere rund om dine Hænder, mere
smal om dine Been!
Styrke. Her jeg puster i dit Hierte Kæmpeblod,
en herlig Drik.
Skiønhed. Her jeg smiler i dit Øie hellig Elskovs
søde Blik.
Styrke. Bliv en Skræk for dine Fiender, bliv en
Løve, gram i Strid.
Skiønhed. Bliv en Lyst for alle Piger, bliv en
Elsker varm og blid.
Begge. Saadan har jeg nu begavet dig med Alt,
hvad jeg formaaer.
Nu Farvel, du raske Yngling! nyd din friske Ungdoms
Vaar.
De forsvinde.

SULTANENS PALADS.

Soliman. Aladdin.

Soliman. Jeg takker Himlen og Propheten, som
Mig skienker slig en værdig Svigersøn.
Fast ubegribelig er eders Rigdom,
Og eders Skiønhed sielden; stærkt og kiækt

Og sindrigt funkler eders Ungdomsøie.
O, I fortiener rigeligt min Datter,
Derom er jeg forvisset. Mangen Anden
Faldt maaskee paa at fritte eder ud,
Om hvor I havde eders Rigdoms Kilder,
Om hvor I vel var kommen fra, og Sligt.
Jeg giør det ei; da hidtil I har dulgt det,
Saa har I ogsaa vist en gyldig Grund.
I skiuler den, og det er lige meget.
Jeg seer jo, hvad I har. Hvordan I har det,
Det veed jeg ei, og veed jeg mere da,
Hvordan jeg selv og alle Adams Børn
Vel har det? Det er nok, at vide Hvad,
Kun Daaren spørger altid om Hvordan.

Aladdin.

Min Sultan! eders hulde Viisdom Ord
Neddryppe qvægende, som Morgenduggen
Fra Cedrens Toppe paa den ringe Urt,
Som fandt sin sikkre Tilflugt i dens Ly.

Soliman. Saa vil jeg da i Morgen holde eder
Et prægtigt Bryllup, mine elskte Børn!

Aladdin.

Skiøndt Bien ikke længes meer, min Sultan!
Om Morgnen efter Rosens Honningbæger,
End jeg, ak! efter hendes Favnetag;
Skiøndt Græsset, klamt og nedtrykt af en Storm
I Natten, ikke higer mere efter
Den varme Straale for at reise sig,
End jeg, ak! efter hendes hulde Blik —
Saa ønskte jeg dog gierne, elskte Fader!
Saa længe blot at sætte op vort Bryllup,
Til hist paa Sletten, ret for eders Slot,
Jeg op fik bygget mig et lidet Pallads,
Hvor først jeg kunde tage mod min Brud.

Soliman. Det vil jeg ikke negte dig, min Søn!
Hvor lang Tid mener du at bruge dertil?

Aladdin. Saa lige kan jeg ei beregne det,
Dog vil det sikkert ikke vare længe,
Thi min Bygmester er en kløgtig Mand.

Soliman.
Saa blier det derved. — Følg mig nu i Raadet,
At jeg kan giøre dig bekiendt, min Søn!
Med Fyrstens Pligter og de Byrder, som
Du sønlig nu skal dele med din Fader.
Aladdin. Ak, maatte jeg kun have Styrke nok!
Dog I skal styrke mig, og eders Viisdom
Skal gribe mig i Faldet, naar jeg snubler.

De gaae.

NAT.
DEN STORE PLADS UDEN FOR SULTANENS SLOT.

Lampens Aander bygge det prægtige Palads.

Den første.
Alt ligger dybt den faste Grundsteen, Grunden med.
Jeg murer hurtigt op, naar I kun skaffe Steen.
To andre komme flyvende giennem Luften med store Steenmasser.
Her har du Stene nok, fiint Marmor, melkehvidt
Med blegblaae Aarer, som i Huden paa en Mø.
Vi hug det hurtigt af dybt under Kaukasus,
Og iilte hid, og dog er Tiden alt dig lang.
En Flok Hyrdinder sad ved Biergets Blomsterfod;
I det vi svævede den Skiønneste forbi,
Saa rev vi Floret bort, og blotted hendes Barm,
Og vilde sammenlignet Marmoret med den.
Men hurtig gød om Barmen sig et Purpurskiær
Af qvindlig Bluelse; da raabte vi med Smiil:
„Vort Marmor er saa hvidt, Hyrdinde, som din Barm,
Men rødme sødt som den, det mægter ingen Steen.“
Den første. Hvo skaffer Kalk? Ha, Kalk behøver jeg. Saa kom!

To andre. Her har du Kalk fra Bretland. Dybt vi søgte den.
Hvor den er hvid, men her dog lidt bestænkt med Blod!
I Nattens Mulm lod Kongen opbragt Hov'det slaae
Fra Kroppen af en Vantro, som bespotted Gud.
Nysgierrig svang vi os om skumle Rettersted,
Vi hørte, Øxen klang, da stænkte Blodet hid.
Desbedre binder Kalken her paa dette Sted.

Den første. Hvor faaer jeg mig mod Norden her en Hiørnesteen?

To andre. Her har du dig en Steen, en Steen, som holde kan.
Vi tog den høit i Norden fra en Bønderflok,
Som slæbte den fra Fieldet til en Konges Grav,
Der nylig kastet var. See, Stenen er lidt vaad,
Det hærder den, og giør den uforgængelig;
Thi Folket græd derpaa, mens hen de slæbte den.

Den første. Hvo skaffer mig Zirater under Taget her?

To andre. Vi hurtig os forvandled begge til en Hval,
Og bruste dernæst om rundt under Havets Skum,
Indtil i Syden hist vi stødte mod en Ø
Af flettede Koraller og af Muslingskæl.
Den knuste vi, og hurtig paa vort Hoved tog
Den røde Irgang med sit hele Flitterhæng.
Det kan du flette nu, og fæste om din Væg.

Den første.
Hvor faaer jeg Perler nok og Ædelstene fra?

To andre.
Fra Demantsdalen her vi bringe dig et Læs.
Du veedst, den er af steile Bierge sluttet ind,
At ingen Dødelig kan flytte did sin Fod.
Paa Bierget rundt omkring stod der en Kiøbmandsflok,
Som vented haabefuld paa Ørnens Atterkomst.
Du veedst, de binde Kiød fast rundt omkring dens Klo;

Naar nu i Dalen da den styrter vældigt ned,
At mætte sig paa Slanger og paa andet Kryb,
Saa klæber Diamanten sig til Kiødet fast.
Hver Kiøbmand har sin Rede, hvor han lurer paa,
At ind hans Lykke tung skal komme flagrende.
I Dag bedrog vi dem; vi tog hver Ædelsteen
Med Rede, Ørn og Alt, og lod de Stakler staae
Og gabe hen i Veiret uden Haab og Fangst.

Den første. Hvo skaffer Billedstøtter af en sielden Værd?

To andre.

Her har du dem. Vi fløi hen ad Italien;
Der sad to Elskte i den maaneklare Nat,
Og Bruden sang saa sødt til Mandens Citherspil,
Skiult sad de, ved en siunken gyselig Ruin
(Man kalder den i Landet Herculaneum).
Der dukked vi os ned, som Vildgæs i en Sø,
Og bragte disse Støtter op fra Jorden hid.
De vil vist pryde deiligt i den store Sal.

Den første.

Hvor faaer jeg Guld nok fra, til at indfatte med?

To andre.

Giv Tid. Her har du nok; meer bruges sikkert ei.
Vi svang os giennem Afrika til heden Ørk.
Det var en kølig Midnat; i det gule Sand
Nedskinte Maanen guul, og gule Løver gik
I Ørken rundt omkring, og grove Guldet op
Med stærken Seneklo af løse, skiøre Sand,
Og legte Bold dermed i klare Maaneskin.
Ti Øxne hented vi fra Barbariet hist,
Og mens de aad dem op, saa tog vi Guldet bort.
Saa store Klumper har du sikkert aldrig seet.

Den første.

Hvor faaer jeg Silke nok til disse Vægge her?

To andre.

Fra China svære vi, just fra en Morbærskov.
Mens Bækken risled hen i Maanens Sølverskin,
Spandt Silkeormene saa flittigt deres Væv.
Jeg troer vist ikke, Ven! at du behøver meer.

Den første.
Hvor faaer jeg Stolper fra til denne høie Port?
To andre.
Vi stege høit paa Taurus, for at see os om;
Da saae vi Elephanter dybt i Dalen gaae,
Som skyndte sig at træde ned en Bondes Mark.
Did iilte vi, at straffe dem for dette Spil,
I det vi, som et Lyn, brød deres Tænder ud.
See, hvilke Støtter! har du endnu Mage seet?
Den første.
Jeg krummer lige dem ved Midnatsmaanens Ild.
Hvor faaer jeg Kobber fra, at tække Huset med?
To andre.
Ved Rhinen stod to store Leire, fyldt med Mænd
Med Harnisk, Hielm og Daggert, Spyd og Sværd
og Skiold.
Hvert Skiold var drevet Kobber, langt og blodigrødt.
De tyktes gode os at tække Huset med;
Thi tog vi sagte bort fra hver en Mand sit Skiold,
Skiøndt under Hov'det, som en Pude, tæt det laae.
I Morgen, naar de vaagne, har de intet Skiold,
Desmeer de stole maae paa deres skarpe Sværd.
Den første.
Hvor finder jeg et Spiir, med Diamant besat,
Der værdigt er at kneise her paa dette Taarn?
To andre.
En flødeskiægget Konge hist paa Thronen sad,
Og sov med Sceptret bagvendt i sin venstre Haand,
Og rørte det i Søvne, som til Tidsfordriv,
Imellem sine Slaver, at den sidste Rest
Af Kraft og Orden svandt, og Alt Forvirring blev.
Forbittret vred vi Spiret af den matte Haand.
Her vil det passe bedre, høit mod Himlen rakt.
Den første. O, skiønne Spiir! Kom med det!
Snart er Alt fuldbragt.
See, hvor i Natten, i den slumrende Natur,
Sølvmaanen spiller paa den hvide Marmormuur,
Og titter med sin Straale giennem Vindvet her,
Mens Stiernen spiller høit i Spirets Demantskiær.

Men stille! Morgnen pibler frem bag Bølgen kold,
Og glimter alt paa Tagets røde Kobberskiold.
Hvor vil ei Dagen undres, naar den skue faaer
Den pludselige Borg, som stolt paa Jorden staaer!
See Kuplen, hvor den høi og herlig hvælver sig.
Kom, bring mig Farve blaa, som Himlen blidelig,
Og duk i Havet, skynd dig, du! ved Sidons Strand,
Og bring en Purpurmusling fra det dybe Vand,
Saa skal jeg Roser male, som skal staae i Blod,
Naar Blade hvirvle sig om Haverosens Fod.
Her maler jeg Gulnare. Hvilken Svanebarm!
O, den skal giøre Søn og Sønnesønnen varm;
Den matte Oldings Blik skal paa det malte Taft
Gienstraale med et Glimt af svundne Ungdoms Kraft.
See, hvor hun smiler. Hurtig nu! fuldender Alt.
Hist er det lidt for bredt, her er det lidt for smalt.
Saa! stille! Intet meer! Ha skiønne Harmoni!

Hanen galer.

Alle Aanderne.
Rødkammet Vægter gol. Nu er vor Tid forbi.

De forsvinde.

SULTANENS HAREM.

Gulnare alene paa sit Kammer.
Den nærmer sig, den gyselige Stund,
Den nærmer sig. Ak, hvor mit Legem isner!
O, Himmel! hav Medlidenhed, og see
Veldædig til den unge Hind, der staaer
Bag Busken zittrende, snart Tigrens Rov.
See mine Kinder, langsomt falmet hen,
Som Maanen, naar den blegnende forlader
Sin trygge Horizont, og svimler gusten,
Som nylig purpurrød, i det den seer
Forladt sig i den tomme Himmelørk.
Ak, skiønne Yngling! saa skal jeg da aldrig,
Ak, aldrig, aldrig skue dig igien?

O, det var Alt en Drøm, en Anelse
Om Paradiis. Du ranke Cedertræ!
Som Palmeblade slyngte sig dit Haar,
Dit Øie var en Antilopes Øie,
Din Kind en frisk udsprungen Tulipan.
Ak, Maanen skinner ei saa blid og klar
Paa Himlens Firmament, som du paa Elskovs.
Hvor er paa Fieldet den fribaarne Fyrr,
Der kneiser stolt og trodsende, som du?
Og dog var Hyrdens Ømhed i dit Blik,
Og Elskovs søde Lue i dit Hierte.
O, det var Alt en salig Drøm. Du varst
Den vennesæle Engel Gabriel.
Du kom og kyssed mig. Det var et Indsegl,
Som sødt forbandt mig med den hvalte Himmel.
Snart kommer Israfil, og vinker mig,
Den blege, sørgelige Dødens Engel.
Ha, hvilken selsom Skiebne ligner min?
Nys sluppen ud fra Faren, ud fra Døden
Ved et fra Himlen nedsendt Underværk,
Udrevet af den ækle Brudgoms Arme,
Et Øieblik i Elskovs Favnetag — —
Og nu igien — bortsolgt som en Slavinde
For Guld og Ædelstene til en Slave,
En ringe, halvopløben, dristig Knøs.
Jeg har ei seet ham end. Snart er det Tid.
O du, som kaldte dig min Elsker, Engel!
Var ei det hele Syn en Feberdrøm,
Da trin herind, trin kraftig paa din Fod,
Som Elephanten stærk, som Tigren smidig,
Som Løven stolt, som Hyacinthen mild,
Som Solen varm, som Maanen elskovsfuld.
O, vederqvæg mig med din søde Stemme,
Der toner fra din hulde Rosenmund,
Som Feernes fra Sommernattens Grotter.
Omflet mig fast i dine stærke Arme,
Du friske Vedbendranke! lad bag den
Mig hente Tryghed i dit Stierneblik,
Sødt ved dit Hiertes varme Purpurkilde.

Sultanen træder ind med Aladdin. Følge.

Gulnare forfærdet. O, Himmel!
Kaster sig paa Knæe.
Engel! du har hørt min Bøn?
Du redder anden Gang den arme Hind
Fra Leopardens Klo? O, Gabriel,
Livsalige, forklarede Cherub!
For min Skyld anden Gang forlader du
Almagtens Throne? Engel! tag mig med
Til Himlen, uden dig er Jorden tom.

Aladdin omfavner hende.
Min elskede Gulnare, søde Brud!

Soliman.
Min Datter! kom dog til dig selv, min Datter!
Hvad vil den underlige Vanvid sige?
Du var jo forberedt.

Gulnare. Jeg forberedt?
Du havde jo bestemt mig for Aladdin.

Soliman. Det er Aladdin her, som for dig staaer.

Gulnare. Er du?

Aladdin. Ja, Elskte!

Soliman. Fat dig da, min Datter!
Kamelen staaer alt sadlet, tilberedt,
At bære paa et udstrakt Fløielstæppe
Sin hulde Byrde til Aladdins Pallads.
Seer du ei hist den store Marmorbygning,
Hvor Faklen vifter i den mørke Nat,
Og slynger hen i Nattens Mulm den tunge,
Halvgiennemlyste Viraksky? Der staaer
Din blomsterkrandste Brudeseng.

Gulnare. Og her
Min Brudgom?

Aladdin. Elskte! ja.

Gulnare. Og du Aladdin?

Aladdin. Ja, Huldeste!

Gulnare. Og hisset staaer dit Slot?

Aladdin. Nei, dit, livsaligste blandt Qvinderne!
Der staaer dit Tempel, Kiærlighedens Throne.

Gulnare.
Jeg veed ei, om jeg drømmer, eller vaager;
Men vaager jeg, da er jeg høist lyksalig,
Og drømmer jeg igien — o, søde Drøm!
Da følg mig i min Slummer dybt i Graven.

De gaae.

Soliman til sit Følge.
Giv flux nu til Altanen hist et Vink,
At de kan røre Pauker og Trompeter.

Gaaer.

AFRIKA.

Nureddin sidder ved sit Bord; han har længe punkteret, endelig lægger han Griffelen træt.

Ha, Skiebne! hvi est du mig saa imod?
Min Haand er mat af sit forgieves Værk,
Mit Øie stirrer starblindt uden Nytte;
Hvorhen jeg vender Stregerne, er tomt
Og øde, som i afrikanske Sandørk.
Nei, aldrig var min Lykke mig saa nær,
Som da jeg troede mig at eie Lampen.
Forhadte Skiebne! Ha, fordømte Dreng!
Nu er dit jammerlige Legem Støv,
Og Elven skyller hvide dine Been.
Ha, skulde aldrig nogensinde da
Den skiønne Lampe kunne vorde min?
Er intet, intet Forsøg mere muligt?
Og har jeg da forsøgt? — Vel veed jeg forud,
At jeg kan aldrig bryde Hulen mere. —
Jeg vil ei være mig det selv bekiendt,
Hidtil jeg afskyet har at see derhen.
Jeg vidste jo alt forud, hvad jeg saae:
Et blegt, et blaat, et halvforraadnet Liig.
Nu er det opløst, og de hvide Been
Er intet Gyseligt og Ækelt ved.
Bort, usle Svaghed! Jeg vil see i Hulen.

Han punkterer, og taber Griffelen af Forfærdelse.

O, Himmel! Allah! Store Muhamed!
Han sønderriver sine Klæder.
I Velstand! færdig til at ægte en
Prindsesse! Lampens Eier! Slavens Herre!
Befriet ved Ringen, som jeg Rasende
Selv satte paa hans Finger? — Helvede!
Forbandelse! Forbandelse og Hevn!
Ha, hvilken Diævel blændte mig, og dyssed
Min Tanke, min Erindring reent i Søvn?
Den skiermede for Hulens Trylleri,
Det vidste jeg; den anden Egenskab
Jeg kunde glemme, glemme den til nu!
Forbandelse! Forbandelse og Hevn!
Det er ei gaaet rigtig til; en Engel
Fra Helvede har givet ham sin Bistand.
Forvorpne! plat uduelige Dreng!
Du høster Frugten af min sure Flid,
Du plyndrer nu det Træ, som jeg har plantet.
Hindbad kommer.
Min Broder! hvad betyde disse Skrig?
Du sidder ellers rolig paa dit Kammer
Om Natten grublende og taus, som Uglen
Om Dagen dybt, hvor Skoven mørkest er.
Hvad fattes dig? Hvad siger denne Bleghed?
Nureddin. I Morgen reiser jeg til Ispahan.
Thi viid med eet Ord: Lampen er paa Jorden,
Og den besiddes af den usle Dreng,
Som længst jeg troede død.
Hindbad. Hvad siger du?
Nureddin.
Du est min Broder, du har mig at takke
For hvad du veed; du kunde mere vidst,
I Fald du havde Stadighed, som Klogskab.
I Morgen bort jeg reiser ufortøvet
Som Jason efter dette gyldne Skind;
Men Skiebnen er mig avindsyg og grum,
Thi sværg mig ved Prophetens Grav, ved Alt,
Hvad helligt er, at du vil hevne mig,
At du vil bruge al din Kløgt, dit Mod

Til mine Fienders Undergang og Død,
I Fald jeg skulde synke for min Skiebne.

Hindbad.

Jeg sværger dig som Broder og som Ven,
At hvis du falder, skal en tørstig Tunge
Ei mere længes efter Vand i Ørken,
End Hindbads Dolk efter Aladdins Blod.

Nureddin. Her giver jeg dig denne Talisman;
Nu er den sort, men blier som Blod den rød,
Da har den varslet dig din Broders Død.

Gaaer.

Hindbad efter et Ophold.

Min Broders Død? — Ha, Lampen er paa Jorden.
Saa løist du ei, Nureddin! dog? Saa var
Det hele sære Eventyr da Sandhed?
O, Salighed at eie denne Lampe!
For ham er ingen Skat og intet Harem
Tilsluttet. Nei, som en vellystig Bi
Han svømmer i et Hav af lutter Straaler,
Og suger Honning af hver sielden Blomst.
O, hvad er Drab og List og Brodermord,
Naar man for dem kan kiøbe slig en Skat?
Det er den værd, fuld værd imellem Brødre.
Gaa, skynd dig kun, Nureddin! bring os Lampen,
Og dræb dens Eier. Her den samme Skiebne
Gienmøder dig. Og er først Lampen min,
Skal intet Hiernespind om Ret og Dyd
Indblande Angst og Anger i min Fryd.

ALADDINS PALADS.

Den store Sal. Aladdin og hans Brud, Soliman, Zulima, Veziren, Morgiane og Flere sidde til Taffels.

Soliman. Jeg har endnu, saa længe jeg har levet,
Ei seet saa herligt og saa skiønt et Pallads.

Men siig mig, elskte Søn! da alting her
Er fuldført med saa megen Flid og Kunst,
Hvi er det ene Vindve dog ei færdigt
Her midt i Salen?

Aladdin. Store Soliman,
Min Sultan og min Fader! Alting skylder
Jeg eders Godhed; til et svagt Beviis
Paa min Ærbødighed og Kiærlighed
Saa lod jeg dette Vindve ufuldendt,
At I, min Fader! kunde lade lægge
Den sidste Haand derpaa, saa Bygningen
Var nødt til ligefrem at takke eder
For sin Fuldendelse.

Soliman. En udtænkt Artighed.
Aladdin! du henrykker mig. I Morgen
Jeg strax vil sende mine Mestre hid.

Aladdin. Tillader du min Sultan, at et Chor
Af Sangerinder og af Danserinder
Forlyster os her under dette Maaltid?

Soliman.
Min Søn! giør hvad du vil; her er du Herre.

Aladdin giver et Vink. Strax aabnes en Bagdør, hvorigiennem der kommer en Skare Sandsigerinder, nogle opkiltrede til Dands, andre med Instrumenter. I det de Dandsende begynde, synge de Andre.

Chor.
Rosens Tid er kommen; bag det grønne Blad
Svulmer den, og skiller Knoppen huldt sig ad.
Lad da Strængen risle, som en Sølverbæk,
Lad da Stemmen tone, som en Fugl bag Hæk.
Kiærlighed opgløder al Naturens Barm,
Selv den trætte Olding smiler elskovsvarm.
Jorden blusser op mod Himlen i sin Kraft,
Lad da freidig sprudle Druens Purpursaft;
Lad den stærke Væde, funklende som mild,
Slukke huldt og køle Elskovs Rosenild.
Ei Propheten vredes, mildt han smiler ned.
Vinker hid med Myrter, Viin og Kiærlighed!

Nogle.
Prise vil vi her med Sang, du hulde Vaar!
Nu den bedste Rose i din Urtegaard.
Andre. Siunger I Gulnares Deilighed og Priis,
Siunge vi Aladdins Roes paa samme Viis.
De Første.
Zephyr! har du viftet i min Roses Skiød,
Da du bringer Elskovs Balsamduft saa sød?
Har du venligt bølget i de sorte Haar,
Som i store Ringe sig om Skuldren slaaer?
Har du skuet dig i Barmens glatte Speil,
Svulmende som Snekkens fulde Silkeseil?
Saae du hendes Hals, som Antilopen hvid?
Saae du Aftenstiernen sødt ved Skumringstid?
Blandte du dig med den hulde Moskuslugt?
Dvælte du, og stirred ned i Elskovs Bugt?
Legte du, o Zephyr! med den hvide Krop,
Med den smalle Fingers røde Fingertop,
Tynde Carmosin-Orm liig paa hviden Sand?
Kølte du det unge Hiertes stærke Brand?
Svar mig, lette Zephyr! stands din Flugt, og svar,
Sødt beskriv hver Skiønhed, du ombølget har.
De Andre.
Zephyr! ti, og fly til Fredens dunkle Skov;
Her vi siunge Heltens høie Priis og Lov.
Skiøndt endnu hans Glavind aldrig klang i Krig,
Hør dog, Verden! hvad vi her forkynde dig:
Stiernen selv skal zittre for hans Landses Klang.
Solens ønske skal at vende om sin Gang,
Hesten vild skal trampe hen paa Ørnens Rov,
Som en Karneol i Blod dens røde Hov.
Hver en Piges Haarlok sødt skal ønske sig:
Var jeg dog en Lænke, til at fange dig!
Tvende Elementer, høist forskiellig hver,
Blinke skal fra Heltens krumme Vredessværd:
Vand, naar roligt kun det hviler i hans Arm,
Ild, naar vildt det funkler om i Kampens Larm.
Høit dets Tunge tale skal paa hvert et Tog
Dødens trodsende, uoverlagte Sprog.

Hil dig, Ven! din Hæder tolker ingen Kunst,
Du skal staae i Ørken som en Himmeldunst,
Kraftig i din ædle Harm, og bruunligrød
Klæbe til dit Sværd skal sig den visse Død.

Aladdin og hans Brud reise sig.

Chor. See, nu vandre de, af Elskovsluen varm,
Hen til Brudekamret, kiærligt Arm i Arm.
Hvilke Blomster ud maae springe, hvilken Flok,
Naar slig Rose slynges til slig Blomsterstok!
Skynder eder, Piger! under Sang og Dands,
Tag fra Brudens Isse hendes Liliekrands,
En med Pomerantser sætter atter ned,
At den tolker: Skiønhed, Styrke, Frugtbarhed.

FIERDE ACT.

ALADDINS PALADS.

Soliman og Aladdin med Følge bevæbnede til Jagt.
Gulnare.

Soliman. Saa herlig Alderdom jeg haabed ei,
Skiøndt vant til Lykke, født af Fyrsteblod,
Og høit bestemt for Thronen. Elskte Søn!
Hvad skal jeg først beundre vel hos dig?
Din Rigdom, Viisdom, Elskov, eller Kiækhed?
Hvor findes Mage til et Slot, som dette?
Du snildt lod staae et Vindve ufuldendt,
Paa det jeg kunde føle Værkets Værd,
Naar selv jeg rørte det med kraftløs Haand.
Du bygged dette Pallads i en Nat —
I fiorten Dage var ei Persiens Sultan
Fuldmægtig at faae giort et Vindve kun.
Og nu din høie Elskov til min Datter,

Din Viisdom og din Sindighed i Raadet,
Dit gode Sindelag for mig, for Alle,
Hvorved du vinder hele Landets Hierte;
Og nu, hvad ligesom tilsidst med Høihed
Forherliger det Alt, og kroner det:
Din Tapperhed, der, liig et kraftigt Lyn,
Forfærdeligt, som øiebliklikt slog
Rebellerne, og tæmte dem igien!
Min Datter havde Ret, da hun dig kaldte
For sin Cherub. Ja, du est en Cherub,
Der staaer for Persien, som hiin for Eden.
Kom nu, min Søn! det hule Jagthorn lyder,
Og lokker os med sine underlige,
Utydelige Suk til dunkle Skov.
Der har jeg tilberedt en barnlig Krig:
Den, som gaaer kiæk imod et oprørt Folk,
For ham er Tigerjagt et Børnespil.
Farvel, min Datter! lev ret vel saalænge.

Gulnare. Min elskte Fader! Elskte Husbond! ak,
Hvad vil I Tigren? Lad ham gaae i Skoven,
Og giv ham ei en ubetænksom Ret,
At sønderrive brat de bedste Hierter.

Aladdin. Velsignet er din qvindelige Frygt.
Hvad der er smukt hos dig som Qvinde, bør
Vi veie op med hvad for Mænd er smukt,
Og det er: sødt at frydes ved din Frygt,
Og ei at agte den. Farvel, min Hustru!

Gulnare. Naar kommer du igien?

Aladdin. I Morgen, Elskte!
Hvis Tigren ikke sønderriver mig.

Gulnare. Du spotter?

Aladdin. Ja, som Faaret spotted Rosen,
Fordi den ikke ogsaa kunde bræge.
Farvel! I Morgen seer du mig igien.

Han gaaer med Soliman og sit Følge.

KHAN.

Nureddin. En gammel Kiøbmand.

Kiøbmanden.
Det troer jeg nok, en saadan Reise trætter;
Men dersom I vil troe mig paa mit Ord,
Saa vær forsikkret om, I har ei reist
For Intet. Persien er værd at see;
Det var den altid, nu dog meer, end før,
Fra den Tid, som jeg sagde jer, Aladdin
Forskiønner og forherliger vort Rige.
Der er nu først det underlige Pallads.
Nureddin. Ja, dette Pallads, hvordan hænger det
Med det ret sammen? Giør mig klog paa det.
Kiøbmanden langsom og rolig.
Hvordan det hænger sammen? Bi, min Pibe
Gik ud, den maa jeg tænde først igien;
Eet giøres maa, et Andet ei forsømmes. —
Hvordan det hænger sammen, kiære Landsmand?
Nei, det er sandt, I er en Afrikaner;
Men ligemeget, Landsmand dog for det,
Hvis ikke I er født i Maanen.
Nureddin. Nei,
Jeg er en Jordbeboer, Ven! som I.
Kiøbmanden.
En Muldvarp altsaa! Nu, din Skaal, min Broder!
Gid du maa længe rode om endnu
I Mulm og Mørke; nu og da forundret
Opstikke Næsen lidt mod Solens Lys,
Men strax forbluffet dukke ned igien,
Og rode flittig, til du bliver træt.
Jeg er det alt, min gode Ven! min Tid
Er snart forbi.
Nureddin. Saa spild den ikke da,
Men siig i Hast, hvordan det hænger sammen
Med Prinds Aladdins underfulde Pallads.
Kiøbmanden. Ja, det er sandt.
Smøger.
Hvordan det hænger sammen?

Ih nu! det hænger meget herligt sammen;
Fortræffelige, tykke Marmorstene.
I ryster ikke Muren fra hinanden,
Min gode Ven! det staaer jeg inde for.

Nureddin utaalmodig.

Men —

Kiøbmanden.

Men hvordan det ellers hænger sammen?
Ja, det forstaaer jeg mig ei mere paa,
End hvordan nylig min Tobak gik ud,
Og hvordan jeg fik Ild i den igien.

Nureddin. Men —

Kiøbmanden. Hver har saa sit eget Lune, seer I!
Een bygger langsomt op, og sammenskraber
Materialier fra alle Kanter.
Naar det er giort, saa gaaer det med en Muren;
Men dog forhaster man sig ikke derfor,
Man spiser Frokost, Middags-, Aftens-Mad
Dog alt imellem, og gaaer smukt til Sengs
Til rette Tid hver Nat, naar man er søvnig.
Er Noget muret alt for galt, saa rives
Det ned igien; og saadan fares fort,
Til ei det taaler meer at røres ved.
Naar det er giort, saa kommer en Polerer
Og glatter Alt, og saa er det i Stand.
En anden, løierlig, naragtig Karl
Blier født til Verden som en Spindelvæv;
Han haler Alting af sig selv, og hviler
Ei, før den hele Bygning færdig staaer,
Og det er giort, mens en fornuftig Mand
Faaer tændt og røget ud sin Morgenpibe.
Det maa man aldrig nu fortryde paa;
Hver følger saa sin egen Siæls Natur.

Nureddin.

Saa denne Bygning blev saa hurtig færdig?

Kiøbmanden.

Det kommer an paa, hvad I kalder hurtig;
Troer I, den stod der i et Øieblik,
Saa krøb Aladdin langsomt, som en Snegl,

Thi han behøved fast en Nat dertil.
Nureddin. Kun een?
Kiøbmanden. Kun een? Hvad tænker I, min Ven!
Om Muhamed, vor hellige Prophet?
I sætter ham dog over dette Pallads?
Nureddin. Naturligviis.
Kiøbmanden tørt. Da tør jeg sværge paa,
Hans Fader brugte ei en Nat engang
Til at faae ham i Stand. Det var dog mere.
Nureddin. I skiemter.
Kiøbmanden. Nei, min Ven! jeg skiemter ei.
Lægger Piben.
Hvad vil I bryde jer om Sammenhængen?
I seer, det hænger sammen; det er nok.
Giør, hvad I som en Adams Søn kan giøre:
Gaa hen og see, lad ei jert Øie blændes,
Og kast det ei blot paa en enkelt Gienstand,
See paa det Hele, saa paa hver en Deel,
Og dernæst atter hurtig paa det Hele.
Jeg vedder, Ven! I faaer saa stor Respect
Da for Bygmesteren, at tydeligt
I føler eders Uformuenhed
Til ind at sætte jer i hans Ideegang.
Nureddin.
Kan man da faae det smukke Slot at see?
Kiøbmanden.
Ja, naar han kommer hiem; det negtes Ingen.
I Dag og Morgen er han rundt omkring
Paa Jagt med Soliman, sin Svigerfader.
Nureddin. Jeg takker eder for god Underretning.
Nu maa jeg tage Afsked, jeg er træt.
Kiøbmanden.
Det er naturligt. Lev da vel, min Ven!
Fornøi jer godt i Byen, mens I er her.

GADE.

Nureddin. Strax derpaa en Kobbersmed.

Nureddin.
Nu veed jeg det: ved Lampen har han Slottet;
Sligt herligt Slot er ikkun Lampens Værk.
Og Lampen er paa Slottet, ei paa Jagt
Med Eieren; det sagde mig min Kunst.
O, du Letsindige! jeg kiendte dig:
Henslængt i Salen, i en Krog, bag Pillen!
Jeg haaber, at mit Anslag vel skal lykkes;
Hvis ikke, er der altid flere Midler.
Her boer en Kobbersmed, her maa jeg ind.

Kobbersmeden.
Ih see, god Dag, min allerbedste Ven!
Er det mig selv, som her Besøget gielder?

Nureddin. Ja, Mester!

Kobbersmeden. Nu, det er mig grumme kiært.
Dernæst maa jeg fremdeles spørge: kommer
I her til Vennen, eller Kobbersmeden?

Nureddin. Til Kobbersmeden.

Kobbersmeden. Bravo, kiære Mand!
Det seer jeg tusind Gange heller, end
I kom til Vennen. Ak, Besøg af den Slags
Dem kiende vi: saa skal de have Frokost,
Kahve, Tobak, Opvartning, og deslige.
Nei, bedste Mand! da maa jeg lide den,
Som kommer smukt til Kobbersmeden; ham
Skal jeg ei føde, han skal føde mig.
Bliv ikke bange, jeg vil ikke flaae jer.
Men siig mig bare, hvor I fik at vide,
At her i Gaden var den gale Smed?
Thi jeg har endnu ikke hængt mit Skilt ud;
Det ny, at sige, thi det gamle hænger
Endnu, som det har hængt en halv Snees Aar,
Men Regn og Slud har slikket det saa reent,
Som Hunden slikker en Tallerken. Ha ha!
I seer, jeg er en Digter, en Poet,

Kan giøre Lignelser om Regn og Hunde.
Ha ha ha ha! Bliv I kun ikke bange;
Til Kobbersmed har jeg dog meest Genie.
Men hvem har sagt jer, at jeg boede her?

Nureddin. Slet Ingen. Folk kan ikke høre her
I denne Gade, altsaa ikke svare.
Jeg vedder, der er ei i hele Gaden
En eneste complet, heel Ørehinde;
Det har I sørget for, min gode Mand!
Men da jeg kommer nys fra Barbariet,
Hvor kun der brøler Løver, Pardre, Tigre,
Og altsaa har min Hørelse endnu,
Saa vidste jeg strax, hvor I boede henne
En fem, sex Gader herfra; jeg behøved
At gaae kun, som I indseer, efter Lyden.

Kobbersmeden afsides.
Den Karl er fiffig.
Høit.
Allerbedste Mand!
Det er ei mig, jeg tier, som en Muur;
Men det fordømte Kobber har den Vane
At skraale, som det fik en Kniv i Halsen,
Og jeg maa banke det saa tidt, jeg vil,
Saa faaer jeg det dog aldrig til at tie.

Nureddin. I skulde engang prøve, med det Gode
At bringe det til Artighed, og lade
Det staae ubanket.

Kobbersmeden. Nei, den Læremaade
Forstaae vi os ei paa i Asien.
Jeg vedder, hvis jeg følger eders Raad,
Saa ærgrer min Koldsindighed det saadan,
At det bespyer sig med den grønne Galde,
Og er i Stand til at forgifte Folk,
Som rører ved det. — Men til Sagen nu da!
Hvad kan jeg tiene eder med? Hvis I
Vil giftes, sætte Bo, saa kom til mig.
See, her er Kaffekander, Theemaskiner,
Bradpander, Kasseroller, Suppekiedler,
Og Æbleskivepander; vel fortinnet.

Skal I til Felts? Jeg smedder Hielm og Harnisk
Saa godt, som Potter og som Bradepander.
Hvo Eet kan giøre, giør det Andet med.
Er I ei ganske vel, lidt Patient,
Og ønsker et Stikbækken? Kom til mig.
Jeg har, hvad nogen Moders Siæl forlanger.

Nureddin.

Jeg ønsker mig en halv Snes Kobberlamper.

Kobbersmeden.

Tys!! lad os tale sagte, bedste Ven!
Jeg har en Nabo, som er Lysestøber,
Han hader Lamper meer, end Pestilents.
Kom I med mig op i mit Magazin,
Der skal I Lamper faae, som lyser bedre,
End Maanen og Planeterne paa Himlen;
At sige, naar der først er Olie i dem
Og Væger, og naar Vægerne er tændte.

Nureddin. Saa gaae vi denne Vei?

Kobbersmeden. Ja, bedste Mand!
Tag jer i Agt for Trinnet. Smudsk jer ei
Paa Væggene; husk, I er hos en Smed.
Her op ad Trappen! Stød jert Hoved ei
Mod Biælken under Loftet. Nu kun frisk!

De gaae.

GULNARES KAMMER.

Aften ved Solens Nedgang. **Gulnare** sidder ved det aabne Vindue med sin Cithar, og synger:

Cithar! lad min Bøn dig røre,
Høre lad din hulde Stemme.
Glemme skal jeg da min Kummer,
Sødt i Slummer skal du dysse
Al min Frygt, og Øret kysse
Med din rene Strængeklang.

See den gyldne Aftenrødme!
Sødme dufte Rosens Blade,
Glade Bølge Maanen føder,
Hvor den møder paa sin Bue,
For i Nattens fromme Lue
Taus at høre Elskovs Sang!

Tolk min Elskov, høi og herlig!
Kiærlig skal min Stemme følge.
Dølge skal den ei min Flamme.
Skønt kun stamme kan min Læbe,
Elskte Cithar! lad os stræbe,
Begge paa forskiellig Viis.
Medens Aftenpurpurstunden
Lunden smilende forgylder,
Fylder Sang de dunkle Kroner,
Toner Nattergalens Vise.
O, saa priis, saa lad os prise,
Hvad der kræver Alles Priis.

Men hvilken underlig
Anelse ængster mig?
Storm! ha, hvi brummer du?
Sang! hvi forstummer du?

Himmel! har Tigrens Klo
Myrdet min Lyst og Ro?
Stødt ham i Skoven ned?
Grumme Forvovenhed!

Angest! hvi ulmer du?
Hierte! hvi svulmer du?
Glæde! hvi svinder du?
Taare! hvi rinder du?

Gulnares Amme kommer ind, leende af alle Kræfter.
Ha ha ha ha! Nu er jeg dog en gammel,
Udlevet Kone — Ha ha ha ha ha!

Gulnare. Er det at lee af?
Ammen. Nei, at græde over;
Men deraf leer jeg heller ei, min Datter!
Nei, kiære Barn! ha ha! jeg leer, ha, ha!
Jeg leer af hvad der er saa latterligt,
At jeg har aldrig i mit hele Liv
Leet med saa megen Grund — Ha ha ha ha!
Gulnare. Hvad er det da?
Ammen. Tænk, Barn! Ak, gode Gud,
Den burde sørge, som har meer Forstand.
Det arme Skrog! det er dog rigtig tungt,
At miste sin Forstand — Ha ha ha ha!
Gulnare.
Ja, sikkert er det tungt, min gode Moder!
Tag eders derfor smukt i Agt. Hvad er det?
Ammen.
Her gaaer en Mand, her nede midt paa Pladsen,
Han har en Kurv paa Armen, fuld af Lamper,
Af splinternye, smukke Kobberlamper;
Dem sælger han — Ha ha ha ha ha ha!
Gulnare. Det seer jeg endnu ingen Galskab i.
Ammen.
Nu, giv mig Tid. Vel sandt, mit Barn! at sælge
Er ikke dumt, det er fornuftig handlet,
I Fald man profiterer ved sit Salg;
Men veed du, hvad han fordrer for en smuk
Ny Kobberlampe?
Gulnare. Nei.
Ammen. En irret gammel.
Gulnare. En irret gammel Kobberlampe for
En ny, som der er smuk og vel poleert?
Ammen.
Ja, Barn! Maa man da ikke lee, mit Barn?
Gulnare. Umuligt!
Ammen. Hvad? bi lidt. Der kommer han.
Nu staaer han lige for dit Vindve; lyt
Nu efter, skal du høre. Hør nu efter.

Man hører Nureddin ude pna Gaden raabe: „Hvo vil sælge gamle Kobberlamper for nye?“

Ammen. Der hører du. Han sælger egentlig
Ei ny, han kiøber ikkun gamle for dem.
Du gode Himmel! der er dog i hele
Naturen Ingen, der kan drive det saa
Vidt i Forrykthed, som et Menneske.
Hvor strunk han staaer, hvor listig han seer ud,
Som om han tænkte ret at snyde Folk!
Du arme Stakkel! Gud forbarme sig!
See, hvor han skotter op til dine Vindver.
Min søde Datter! hør, jeg faaer et Indfald:
Forleden, da jeg vilde rydde op,
Saa fandt jeg bag den smukke Billedstøtte
Hist i den store Sal en gammel Lampe,
Indstoppet i et Hul. Jeg lod den ligge;
Jeg vidste ei, om en af Slaverne
Tilfældigviis der havde lagt den hen;
Kort sagt, jeg glemte det. Men hvis du nu
Har Intet derimod, mit kiære Barn!
Saa vil jeg give Lampen til en Slave,
At han kan løbe ned og kiøbslaae med den
Her lige for dit Vindue. Maaskee
Det giør dig oprømt, gode Barn! Det lader,
Som ei du just var i det bedste Lune.

Gulnare seer ud af Vinduet.
Det er dog underligt. See, hvor han sælger
De smukke nye Lamper for de gamle,
Og seer herop, som om han vilde sige:
Har du ei ogsaa Lyst? Min gode Amme!
Hvis det kan more dig, saa giør det kun.
Mig vil det neppe muntre.
Ammen. Siig ei det.

Gaaer.

Gulnare staaer længe og betragter Troldmanden.
Det Menneske har Noget i sit Ansigt,
Som jeg skal kiende. Skummel seer han ud.
Den arme Stakkel, det er intet Under;
Vanvittig er han, det er godt at mærke.
Men — jeg er dog et Barn, et ægte Barn!

Ammen kommer igien.
Nu har jeg givet Slaven Lampen. Pas nu
Kun paa, saa kommer han om lidt.
Gulnare. Min Moder!
Hør, finder du ei, at den gale Mand
Har noget fælles med et andet Ansigt,
Som er dig vel bekiendt?
Ammen. Nei, kiære Barn!
Du veed, jeg lever meget indgetogen,
Har endnu ei seet Stadens Daarekiste;
Der findes vist nok Folk, som er ham lige.
Gulnare. Erindrer du det smukke Eventyr,
Som min Aladdin har fortalt engang
Om Drengen, som en lumsk og grusom Trold
Ind vilde slutte i en Marmorhule,
Da ei han vilde give ham sin Skat?
Ammen. Vel giør jeg det. Det Eventyr er smukt;
Men hvad har det vel hermed at bestille?
Gulnare.
Du veed, jeg fra min Barndom har den Vane,
At forestille mig hver Ting, der nævnes,
Udtrykt ved Noget, som jeg kiender. Tales
Om Folk, saa er det Folk, som jeg har seet,
Og Stedet har jeg ogsaa været paa.
Saaledes — skiøndt jeg veed, at kun det er
Et Eventyr, og intet Virkeligt —
Har jeg ved Drengen altid tænk mig dog
Aladdin — du maa ikke lee mig ud.
Men Trolden giorde jeg mig selv; og er det
Ei underligt? det Billed, som jeg saae,
Er netop denne Mand aldeles liigt.
Ammen. Det er en Hændelse, mit kiære Barn!
Det kommer, seer du vel, dig kun saa for.
Men stille! der er Slaven med sin Lampe.
Ha, nu vil Løierne først ret begynde.
See kun, hvor Glæden spiller ham i Øiet,
Den gale Mand! Ak, vi maae takke Gud,
Som ikke er berøvet vor Forstand.
Han byder selv ham vælge. Seer du vel,

Nu er alt Kiøbet sluttet. See, nu gaaer
Den Gale bort, forfulgt af Drengene.
Han seer sig ikke om engang. Han gaaer
Alt hvad han kan, som om det ei var ham.
Nu dreied han om Hiørnet. Borte er han.

Seer paa Prindsessen.

Du gode Gud! mit Barn, hvad fattes dig?
Du bliver bleg, og skiælver.

Gulnare. Kiære Moder!
Jeg veed det ei. En uforstaaet Rædsel,
En underlig —

Ammen. Bi lidt, mit Barn! bi lidt,
Jeg strax vil hente os et Campherpulver.

Ved sig selv, i det hun gaaer.

Du gode Barn! jeg mærker nok paa Alting,
Hvad Klokken alt er slaaet, min Gulnare!
Nu, det er unge Folk, det bør saa være.
Hun er en deilig Kone, han en Karl,
Der ikke staaer, som Saladin, og fryser
Paa Taget hele Natten; tværtimod.
Den hele Sag, den har sin Rigtighed.
Du lille Diævleunge! ha, hvem skulde
Vel have tænkt deslige Ting om dig,
Den Tid du laae med Dukken ved mit Bryst?
Nu, det er eengang saa Naturens Orden.
Hver Alder leger med sin egen Dukke.

Gaaer.

Gulnare sætter sig ved det aabne Vindue, med Haand under Kind, og stirrer hen i Egnen.

Den skiønne Sol er dalet dybt bag Skoven,
Og hisset luer Maanen blodig nu.
Den røde Aftenstund er bleg forsvundet,
Alt hæve Nattens kolde Vinde sig.
Fra Horizonten trækker Skyen frem,
Og mørkner Himlen til en Fængselhvælving,
Et Gravcapel, hvor hist og her en Lampe
Mat lyser med sit blege Zitterskin.
Den skiønne, store Dagens Lampe svandt,

Og Rosen lukker sig, og Skoven skuler,
Og Slangen kommer frem af sine Huler.

VID MARK.

Nat, Storm og Regn.

Nureddin midt paa Marken med Lampen i Haand.

Nu har jeg den, nu har jeg den, jeg har den!
Her har jeg den, her i min høire Haand!
Dig vil jeg vise den, du blege Stierne!
Du sidder alt for høit, og alt for fast,
Til at du skulde komme ned, og vriste
Den dyrebare Skat ud af min Haand.
Saa see da, Stierne! fra din brustne Sky,
Du eneste paa hele Himmelrummet!
See, her er Lampen, dette grønne Kobber,
Hvorom min Finger knuger sig med Krampe,
At ei letsindig jeg skal tabe den,
Som hiin Eenfoldige. Nu er det Nat,
Nu er det Midnat, mørkt som i en Grav;
Naturen er mig gunstig, hyller mig
Ind i sit sorte Klæde, for at Intet
Skal røbe mig. Velan da! nu kun frisk! —
Jeg skiælver — jeg begriber ei mig Magt.
Ha, mon det ogsaa er den rette Lampe?
En Isnen giennemløber mine Been.

Seer sig omkring.

Jeg er dog ene? Nu velan, en Prøve!

Han gnider stærkt paa Lampen.

Lampens Aand lader sig flux til Syne.

Nu, hvi gnider du saa voldsomt? See, jeg lystrer jo dit Vink.

Naar du bruger mig og kalder, kommer jeg, som
Lynets Blink.
Ikke jeg alene, Herre! men hver anden Lampens
Aand.
Bøier sine Knæe, og lyder den, som Lampen har
i Haand.

Nureddin taber Lampen af Forskrækkelse. Aanden forsvinder; han griber den hurtig igien.

Tøv lidt; jeg har den atter i min Haand.

Lampens Aand. Jeg tøver.

Nureddin.

Est du den vidtberømte Lampens Aand?

Lampens Aand. Ei berømt; en Hemmelighed!

Nureddin. Jeg taler over mig. Saa siig mig da,
Kan du udrette Alt, hvad jeg befaler?

Lampens Aand. Det har jeg sagt.

Nureddin. Du taler ikkun lidt.

Lampens Aand. Men handler mere.

Nureddin.

Som naar jeg for Exempel var saa dristig
At bede dig — bliv ikke vred — jeg spørger;
Et Spørgsmaal er jo en uskyldig Ting —
Som naar jeg for Exempel var saa dristig
At bede dig forflytte mig med samt
Aladdins Pallads, med hans Brud og Alt,
Til Afrika?

Lampens Aand. Saa lød jeg flux din Villie.

Nureddin glad. Saa let?

Lampens Aand mørk. Som Tigren knække
kan en Lilie.

Nureddin.

Saa giør det da i Kraft af Lampens Magt.

Lampens Aand.

Det er saa hurtig giort, som det er sagt.

Han forsvinder med Nureddin.

SULTANENS PALADS.

Morgen. **Soliman** staaer op fra sit Leie.

Det er en deilig Morgenstund. Aladdin!
Du havde Ret; hvi troede jeg dig ikke?
Du blev endnu en Dag paa Jagt, og mig
Drev Skyerne og Regnen hiem igien.
Mon vel min Datter alt er staaet op?
Du kiære Vane, at jeg hver en Morgen,
Saasnart jeg staaer af Sengen, hen skal ile
Og stirre paa det skiønne Pallads, faae
En Hilsen hist af mine Børn fra Vindvet —
Det styrker mig til hele Dagens Arbeid.

Han gaaer hen til Vinduet, og seer ud.

Hvordan? O, Himmel! sover jeg endnu?
Gaaer jeg i Drømme? Har jeg mistet Synet?
Men, hellige Prophet! jeg seer for Resten
Jo Alting tydeligt. Der staaer min Seng,
Og her er Vindvet, Gaden her, og hisset
Er Husene. Men, Himmel! hvor er da
Aladdins skiønne Pallads og min Datter?

Han kalder. **Den vagthavende Officeer** træder ind.

Soliman. Hør, Kasem! kan du sige mig, min Søn!
Hvor staaer min Seng?
Kasem. Stormægtigste Monarch!
Din Seng?
Soliman. Ja, ja! min Seng. Har du ei hørt det?
Kasem. Der staaer den.
Soliman. Godt! Og viis mig
nu mit Vindve.
Kasem. Der, store Soliman!
Soliman. Og Vindvesposten.
Kasem. Og Vindvesposten?
Soliman. Ja, og Vindvesposten.
Kasem afsides.
Ak, Persiens Monarch har tabt Forstanden.

Der, store Sultan!
Soliman. Godt! Men da du seer
Saa grant, og undres over mine Spørgsmaal,
Saa viis mig det, som dog er meget større,
End Alt, hvad hidtil du endnu har seet:
Hvor staaer Aladdins Pallads?
Kasem peger hen til Vinduet, uden at vende sig.
Der, min Sultan!
Soliman. Hvor?
Støder til ham.
Vend dit kloge Hoved om.
Kasem. Der — ha —
Stormægtigste —
Soliman. Hvor er Aladdins Pallads,
Selvtillidsfulde Østers?
Kasem. Himlen veed det.
I Aftes stod det der.
Soliman Gaa, hent Veziren
Paa Øieblikket, lad ham komme flux.
Kasem.
Just som I kaldte, kom han op ad Trappen;
Det er alt Divanstid. Der kommer han.
Veziren træder ind. Kasem gaaer.
Soliman. Vezir!
Veziren. Min store Sultan! er I syg?
Hvad er der mødt det stolte Persien?
I blusser, eders Øine rulle vildt.
Soliman. Saa veed ei heller I, hvad der er skeet?
Gik I Aladdins Pallads ei forbi?
Veziren. Jo, store Sultan! som jeg altid giør,
Naar Pligten kalder mig for eders Throne.
Soliman. Og I blev Intet vaer?
Veziren. Slet Intet, Herre!
Soliman. Ved Mekka og Medina! I har Ret;
Thi der var Ingenting at blive vaer.
Men — hvad jeg meente — mærked I da ingen,
Slet ingen usædvanlig, stor Forandring?
Veziren. Oprigtig talt, min ædle Herre! hvergang
Jeg gaaer til eders Divan, har jeg altid

Saa mange Ting at tænke paa, at ei
Jeg skotter hen til Siden, for at Intet
Paa nogen Maade skal adsprede mig.
Desuden veed I jo — jeg har ei dulgt det —
Soliman. At dette Slot var jer en Torn i Øiet?
Velan da, den er taget ud, den Torn;
Og til Beviis derpaa, seer I langt længer
Med det helbredte Øie nu, end hidtil:
Før saae I lige for mit Slot et Pallads,
Nu kan I stirre hen i Horizonten.
Veziren seer ud. Ha!
Soliman. Nu, Vezir! har I vel Mage seet?
Veziren fatter sig af sin Forundring.
Om jeg har Mage seet, min elskte Herre?
O ja, det har vel jeg, saavel som I.
Soliman. Saavel som jeg?
Veziren. I saae jo, at det stod der.
Var det da meer begribeligt, end hvordan
Det nu er svundet hurtig, som det kom?
Nu kan jeg tale. Mig er denne Sag
Ei selsom; godt den stemmer med det Hele.
Aladdin er en Troldmand, det er klart;
En nedrig Trold, som grumt misundte mig
Min Lykke. Derfor ængsted han min Søn,
Berøved ham sin Hustrus Kiærlighed,
Forblinded eder med sit Trylleri,
Fik hende i sin Vold — og nu, da han
Er kied af denne Leg, er Alt forsvundet.
Soliman. O, Allah! Allah! o, min Datter, o!
Veziren. Ulykkelige Fader!
Soliman. O, min Datter!
Veziren. Er ogsaa hun?
Soliman. Hun! Alt! min Datter, o,
Min Øiesteen, min Stolthed og min Glæde!
Han græder.
Veziren. O, hvilket rørende, ynkværdigt Syn!
Den stolte Majestæt af Persien
Afriver sine Haar med vredne Hænder,

Maa fælde bittre Taarer, som et Barn,
Og kaster sig i Støvet, som en Slave.
Har I da intet Nys om, hvor Aladdin
Er flygtet hen?

Soliman. Den nedrige Bedrager!
Han vilde blive denne Dag paa Jagt,
For ei at følge mig. Alt er forgieves.

Veziren.
Hvem veed? Man kan, man bør forsøge Alt.
Jeg vil befale strax en vældig Flok
Af eders Vagt, at giennemstreife Skoven,
Og hvis de finde ham, at bringe ham
For eders Throne.

Soliman forbittret. Ikke for min Throne!
I Fald han findes, som han ikke giør;
Men hvis han findes, og han skaffer ei
Min elskede Gulnare strax tilbage,
Da bind ham fast, og bring Forræderen
Til Retterstedet, at hans frække Blod,
I det det flyder under Bødlens Sværd,
Kan gyde Køling i min Smertes Vunde.

Veziren gaaer.

EN SKYGGEFULD, VENLIG PLADS DYBT INDE I SKOVEN.

Aladdin ligger sovende i Græsset under et stort Træ; tæt forbi ham løber en Bæk.

Lympha, en lille Pige, blaat klædt, kommer seilende ned ad Bækken paa et Skræppeblad, med en Sivblomst i Haanden, syngende:

Det raaer jeg dig, Bølge!
At sagte du rinder
Med Køling i Følge
Imellem Kiærminder;

At medens du kysser
Den grønlige Strand,
I Søvne du dysser
Den deilige Mand.
Nu veed du min Villie:
Skyd sagte din Bugt
Bag Rose, bag Lilie,
Saa venlig og smukt.
I venlige Vaar du
Skal venligen trille,
Hvis ikke, saa faaer du
Med mig at bestille.

Hun slaaer bistert ned i Bølgen med sin Blomst.

Zephyr kommer ridende giennem Luften over Blomsterne paa et Rosenblad, i en Sølvmors Florkiole.

Hyp! hyp! i Galop
Med luftige Hop!
Bring, som du kan bedst,
Husvalende Duft
I luttrede Luft,
Min bølgende Hest!
Rødfaxe, min Ganger!
Du har jo en Vinge.
Hør Bøgenes Sanger,
Lad muntert dig svinge
I Cirkler og Snirkler
I Fald og i Stigen.
Ak, seer du ei Pigen,
Der seiler saa tryg
Hist henne ved Hækken,
Saa freidig paa Bækken,
Paa Blaafaxes Ryg?
Saa skynd dig; men tys!
Rid let, lad os prøve,
Om ei vi kan røve
Umærket et Kys.

Han sniger sig bag paa Lympha, og kysser hende.

Lympha. Ak, Zephyr, din Skielm!
Med Skiold og med Hielm,

Paa kneisende Ganger,
Med ilende Gang,
Ved jublende Sang
Af Skovenes Sanger,
Du vovede stærk
Det rædsomme Værk,
Dig bag paa at snige,
Hvor Bølgerne trille,
Og kysse en lille
Paapassende Pige!

Zephyr. Ak, Lympha, min søde,
Min elskede Mø!
Saa skal jeg dig møde
Her midt paa en Sø?

Lympha. Du tossede Dreng!
Naar saae du mig andet
End netop paa Vandet,
Min Vugge, min Seng?

Zephyr. Saa stands dine Vover,
Siig Prr! til din Kærre.

Bliver Aladdin vaer, og siger sagte:

Men hvem er den Herre
Hist henne, som sover?

Lympha. Den skiønneste Mand
I Persiens Land.
Jeg sidder just her
For Bølgen at byde,
At ei den skal bryde
Hans Rolighed kiær;
Men sagte sig tumle,
Og vuggende gynge,
Og glidende mumle,
Og rislende rulle,
Og kiærligen synge
Et sødt Visselulle.

Zephyr. Ak, Lympha, saa vil
Jeg ei dig forhindre.
Hvor sødt er dit Spil!
Hvor Øinene tindre!

Min Hest vil jeg spore,
Og ride derhen,
Omflagre din store,
Din sovende Ven.
Sig Æthren skal blande
Med Rødfaxes Duft,
Og køle hans Pande
Med kølige Luft.

Han rider hen, og svinger sig et Par Gange over Aladdin, men passer i Ivrigheden ikke paa, saa at han støder mod hans Næse, og styrter af Hesten. Aladdin giør Bevægelse til at vaagne.

Lympha. Ak, hvor du er tosset!
Hvor er nu hans Ro?
Ak, hvor du er klodset!
Nu vaagner han jo.

Zephyr grædefærdig.
Ak, Lympha! ti stille;
Jeg stødte mit Been.

Gnider sig.

Lympha slaaer i Bølgerne.
Nu kan I kun trille,
O, Bølger! hver een.

Hun seiler ned ad Aaen.

Zephyr veemodig og nedslaaet.
Ak, Lympha blev vred!
Ak, hvor hun har Ret!
For dristig jeg red,
Nu angrer jeg det.
Jeg tidt har fortrudt
Min Vildskab med Smerte,
Det ofte har brudt
Med Kummer mit Hierte.
Saa tidt har jeg sagt:
Nu skal du for sand
Dog tae dig i Agt,
Faae bedre Forstand.
Jo, pyt med Forstanden!
Knap sagt, førend glemt.

Seer paa Aladdin.

Nu vaagnede Manden,
Det var dog ret slemt.

Gaaer bedrøvet bort.

Aladdin reiser sig overende, og seer sig om.

O, hvilken deilig Foraarsmorgenstund!
O, hvilken qvægende, livsalig Blund!
Med Nattens Mørke bort min Træthed svandt,
Min Kraft med Dagen atter kiæk oprandt.
See Roserne i Morgenrødens Bad.
Her ligger et afrevet Rosenblad;
Det krilled mig, som om det sige vilde:
Reis dig, min Ven, Aladdin! det er silde.
Hav Tak, o Sølverbæk! din sagte Gang
I Søvn mig dyssed med sin Vuggesang.
O, hvor det Alt seer friskt og lifligt ud!
Ak, havde jeg dig her, min skiønne Brud!
Saa mangled i min Krands, saa huld, saa broget,
Aldeles Intet; men nu mangler Noget,
Nu er det Hele, Elskte! uden dig —
En Blomsterkost, hvor Rosen skiuler sig.

Han synker hen i stille Tanker.

O, hvor jeg dog er lykkelig! Den stillle,
Den muntre Morgenstund indbyder ret
Til fro Betragtning over alt mit Held.
Hvor gavmild har ei Skiebnen rækket mig
Sin runde Haand! En deilig Qvindes Husbond,
Den deiligste i hele Asien;
Besidder af en sielden, kostbar Skat,
Som flux opfylder alle mine Ønsker;
En Sultans Svigersøn, snart Sultan selv;
Velskabt og sund og kløgtig, stærk og dristig.
O, hvor jeg føler dybt mit hele Liv
I denne hulde Sommermorgenstund!
Tak, Allah! for din store Godhed mod mig;
See mine Taarer, jeg kan ikke tale.
Her synker jeg paa Knæe i Eensomhed.
Læs, høie Fader! i mit fromme Hierte,
Velsignet være du for al din Naade.

Vagten, som har søgt rundt omkring i Skoven efter Aladdin, kommer ind paa Pladsen under hans sidste Ord, bliver ham vaer, sniger sig bag paa ham, griber ham, og giør Anstalter til at lægge ham i Lænker.

Aladdin springer bestyrtet op.
Ha, hvad er det? en lumpen Røverbande?
Drager sit Sværd.
Vagten. Kiend os, vi er din høie Sultans Livvagt.
Aladdin. Hvad vil I?
Vagten. Lægge dig i tunge Lænker;
Saa er vor Sultans Bud. Giør ingen Modstand.
De slutte ham i Jern.
Aladdin. Hvad har jeg giort?
Vagten. Det faaer du snart at vide.
Aladdin. Hvor bringer I mig hen?
Vagten. Til Retterstedet.
De gaae bort med ham.
Zephyr kommer forfærdet frem.
Ak, Lympha! Lympha!
Lympha fra Bækken. Zephyr! Zephyr!
Zephyr. Hørte du ei, hvad der for sig gik?
Lympha. Seer du ei mine vaade Blik?
Zephyr forbittret.
Ha, de onde Menneskens Børn!
Men veed du hvad? flux bort vil jeg gaae.
Det skal komme dem dyrt at staae.
Flagre jeg vil giennem Busk og Tiørn
Hurtig hiem i min Faders Favn,
Du kiender ham jo, Storm er hans Navn.
Ham skal jeg tirre til vældig Harm,
Han skal brat spænde for sin Karm;
Heste med flagrende Manker strax
Fnyse skal af et selsomt Slags.
Han skal tage sin Stormhue paa,
Gribe sin Kølle, som godt kan slaae;
Hevne saa flux den arme Mand
Vældigt paa Sultanens hele Land.
Lympha. O, hvor jeg skiælver, jeg arme Mø!
Men, slemme Sultan! men bi du kun.

Jeg vil skynde mig strax paa Stund
Hiem til min Moder, den salte Sø.
Hun skal svulme mod hviden Strand,
Ødelægge dit stolte Land,
Hæve sin Ryg med et sydende Brag,
Slaae dine Skibe brat i Qvag.
Vraget skal splintres, det skummende Hav
Blive saa mangen stolt Sømands Grav.
Bielkerne skal hun med Latter opslaae,
Hvor dine kneisende Borge staae;
Synke, og svulme saa strax igien,
Til Haan for dig, til Hevn for min Ven.

De ile bort, hver til sin Side.

ET MØRKT FANGETAARN.

Aladdin ligger lænket til en Steen i tunge Jernbøier. Efter at han længe har stirret hen for sig i dybe Tanker, bryder han ud:

O, store Gud! er det en Drøm? — en Drøm!
O, ja! det er en Drøm. Jeg slumrer end
Paa Græsset i den vennehulde Skov.
Den blide Drøm om Zephyr og om Bækken
Har sig forvandlet til et Sørgespil.
Det er en Drøm, en Leg af Skyerne,
Hvor lettelig, kun ved et sagte Vindpust,
Hyrdinden sig forvandler til en Drage,
Og Palmetræet til en rædsom Trold.

Faarekyllingen i en Muursprække.

Pi, pi, pi!
Det er snart forbi.
Trøst dig ei ved dine Drømme;
Snart du i dit Blod skal svømme.
Kort kun var din Alder,
Snart dit Hoved falder

Under Øxens Klang.
Hør min Varselsang!
Bødlen da med blodbesprængte Hænder
Bleg den slimetrøde Hud udspænder,
Garvet
Af det vaklende Knæ, uden Mod,
Farvet
Af det rygende Blod.

Aladdin. Hør Faarekyllingen, hvor fælt den piber!
Dens tidtgientagne, stygge Varselsang
Udslukker Haabets Funke i mit Hierte.
Saa er da Alting sandt? Saa kom min Lykke
For pludselig med Rædsel at forsvinde?
Saa funkled stakket kun det feire Lys,
For ud at slukkes i sin bedste Glands?
Ja, det er sandt: mit Pallads er forsvundet,
Min Brud er borte, Alting. Jeg maa døe.
Ja, det er klart, det kan ei være Andet:
Den skammelige Trold har fundet Lampen;
Den kunde selv udslette kun sit Værk.
O, græsselige Ubesindighed!
Sorgløse, ubegribelige Letsind! —
Ha, grumme Skiebne! siig, hvor kunde det
Da fryde dig, at hæge om en Blomst,
At giøde Jorden om dens Rod, at mildne
Den Foraarsluft, hvori den voxte frem,
For paa barbarisk Viis at knække den,
At træde den med Føddder, som en Orm,
Naar den var kommet til sin største Skiønhed? —
Hvor skummelt denne Muur omklemmer mig!
Hør Stormen udenfor, hvor huult den dundrer
Omkring mit Fangetaarn. Det er nok Nat.
Ja, det er Nat. — Ha, jeg maa frygte Lyset.
Forfærdelse! naar Dagen bryder frem,
Saa slæbe de mig hen til Retterstedet.
Hvor jeg er kold, og hvor mit gamle Mod
Er reent forsvundet! Grumme, blege Død!
Saa kommer du i Skiændslens fæle Dragt,

At hente mig fra denne Blomsterhauge?
Han synker hen i Fortvivlelse, derpaa springer han forfærdet op.
O, Himmel! store Allah! Muhamed!
Det bliver lyst. Nu bryder Dagen frem,
Nu kommer Bødlen. — Nei! ha, det er Maanen.
Hvad vil du mig, du blege Dødning? Vil du
Fortælle mig, at jeg er langtfra ei
Den første Synder, paa hvis Kind af Kalk
Du guult har smiilt den sidste Bryllupsnat,
Naar mat han sad, fast lænket til sin Steen,
Og stirred i den fri, den vide Himmel,
Og ønskte for sit bedste Hierteblod
To Vinger, for at flyve til en Ørk,
Hvor ingen sleben Øxe længtes efter
At spalte Ledet i hans Nakkebeen?
Vil du fortælle mig, at du skal snart
Beskinne dette Hoved paa sin Stang?
Bort! skiul dig, gustne Dødning! bag din Sky.

Ha, see, hvor underligt den hvide Straale,
Som en ætherisk Finger, sendt fra Himlen,
Henpeger paa den store Edderkop
I Krogen hisset, som saa rolig sidder
I Middelpunkten af sin fine Væv.

Spindelvæven.

Betragt mit svage Spind,
Hvor Traadene sig flette.
Den allermindste Vind
Kan Alt i Hast udslette.
Et ringe Billed kun
Paa Almagts Vælde stor.
Hør i din bittre Stund
Mit stille Trøstens Ord.

Giv paa min Gierning Agt.
Saa sidder hist den Høie
I Centret af sin Magt
Med et opmærksomt Øie;

Han drager, som han vil,
Snart Traaden ud, snart ind,
Han lægger Mærke til
Det allermindste Spind.

Aladdin. Ha, tarvelige, vakkre Spinderske!
Du trøster mig, du trøster, som en Dervisch.
Han drager Traadene snart ud, snart ind,
Han lægger Mærke til det mindste Spind.
Ind drager han mig nu, og skulde jeg
Da frygte for, mit Hiem! din dunkle Vei?
Nei, kom du kun, du vennesæle Død!
Og bring mig i min elskte Faders Skiød.

Han strækker sig rolig hen paa sit Leie.

SLOTSPLADSEN.

Sultanen sidder med sin Vezir og sine øvrige Hoffolk paa dertil indrettede Sæder. En utallig Mængde Tilskuere rundt omkring. Nede ved Trappen staae Bøddelen og hans Dreng.

Soliman.
Ved Gud! det er mit Raad, mit Folk bekiendt,
At jeg er ingen rovbegierlig Tiger,
Som tørster efter Blod. Men Blod for Blod!
Og iblandt Alles Blod er dog mit eget
Mit Hierte nærmest. O, min Datter!
Hvo veed, paa hvilken skiændig Maade du
Er slettet ud af Verden, hulde Lilie?
Ja, ved min Harme! ved Prophetens Magt!
I dette Øieblik er jeg en Tiger.
Led frem Forbryderen.

Veziren. Han kommer alt.

Bøddelen til sin Dreng.

Bred Huden ud, tag Øiebindslet frem,
Og ræk mig Sværdet, under Kappen der.

Aladdin kommer, omringet af Vagt, fulgt af sin Moder og en Dervish.

Vagten til Morgiane.

Nu kan I ei gaae længer med. Tilbage!

Morgiane.

O, Gud min Søn, skal vi nu skilles ad?

Aladdin. Vi findes snart.

Morgiane brister i Graad, og omfavner ham.

Ja, snart. Farvel saalænge!
Jeg har alt ved Moskeen hisset ude
Ved Hyldetræet bag den gamle Muur,
Hvor du saa ofte legede som Dreng,
Bestilt os tvende Grave, jeg paa høire
Og du paa venstre Side af din Fader.

Vagten. Han i en Grav? Jo, jo! i Rakkerkulen,
Et herligt Tractement for Himlens Fugle.

Morgiane.

For Himlens Fugle? O, du slemme Fugl!
Troer du, at Himlens Fugle da er Bødler,
Som du? De smaae uskyldige, de blide
Luftsvingere, saa rene, at de stræbe
Bestandig op til Himmelen fra Jorden,
De skulde røre ved Uskyldigheden?

Vagten. Bort, Qvinde!

Morgiane. O, min Søn!

Hun falder i Afmagt, og bæres bort.

Aladdin. Fred med din Siæl!

Dervisch træder frem for Aladdin.

Troer du, der er en Gud, en eneste,
En Skaber, Giver, Midler og Opholder,
Som ei er født og kiender ingen Død;
Hvis Væsen kommer fra ham selv, og ei
Fra Andre; som bestandig er den Samme;
Som kiender ingen Lidenskab i Siælen;
Hvem Alle trænge til, som han til Ingen;
Som kiender Alt, hvad der er aabenbart

Og hemmeligt; som tæller Træets Blade
Og Havets Sand og Mandens Hovedhaar;
Som veed, hvad der er skeet, og skeer, og skal skee;
Som ei kan feile, glemme eller synde;
Som hører hvert et Ord, der bliver talet,
Det høie Tordenskrald, som Sivets Læspen;
Som skuer i den sorte Nat den sorte
Skarnbasses Kryben paa den sorte Steen;
Som vil, de Troende skal troe, at Hedninger
Skal være Hedninger; som styrer Alting
Med streng Nødvendighed efter sin Viisdom;
Hvis hemmelige Plan kan ei udtales,
For herlig for den herligste Fornuft!
Troer du, og giver du dig i hans Haand?

Aladdin. Jeg troer.

Dervisch. Troer Du paa Englene, Guds Tienere,
Som synder ei, og nyder ingen Næring;
Af ingen Slægt, ei Qvinde eller Mand;
Af hvilke nogle er i Himlene,
Paa Jorden andre, nogle staaende,
Endeel henbøiet under Magtens Throne
Med funklende Trompeter, stemt til Lovsang?
Troer du, at Eblis har fornærmet Gud,
At han er Jordens Fiende, Mandens Frister?
Troer du, at Gabriel er størst blandt Engle,
At Ezrael vil bringe dig til Gud,
Naar Israfil har stødt i Dødens Horn?

Aladdin. Jeg troer, og trøster mig.

Dervisch.

Og troer du paa de hellige Propheter,
Fra Adam af til Muhamed, den største,
Som Himlens Naade skienkte Jorden, at
Han kunde redde sine Faar fra Døden,
Og skienke dem sin Alkoran?

Aladdin. Jeg troer.

Dervisch.

Troer du, at Helved er de Ondes Hiem,
Hvor Slangen, giftig, vinder sig kameeltyk

Om den Fordømtes Krop; hvor Skorpionen
Af Mulens Størrelse om Halsen hænger;
Hvor Vandet bobler sydende med Beg;
Hvor Kroppen, naar den først er brændt til Kul,
Bedækkes flux paa ny med Kiød, at Straffen
Kan vare uden Ophør?

Aladdin. Ja, jeg troer.

Dervisch.
Og troer du paa det skiønne Paradiis,
Hvor der er intet Spor af jordisk Nødtørft;
Hvor der er ingen Alder eller Død;
Hvor der er intet Savn og ingen Modgang;
Hvor skiønne Piger, evig unge, evig
Uskyldige og blomstrende, omfavne
De Salige, og give gierne hen
De hulde Legemer til kiærlig Fryd;
Hvor uforfalsket Elskov har sit Hiem;
Hvor der er intet Had og intet Nag;
Hvor Alting fra det Mindste til det Største
Har Præget af et evigt, himmelsk Liv?

Aladdin. Jeg troer det.

Dervisch. Nu, saa vandre til din Glæde!
Propheten styrke dig i Dødens Stund!

Han forlader ham.

Aladdin knæler ned. I det Bøddelen vil binde for hans Øine, siger han:

Ja, bind, bind fast dit Klæde om mit Øie,
At ingen jordisk Straale ind skal trænge,
Og vinke Tanken atter hen til Livet.
Hyl mig i Mulm; men giør det kort og godt.

Man hører en stærk Alarm. Mængden trænger sig nærmere.

Nogle raabe:
Aladdin er uskyldig, slip ham løs!

Soliman. Ha, hvad er det?

Mængden. Aladdin er uskyldig!

Bøddelen svinger sit Sværd adskillige Gange over Hovedet, og venter med Utaalmodighed paa, at Sultanen skal give ham et Vink.

Mængden. Aladdin er uskyldig, slip ham løs.

Kom lad os redde ham; det er vor Ven.
Den Klogeste i Raadet, og den Bedste
I Kamp, den Undertryktes Hielp og Forsvar,
Den skiønneste, den drabeligste Perser,
Ham vil I hugge ned? Ha, bort med Vagten!
Kom ham til Hielp.

Soliman. Du blinde, utro Flok!
Beskiermer du din Sultans bittre Fiende?

Veziren.
De hører ei. Den store Kreds omkring ham
Blier meer og mere snever. Vagten ei
Kan modstaae Pøblens vilde Rasenhed.
Der er et rædsomt Oprør at befrygte,
Som denne Gang Aladdin vist ei dæmper.

Mængden med stort Gny.
Aladdin løs! Aladdin være fri
For Døden!

Soliman reiser sig, og raaber:
Naade! Til Bøddelen:
Stik dit Sværd i Balgen.
Mit Folk har afsagt Dommen; Soliman
Er Intet mod det hele Persien.
Aladdin Naade!

Mængden kaster Turbanerne op i Luften, og raaber:
Muhamed velsigne
Vor vise Sultan og hans Søn Aladdin!

Veziren afsides til Soliman.
Hvis det er eders Mening, store Sultan!
Saa vil jeg bringe ham i Fængslet hen,
For der at føre ud den Retfærdsdom,
Som Folkets Raseri forbyder her.

Soliman opbragt.
Ti, Slave! bring Aladdin for min Throne.

Aladdin føres for Sultanens Stol.

Soliman.
Paa Folkets Forbøn skienkes end dig Livet.
Dog ikke blot har den afvendt mit Sind;
Den Tanke, at maaskee du var uskyldig,
At i min Faderharme vild jeg foer,

Er kommen Pøblens vilde Skrig til Hielp.
Din hele Adfærd var mig uforklarlig;
Maaskee var dette Indfald kun et Indfald,
Som du kan giøre godt, naar du faaer Tid.
Thi sværg mig her ved Allahs høie Navn,
At du vil skaffe mig min elskte Datter
Tilbage med det skiønne Marmorslot,
Hvis ikke, komme hid og lide Døden
Om fyrgetyve Dage.

Aladdin. Elskte Fader!
Min Sultan! lad mig tale.

Soliman. Intet Ord!
Sværg, eller dø paa Øieblikket! sværg!

Aladdin.
Jeg sværger ved den store Allahs Navn,
At jeg vil skaffe dig igien din Datter
Tilbage med det nys forsvundne Pallads,
Hvis ikke, som en Synder lide Døden
Om fyrgetyve Dage.

Soliman. Vel, nu kan du
Forføie dig din Vei, hvorhen du lyster.

Soliman gaaer med sit Følge. Aladdin iler bort. Mængden fordeler sig.

Bøddelen til sin Dreng.
Fordømt med slig Barmhiertighed! Hvorfor
Stod jeg saa tidligt op i Morges nu,
Og sleb mit brede Sværd, mens Hanen gol?
Nu er den hele Anstalt jo forgieves.
Skynd dig, pak Alting sammen, bring det hiem.
Jeg strax maa løbe, jeg har ingen Ro,
Før jeg faaer hugget Halsen af en Hane.
Du veedst, jeg drak i Morges Tigerblod,
Blod maa jeg see, før er jeg ikke rolig.

Gaaer.

GADE.

Aladdin ved sin Moders Bopæl, i en gammel graa Kittel. Han banker paa Døren. En fremmed Mand lukker op.

Manden. Hvad Godt, min Ven?
Aladdin. O, med Forlov at spørge,
Er ei den gamle Morgiane hiemme?
Manden.
Jo, kiære Ven! og hvis jeg ei taer feil,
Saa gaaer hun ei saa hurtig ud igien.
Aladdin. Er hun da syg?
Manden. Der feiler hende Intet.
Aladdin.
Nu, det var vel; jeg har just noget Vigtigt
At tale med den gamle Kone om.
Manden. Da er det Skade, at I kom saa silde,
Thi til at tale er hun ikke opsat.
Aladdin. Er hun derinde i det lille Kammer?
Manden. Ja, i det lille Kammer er hun, Ven!
Men ei i dette Hus.
Aladdin. Hvor er hun da?
Manden. Paa Kirkegaarden bag ved Hyldetræet.
Aladdin.
Ha, nu forstaaer jeg eder. Hun er død.
Og I er flyttet ind i dette Huus?
Manden. Ja, rigtig.
Aladdin. Har I Intet derimod,
Saa lad mig gaae lidt ind i hendes Stue,
Hvor før hun boede.
Manden. Gaa I kun med Gud.
Alting staaer der endnu, som før det stod,
Det gamle Huusgeraad og hendes Rok.
Jeg veed ei ret, hvad jeg skal giøre med det,
Det gamle Skramleri; det duer ikke,
Og der er ingen Arvinger, thi Sønnen
Har jo forbrudt sit Gods og Liv.
Aladdin. Ja, Ven!
Manden. Det er dog tungt for slige gamle Folk.

Hun døde nu af Kummer for sin Søn,
Det skammelige Skarn!
Aladdin. Du har Genie:
Du fløiter efter Øret dine Viser,
Og kiender hverken Noder eller Tact. —
Tillader I, at lidt jeg gaaer derind?
Manden.
Gaa I derind, saa længe som jer lyster;
Men tag ei ilde op, jeg gaaer ei med,
Jeg har Forretninger at passe.
Aladdin. Pas dem,
Og spild ei Tiden med Betragtninger.

Gaaer ind.

MORGIANES STUE.

Aladdin staaer længe og betragter Alting med foldede Hænder.

Der staaer den gamle Rok. Nu snurrer den
Ei længer med fortrolig, venlig Sladder.
Man vænner sig til slig en gammel Knark,
Og savner dens Spectakel, naar den tier.
Der sidder end lidt Bomuld her paa Totten.
Nu vil jeg lade, som jeg var min Moder,
Og spinde lidt, og nynne til mit Spind.

Han sætter sig ned og spinder, men standser strax.

Nei, det har ingen Art. Det er ei i
Den jævne, rolige, den vante Gang;
Jeg dreier Hiulet vildt og feberagtigt.
See denne svage, skrøbelige Traad,
Den har hun tvundet, den er heel endnu,
Den sidder uforstyrret, uden Brøst;
Og hun, som spandt den, ligger udstrakt nu
Med stive Fingre under Hyldetræet. —
Der hænger hendes gamle Silkekaabe
Med Multumsforet. Her staae hendes Skoe.

Nu fryser du omkring de gamle Been.
See, her staaer hendes Torvespand. Der ligger
Endnu paa Bunden et halvvissent Blad.
Ak, det er mig, det skal betyde mig!
Stirrer længe hen paa eet Sted, uden at tale.
Der er det store Søm, hvor Lampen hang.
Griber efter den, men faaer Intet i Haanden.
Hvordan? saa tænker du, jeg skal ei naae dig?
Griber igien, men faaer Intet.
Ha, bi du kun, god' Karl! Du tænker nok
At narre mig; men det skal ikke lykkes.
Stiger op paa en Stol, og griber om Sømmet.
Nu har jeg dig, her er du i min Haand.
Ha, nu kan jeg gienkalde min Gulnare,
Mit Pallads og den hele Herlighed.
Nu vil jeg gaae.
Stiger ned.
Nu har jeg, hvad jeg søgte.
Nu skal jeg fordre Alt igien tilbage,
Naar først jeg har besøgt min Moders Grav.
Verten kommer ind.
Naa, har I nu seet, hvad I vil, min Ven?
I er nok af Familien.
Aladdin. En Smule.
Nu gaaer jeg bort igien, min Ven! men hør,
I har vel Intet derimod, at med
Jeg tager denne gamle Kobberlampe?
Den er ei fire Skilling værd.
Verten. Min Ven!
Jeg seer slet Intet.
Aladdin. Sæt jer Brille paa da.
Den Lampe her, her i min høire Haand.
Som sagt, det er kun Snurrepiberi;
Jeg samler, seer I vel, paa slige Sager,
Og Lampen, uden Værd for alle Andre,
Har altsaa dog en indbildt Værd for mig.
Verten. Min kiære Ven! der er ei mere Lampe
I eders Haand, end bag paa min.
Aladdin afsides. Ha, ha!

Min Lampe faaet har den Egenskab,
At der kan Ingen see den, uden jeg.
Nu kan de altsaa ikke stiæle den.
O, det var vel.

Lader, som han skiulte den paa Brystet; høit:

Nu, da I siger det,
Saa vil jeg ogsaa troe, at denne Lampe
Var kun et Foster af min Phantasie.
Farvel, min Ven! og Tak! Tillader I,
At med jeg tager dette visne Blad
Af Torvespanden, for at fæste det
Paa Pullen af min Turban, som en Fiær?
Det pynter altid lidt, og det er Alt,
Hvad jeg forlanger af den hele Arv.

Verten. Det arme Menneske, han er forrykt. —
Tag I kun Bladet, Ven! og gaa jer Vei.

Aladdin. Farvel, min Ven! Maaskee I giver mig
En Hilsen med til gamle Morgiane?
Nu gaaer jeg just derud.

Verten. Ja, hils mangfoldig.

Afsides.

Gid vel jeg havde ham kun af mit Huus.

De gaae.

KIRKEGAARDEN.

Aladdin paa sin Moders Grav. Han lader, som han sad og vuggede hende.

Visselulle nu, Barnlil!
Sov nu sødt, og sov nu længe,
Skiøndt din Vugge stander stil,
Uden Duun og uden Gænge.

Hører du den dumpe Storm
Sukke ved, hvad jeg forliste?

Mærker du, den sultne Orm
Pikker paa din Fyrrekiste?

Sov, Barnlille! ved min Sang.
Intet skal din Glæde mangle.
Hører du den muntre Klang
Hist i Taarnet af din Rangle?

Nattergalen nærmer sig;
Fryde dig dens blide Klukke?
Du har ofte vugget mig,
Nu skal jeg dig atter vugge.

Hvis dit Hjerte ei er Steen,
Mærk min Idræt, Moder kiære!
Her af denne Hyldegreen
Vil jeg dig en Fløite skære.

Ved dens Toner fryd dit Sind.
Hvor den klager svagt og ene,
Som en vildsom Nattevind
I de vaade Vintergrene!

Ak, nu maa jeg fra dig gaae;
Det er koldt i dine Arme,
Og jeg eier ingen Vraa,
Hvor jeg mig igien kan varme.

Visselulle da, Barnlil!
Sov nu sødt, og sov nu længe,
Skiøndt din Vugge stander stil,
Uden Duun og uden Gænge.

Han gaaer bort.

DEN STORE PLADS UDEN FOR SULTANENS SLOT.

Aladdin paa det Sted, hvor hans Palads har staaet, omringet af Pøbelen.

Aladdin. Nu skal I see, nu er min Time kommen,
Nu skal I ikke længer lee mig ud,
I vilde Mennesker! og spotte mig,
Og kaste efter mig med Steen og Jord.
Det koster kun et Vink — saa staaer mit Pallads
Paa samme Sted, som sidst det stod. Saa trykker
Jeg atter min Gulnare til mit Bryst.

Lader, som han tager Noget ud af sin Barm.

Her seer I denne gamle Kobberlampe.
En Karl. Hvor, Stodderprinds?
Aladdin. Hør, du skal være artig,
Og ikke kalde mig en Stodderprinds.
Jeg kiender dig heel vel; var det ei dig,
Som eengang mødte mig paa Gaden i
Min Lykkes Tid, da nys det havde regnet?
Da kasted du dig ned paa Maven for mig,
Og bad mig træde paa din Ryg, for ei
At smudske mine Skoe.
Karlen. Ja, det var dengang.
Aladdin. Ha, ved den Lampe, som jeg holder her
Høit i min høire Haand, jeg tugter dig.
Karlen. En dristig Ed!
Aladdin. Du vilde Pøbelsværm!
Hvad du kan ikke see for dine Øine,
Det vil du aldrig troe. Men pas kun paa.

Gnider.

Ha, seer I Aanden? seer I Lampens Aand?
Karlen.
Ja vist! see der, der staaer han med en Lygte
Paa Hov'det hist. Jeg mener Lygtepælen.
Aladdin høitidelig.
I Kraft af denne Lampe, som jeg holder
Her i min Haand, befaler jeg dig, Slave!

At skaffe mig min Hustru og mit Pallads
Paa Øieblikket her paa dette Sted;
Og naar du det har giort, at hænge denne
Gemene Karl paa Lygtepælen hist.

Til Sværmen.

Tag jer i Agt, nu kommer Slottet strax,
Staa det i Veien ei, det knuser eder.

Han løber tilside. En stor Skoggerlatter.

Aladdin, efter at han har ventet en Tidlang, seer forbittret paa den indbildte Lampe, og kaster den bort.

Ha, det var ei den rette Kobberlampe.
Forrædderi! Hvo af jer vilde Karle
Har lumsk frastiaalet mig min Eiendom?

Latter.

Ja, leer I kun; bagefter kommer Graaden.
I troer vel ei, at jeg kan hevne mig?

Han vrister en stor Steen op af Gaden og kaster imellem Mængden. Nogle flygte, Andre trænge ind paa ham. Drengene huje.

En gammel Mand kommer.

Gaaer eders Vei, forsynder eder ei
Imod en bleg, en syg, vanvittig Yngling;
Tak Gud, at I er ei berøvet eders
Forstand, som han. — Gaa du med Fred, min Ven!

Aladdin.

Tak, gamle Graaskiæg! — Ha, men hør, min Broer!

Tager ham under Armen.

Kan du mig hielpe med en lille Regning?
Hvor mange Dage er igien i Alt
Af fyrgetyve, naar der alt er gaaet
Saa henved — ni og tredve?

Manden. Een, min Ven!

Aladdin forfærdet.

Een? ikke meer end een?

Manden. Nei, ni og tredve
Og een er fyrgetyve.

Aladdin støder ham fra sig.

Du har Ret.
Du regner godt, du gamle Skaldepande!

Som Ingenting du kold har subtraheert mig
Mit Aandedræt og mine Pulseslag.

Gaaer.

Manden. Den arme Stakkel! Gud forbarme sig.

EN AFSIDES PLADS UDEN FOR BYEN.

bevoxet med Palmetæer, i Nærheden af en Aa. Nat, men klar Maaneskin.

Aladdin kommer gaaende langsomt i dybe Tanker.

Hvad er en Ed? En Løkke, som jeg kaster
Om Halsen paa mig, mens den anden Ende
Jeg rækker Diævelen, at han kun frisk
Kan hale til sig, naar han faaer et Vink.
Fordømt, at slig en fast indslynget Knude
Kan ikke som de andre langsomt løses
Ved Snedighed op Kløgt! Standser.
I Morgen altsaa!
I Morgen er den lille Rest af Liv
Igien fortært; den usle Tærepenge,
Der skienktes dig, Aladdin! som en Stodder;
Der slængtes gnavent til dig, halv i Vrede,
Halv i Medlidenhed. O, blege Maane,
Du, som afmaaler Tiden her paa Jorden!
Hvi var du da saa knap mod mig, du gustne,
Indfaldne Puger? hvi var du saa karrig?
Er ei min Ørehinde mere skikket
At høre Nattergalens Aftenslag?
Er mine Øine dunkle, uden Klarhed,
Som Hornet i en Tyvelygte? Duer de
Ei længer til at see paa Farverne?
Og er min Arm da slappet, som en Bue
Om Aftenen efter Dagens Vaabenbrug?

Er denne Puster i mit runde Bryst
Fordærvet? Er den allerede træt
Af sit ustandsede, vedholdne Slid? —
Fy, Jern! hvad vil du da de sunde Muskler?
Giv ei det friske Blod Anledning til
At sprudle overgivent, som et Vandspring,
At ødsle med sit Purpur og sin Kraft,
For i et Øieblik at bruse med
Hvad roligt kunde flyde mange Aar.
Du mørke, haarde Masse, stærke Malm,
Der kommer ud fra Bierget, som en Hevner,
At straffe hvad som meest er giennemsigtigt,
Forunderligt, usynligt, uden Legem:
Den onde Villie — hvad har jeg da giort?

Han er imidlertid kommen til Aaen.

Nei, jeg vil ikke slagtes som et Offer
For grum Vildfarelse. Du stille Bølge,
Langt blødere end Silke, giennemsigtig,
Og klar, som Siælen, Mulighedens Hav,
Du flux bevægelige Chaos, du,
Hvoraf den størknede Natur sig reiser:
Slug atter et mislykket, slet Forsøg
Her i din Smeltedigel, støb mig om.

Han vil springe ud i Aaen, men standser, og skuer op til Himlen, lægger Hænderne paa sit Bryst, og siger med smeltet Stemme:

Hvad reiser sig her inderst i mit Bryst?
En anden, høi Natur, meer fri fra Formen,
End selve dette Vand; en stolt Natur,
Som vægrer sig ved at erkiendes for
Staldbroder til den nedre jordiske;
Hvis Kraft sig yttrer i et helligt Haab,
Hvis Næring er Samvittighed og Trøst;
Et uforfængeligt, fromt, venligt Barn;
En Duft, som stiger atter op til Himlen,
Naar Blomsten visner; ak, en Elskerinde,
Som higer trofast, fuld af Kiærlighed,
At favne hist sin Brudgom. Store Allah!
Og Muhamed, livsalige Prophet!

Her vil jeg som en angrende, bodfærdig,
Oprigtig Muselmand forrette først
Min Bøn, før jeg med dristig Finger banker
Paa Dødens løselig tillukte Dør.

Han gaaer hen til Aaen, for at vaske sine Hænder og sit Ansigt før Bønnen; i det samme glider han ud, og styrter i Vandet, men faaer fat om et Klippestykke, som rager op. I det han griber omkring dette, skurer han Fingeren, hvorpaa han har den ham af Nureddin givne Ring.

Ringens Aand lader sig flux til Syne.

Herre! hvad vil du mig?
See, jeg maa lyde dig,
Ringen er i din Haand,
Du byder Ringens Aand.
Ei er det mig, som maa
Ene tilrede staae:
Alle de Slaver, som
Hylde dens Helligdom,
Knæle til dyben Jord,
Lystre dit Magtens Ord.

Aladdin.
Hvordan? Aladdin er end ei forladt?
Aanden.
Dig tusind Aander staaer at tiene brat.
Aladdin.
Bring flux mit Slot, min Brud tilbage nu.
Aanden.
Af Ringens Aand for meget fordrer du.
Aladdin.
Af Ringen? Hvilken Ring befaler her?
Aanden.
Den Ring, som funkler paa din Finger der.
Aladdin.
Saa hielp mig op igien af dette Vand.
Aanden.
Nu staaer du atter paa den sikkre Strand.

Aladdin.
Hvad er din Magt, hvad er dit Kraftens Liv,
Hvis du ei skaffe kan min Borg, min Viv?
Aanden. Vær ei ubillig, og vær uforsagt;
Hver Kraft har jo sin egen Virkningsmagt.
Aladdin.
Hvori bestaaer da din, hvis den er til?
Aanden.
Jeg bringer hurtig dig, hvorhen du vil,
Jeg siger dig, hvad du vil vide.
Aladdin. Ha,
Hvor stander da mit Slot?
Aanden. I Afrika.
Aladdin.
I Afrika? Ha, jeg forstaaer det; godt!
Og hvor er da min Hustru?
Aanden. Paa dit Slot.
Aladdin.
Af Trolden røvet, maa hun hos ham boe?
Aanden.
Men dog sin Husbond og sin Ære tro.
Aladdin.
Saa bring mig hurtig da den lange Vei.
Aanden.
En snellere Befordring faaer du ei.

Han forsvinder med Aladdin.

FEMTE ACT.

AFRIKA.

Aladdin ligger og sover i en Have under et Træ. I Baggrunden hans Palads.

Zephyr.
Nu har jeg bragt Rosernes Duft til min Ven,
Omflagret hans Tinding og Fod.

Lympha.
Og nu har min Morgendugg kølet igien
Det hidsige, stormende Blod.

Fuglene i Træet.
Og nu har vi siunget, og sprunget omkring,
Og qviddret saa høit udi Sky.
Fra den Tid, han kiender sin funklende Ring,
Saa er han forstandig paa ny.
Fat Mod, vor Aladdin! Aladdin, fat Mod!
Snart, snart er din Kummer forbi;
Da rinder saa let og fornøiet dit Blod,
Og da er du munter, som vi.

Aladdin vaagner.
Hør, hvor de muntre Fugle qviddre sødt,
Hvor dette Græs er duftende og blødt! —
O, Himmel! hvad er det, jeg seer? mit Pallads!
Er jeg i Afrika? Var det om Ringen
Og Ringens Aand da ingen flygtig Drøm?

Reiser sig.

Ja, ved Propheten! ja, det er mit Slot.
Et Vindve aabner sig. O, store Gud!
Det er min Hustru, det er min Gulnare.

Gulnare i Vinduet.
Hvem er i Kappen hist den unge Mand?
Hvorledes er han kommen over Muren?
O, Himmel! hvor han er Aladdin liig.

Aladdin breder sine Arme imod hende.
Gulnare!

Gulnare. Gud! min Husbond, er det dig?

Aladdin. O, hvordan kan jeg flyve i din Favn,
Tilbedte?

Gulnare. Søde Fryd paa tunge Savn!

Hun gaaer fra Vinduet; en Dør lukkes op i Baggrunden, Aladdin iler ind.

Fuglechor.

Længe borte fra sin Ven,
Træffes pludselig igien,
O, hvor det er sødt, hvor sødt!
Hurtig skilt og hurtig mødt!

En Han.

Husker du, Guldvingelil!
Da vi kom fra sidste Flugt?
Træet var saa tyst og stil,
Reden rundt med Grene lukt.
Jeg kom først, du var der ei,
Kommen bort paa langen Vei,
Da vi fløi fra Nordens Iis
Hiem til Østens Paradiis.
Ak, da sad jeg saa aleen
Paa den fulde Sommergreen,
Klagede min Sorg, saa mod;
Hyrder og Piger om Træet stod,
Lytted gierne til min Sang,
Vidste ei, min Barm var trang.

Hunnen.

O, jeg husker det jo nok,
Da den lange Fugleflok
Styrted ned fra Nord til Syd
Under Spil og Sang og Lyd.
Blanding af alle Slægter var der,
Cimbrer, Teutoner og Longobarder.
Guldvinge søgte i al den Støi,
Hvor hendes elskede Mage fløi;

Og da hun dig ikke fandt,
Flux hun hen i Luften svandt,
Gav sig ikke langsom Tid,
Flygted qviddrende herhid,
Tænkte: sidder han ikke der,
Ak, hvor mon vel da han er?

Hannen.

O, da fandt du mig, min Viv!

Hunnen.

O, hvor det da var et Liv!

Begge.

Grenen med sit bløde Hæng
Blev vor anden Brudeseng.

Chor.

Længe borte fra sin Ven,
Træffes pludselig igien,
O, hvor det er sødt, hvor sødt!
Hurtig skilt og hurtig mødt!

ALADDINS PALADS.

Aladdin. Gulnare.

Aladdin.

Af hvad du her har sagt mig, kiære Hustru!
Seer jeg, at Alt kan blive godt endnu.
Af min oprigtige Tilstaaelse
Du kiender nu vor Modgangs skiulte Kilde.
Den Snedige er mere klog, end jeg;
Han bærer Lampen med sig, hvor han gaaer;

Det giør os vel vort Arbeid noget længer,
Men kan dog aldrig meer, end sinke det.
Propheten signe dig, min elskte Hustru!
For din Standhaftighed. Tilgiv de Taarer,
Den store Frygt og al den Ængstelse,
Som min Letsindighed har kostet dig.
Du veed, jeg sagde dig det nys, hvor haardt
Jeg straffet blev derfor med Skam og Dødsfrygt.
Mit Mod var reent forsvundet med min Lykke,
Nu smiler freidigt Alt paa ny, som før.

Gulnare.

Min elskte Husbond! Muhamed forbyde,
At daarlig med min Frygt jeg skulde prøve
At svække her dit Mod; men, elskte Ven!
Saa ganske sikkre paa vor Velfærd er vi
Dog heller ikke. Trolden eier Lampen,
Og hvad er vel vor Seier uden den?
Hvorledes faae vi den? Han giemmer den,
Indviklet i et fiint og linnet Klæde,
Forsigtig paa sit blotte Bryst. Hvor tidt
Har han ei viist mig den, til Haan for dig!
Hvor ofte har han søgt at giøre dig
Forhadt i mine Øine! Naar han ei
Er udreist, som just nu, saa pleier han
At komme her engang om Dagen, og
At plage mig med Elskov og med Ømhed
Og frække Bønner om Gienkiærlighed.
Hidtil har min Bedrøvelse og Afsky
Holdt ham tilbage; men, min elskte Ven!
Hvor længe varer det? thi jeg er vis paa,
At ikkun Haabet om, at Tiden vilde
Udslette din Erindring af mit Hierte
Og komme hans Paatrængenhed til Hielp,
Har giort ham saa taalmodig og ærbødig.

Aladdin.

Min Hustru! hør min Bøn: vær ganske rolig.
Lad en af dine troe Slavinder lukke
Mig ud forsigtig af den skiulte Gang.
Mod lumske Fiender er man nødt at gribe

Til skiulte Vaaben. Herfra til Marokko
Er kun en Fierdingvei, som du har sagt.
Indhyllet tæt i denne gamle Kappe
Skal Trolden selv ei kiende mig igen.
Lad din Slavinde vente mig ved Døren;
Jeg kommer snart igien, men med et Pulver,
Som bliver Nidingen et Brev fra Døden.
Sæt du imidlertid dig ved dit Natbord,
Og pryd dig med din allerbedste Pragt,
At Trolden naar han atter kommer hiem,
Kan troe, du har forandret dine Tanker,
Og at du ønsker nu at tækkes ham.
Lev vel saalænge, elskede Gulnare!
Stol tillidsfuld paa mig, og vær ei bange.

Gulnare.

Du har forjaget al min Angst og Frygt,
Som Dagen, naar den venlig nærmer sig
Med roligt Smiil til bange Drømmers Leie.

De gaae.

APOTHEK.

Apothekeren. Aladdin hyllet i sin gamle Kappe.

Aladdin.

God Dag, min Ven! Aa, vil I give mig
Det Pulver, som jeg her har skrevet op?

Apothekeren seer paa Seddelen.

Det Pulver? Seer paa Aladdin.
Vil du have dette Pulver?

Aladdin. Ja, kiære Herre! hold mig ikke op.

Apothekeren.

Hvad vil du fattige Diævel med det Pulver?
Har du vel Raad til at betale det?

En saadan kraftig, sielden Medicin!
Hvad vil Du med det? Veed du, det er Gift?
Vil du forgive dig?

Aladdin. Nei, ikke mig,
Men Andre.

Apothekeren. Andre? Andre? endnu bedre!
Flux følg mig hen til Kadi.

Aladdin. Hør, min Ven!
Jeg vil dog give jer et kiærligt Raad.

Apothekeren.
Et kiærligt Raad? og hvad er det?

Aladdin. I altid
Skal lade Folk smukt tale ud af Munden.

Apothekeren hidsig.
Tal! Har du ikke sagt, du vil forgive?
Hvad? kan du negte det? Og hvis det var
Dig selv, saa fik det være, som det er;
Men Andre! Andre til! det er det Bedste.
Hvem vil du da forgive? Strax bekiend.
Det bliver en fordømt Historie.
Hvem vil du sende til den anden Verden?
Hvem?

Aladdin rolig. Fluer.

Apothekeren. Fluer?

Aladdin. Fluer.

Apothekeren. Dræbe Fluer
Med dette kostelige, sieldne Pulver?

Aladdin. Seer I, jeg er en vederhæftig Mand;
Det kommer mig just ei saa nøie an paa
Ret lækkert at tractere mine Fluer
Engang imellem.

Tager en Guldpenge op og rækker ham.

Apothekeren. Ja, see saa, see saa!
Det er en anden Sag, min gode Mand!
I taer ei ilde op min Hastighed;
Med slige Ting man være maa forsigtig,
Man har jo dog en Slags Samvittighed.

Aladdin.
Ja, det forstaaer sig selv. Men siig mig nu,
Naar man vil dræbe ret en dygtig Flue,
Hvor meget har den nødig da?

Apothekeren venlig.
Min Herre!
Det kommer an paa Fluens Størrelse!
Hvis det er det almindelige Slags,
Saa kan I gerne med et ringe Gran
Slaae nogle tusinde ihiel, naar kun
I blander Giften med lidt Vand og Sukker.

Han flyer ham Pulveret.

Aladdin, i det han putter det i Lommen.
Men — naar nu Fluen er saa stor, som I?

Apothekeren angest.
Saa stor, som jeg? Ja, tænkte jeg det ikke?
I vil vist giøre en Ulykke med det.
Saa stor, som jeg? Hvad er det for en Snak?
Saa stor er ei den største Hesteflue.

Aladdin bestandig rolig.
Ja, seer I vel! den Ting den har en Hale.
Jeg svær jer til, at jeg vil dræbe Fluer;
Men da de er i Hov'det paa en Mand,
Saa maa han jo hae Pulvret ind i Munden.

Apothekeren.
Du hellige Prophet! Hør, jeg giør Anskrig.

Aladdin. Det vil jeg ikke haabe. I har vist
Saa megen sund Forstand, at I begriber,
Hvor let det er mig, hvis I blier uartig,
At klemme jer om Halsen, saa I gaber;
Og saa er det: at stikke Pulveret
I Munden paa jer, og at løbe bort,
Et Øiebliks Forretning, som I seer.

Apothekeren.
Det er jo ret et Diævels Menneske.
Gaa hen for mig og henret, hvem I vil,
Naar kun I sparer mig, min Hustru og
Min lille Hassan med de skieve Been.

Aladdin.
Farvel, min Ven! I kan jo vel begribe
At det var Spøg altsammen. Vær I rolig.

Gaaer.

Apothekeren seer efter ham.
Hvem veed, hvortil den Karl vel er capabel?
Men han betaler strax og raisonnabel.
Ak, man maa taale meget nuomstunder,
For ei at støde sine bedste Kunder.

Gaaer ind.

ALADDINS PALADS.

Gulnare. Hendes Amme.

Gulnare.
Har du nu giemt Aladdin vel, min Amme?
Ammen.
Ja, Barn! nu staaer han hist i Cabinettet
Tæt ved den store Spisesal, at han
Kan høre hvert et Ord, der bliver talet,
Og komme frem, naar det er Tid.
Gulnare sukker. Ak, Himmel!
Jeg er saa angst og saa bespændt.
Ammen. Mit Barn!
Det maa du ikke være Vær du frisk.
Hvad er der i at slaae en Trold ihiel?
O, lad mig see, at du betaler ham,
Den onde, visne Beenrad, sit Bedrag,
Som jeg befordred, skiøndt uskyldigviis.
Ak, du kan troe, mit Barn! at jeg har havt
Ret mangen vaagen Nat for den Sags Skyld,
Og grædt derfor ret mangen bitter Time.
Men nu er det forbi. Vær nu kun rolig,
Pas paa dit Snid, og lad dig ei forbluffe.

Jeg har alt ladet Spisebordet opslaae
Midt i den store Sal. Naar nu han kommer,
Saa skal du byde ham et Aftensmaaltid,
Det sidste, haaber jeg, i dette Liv,
I Fald du blander med Behændighed
(Hvad ei jeg tvivler om) det hvide Pulver
Med Vinen i den funklende Pocal.

Gulnare. Ja, kiære Moder! jeg vil være rolig.
Jeg seer, paa dette Værk beroer vor Skiebne.

Ammen. Og altsaa paa din egen Villie, Barn!
Vær uden Frygt. Spar ei paa Pulvret, Barn!
Kom det altsammen i, ryst Bægret vel;
Thi seer du, for at han skal Intet mærke
Til Vinens tabte Klarhed, har jeg sat
De store Sølvpocaler ind paa Bordet
I Stedet for de brugelige Viinglas.
O, hvor vil Trolden blive høist forelsket,
Naar han dig seer i denne Høitidsdragt!
Mit kiære Barn! du er dog ogsaa ret
Den smukkeste blandt Qvinder, jeg har seet.
Min Melk er kommen dig ret vel tilpas.
Hvor tryllende det hvide, bløde Atlask
Ombølger dette ranke, smekkre Legem!
See, hvor det klare Demantsbælte slynger
Sig om den tynde Midie, medens Silken
Vellystig svulmer op om Barmen her,
Og runder sig glatglindsende forneden
Omkring de trinde Lænder. Kiære Barn!
De blodige Rubiner om din Hals
Forhøie din ungdommelige Hvidhed,
Og staae dog langt tilbage for din Mund.
Gaa kun, mit Barn! og naar til denne Skiønhed
Du lægger et Qvintin af Venlighed,
Saa blænder du saaledes Troldens Øie,
At du kan blande Giften aabenlyst.

De gaae.

CABINETTET.

En Hob Klæder hænge omkring paa Væggene.

Aladdin. Da Hændelsen saa uformodentlig
Har bragt mig i mit eget Klædningskammer,
Faaer jeg et Indfald. — Ja, det vil jeg giøre.

Søger og finder en Klædning.

Her er den; rigtig! her er Klædningen,
Nureddin har foræret mig som Fætter.
Den vil jeg tage paa, og rede ud
Mit Haar, som dengang just jeg brugte det.
See her, her er den høie Flitterturban,
Som fulgte Klædningen.

Han klæder sig om.

See saa, nu er
Jeg klædt i samme Dragt, som fordum, da
Vi vandred kiærligt ud ad Porten sammen
Til Biergets Hule. Faderlige Fætter!
Nu skal jeg atter see dig i dit Øie,
Naar Døden dæmpet har dets lumske Lue.
Tak være dig, min skiønne Demantsring!
Den glemte han, og glemmer den bestandig;
Thi Allahs Villie dysser hans Erindring
I Søvn. Jeg seer fra Vindvet, naar han han kommer.
O, gid det allerede var forbi!

Betragter sin Ring, betænker sig et Øieblik, og støder den derpaa imod Væggen.

Ringens Aand flux.
Hvad vil du mig, min ædle Herre?

Aladdin. Nei,
Ti stille, ti! jeg vil slet Intet vide.
Det var et ubetænksomt, daarligt Indfald.
Jeg vilde spurgt dig om min Skiebne, Slave!
Du veed jo Alt. Jeg vilde forud vidst,
Hvorledes denne Hændelse løb af.
Men ti! ti, kiære Slave! Hvad er Livet,
Naar det nødvendig forud er bestemt?

Ringens Aand.
Frygt ei, min ædle Herre! Hvad din Slave
Plat ei formaaer, det frister ham ei heller.
Aladdin. Har du ei sagt, at du kan aabenbare
Mig Alting?
Ringens Aand. Jo. Men derved maa forstaaes,
Hvad der er skeet og skeer; thi hvad der skal skee,
Er skiult for mig, som det for dig er skiult.
Aladdin. Saa seer du ei i Fremtids lukte Bog?
Ringens Aand.
Umiddelbart vel ei, men middelbart,
Da den sig speiler i Forgangenheden.
Aladdin.
Hvorledes klarer det dit Fremtids-Blik?
Ringens Aand.
Hvo Frøet, Saaningen og Jorden kiender,
Kan ogsaa give Nys om Blomstens Art,
Skiøndt endnu ei den er af Jorden brudt.
Aladdin.
Saa siig mig, vise Aand! hvad spaaer du mig?
Ringens Aand.
Hvad der bag Tiden ligger og bag Rummet —
Det kræver Spaadommens Natur, min Ven!
At derom ikkun tales kan forblummet.

Da faaer du først din tabte Skat igien,
Naar bort du rydder, hvad der er til Hinder.
I Fald det lykkes dig, da har du den.

Thi Mange tælles maae som Lampens Fiender.
For dette flux at vise dig, saa vil
Jeg pege til de halvforglemte Minder.

Den sieldne Lampe driver, rundt, sit Spil,
Fordeelt i mangt et lidet, kostbart Stykke,
Thi samlet er den saare sielden til.

Een har det Ydre, som man kalder Lykke,
Een har det Indre, som man nævner Aand;
Forenet er den Jordens største Smykke.

Først sammensveiset ved et magisk Baand,
Den glæde kan, thi uden Lykke mattes
Din Siæl, og hvad er Lykken uden Aand?

At altsaa den med dristig Haand kan fattes,
Der kæmpes maa; først efter mandig Strid
Dens fulde Værd af Eiermanden skattes.

Hvo ei nu fødtes under Stiernen blid,
Hvo kun fik ringe Held og sparsom Evne,
Fremvirket kun til Massen for sin Tid;

Den ofte sig med Raseri vil hevne,
Vil ændre Viisdoms Plan, og haaner den,
Fordi den ham ei meer har villet levne.

En selsom Daarlighed ham river hen;
Skiøndt født til Skal, han stolt vil være Kiærne,
Og Herre, skiøndt han skabtes kun til Svend.

Mod denne Vanvid maa sig Kraften værne.
Gud lagde den dybt i sin Yndlings Barm,
Det Slette, Nedrige han bort maa fierne.

Paa dobbelt Maade yttrer det sin Harm:
Een tom, forfængelig vil op sig kæmpe
Med malmløs Flid, med nervesvækket Arm;

Een søger kun det Gode ned at dæmpe,
Fordi, naar Alt er uden Værd, som han,
Sig Alt skal efter Usselheden lempe.

I Fald mod disse To du holder Stand:
Forfængelige, tomme Drift, som blegner
Misundelig for Kraftens kiække Mand;

Og denne Slethed, som i Pølen segner,
Som kiender ikke Livets Herlighed,
Som efter egen Smaahed Alt beregner —

Naar disse du har stødt med Vælde ned
Kiæk i den allerædleste blandt Kampe,
Flyer Mørkets Forhæng, som du søndersled.

Og herligt straaler din gienvundne Lampe.

Han forsvinder. Aladdin synker hen i dybe Tanker.

DEN STORE SAL.

Gulnare. Nureddin. De sidde sammen til Taffels.

Gulnare lægger Noget paa hans Tallerken.
Tag dette Stykke, Herre! det er bedre.
Nureddin venlig paa sin Maade.
Jeg er ei kræsen, elskede Gulnare!
Eet Stykke har jeg iblandt alle Stykker
Kun higet efter, det var dig, min Dronning!
Jeg er en verdsligviis, erfaren Mand,
Alting har jeg forsøgt og giennemskuet.
Naturen skienkte mig en virksom Siæl,
Der kaster sig paa Alt, som Morgenduggen.
Kun Kiærlighed har jeg endnu ei prøvet,
Den skienkte Lampen mig; dens bedste Værk!
Tro ei, at jeg er saa forelskt i Lampen;
Den Ære, ved min Flid at fange den,
At jeg kan sige: eengang fik jeg dig,
Trods al din Modstand, ved min egen Klogskab,
Det er den bedste Nydelse, den gav mig,
Og saa, som sagt, at jeg fik dig, min Dronning!
Føl kun engang, hvor varmt mit Hierte banker;
Saa vældigt har det aldrig slaaet før. —
Men hvorfor var du først saa kold imod mig?
Gulnare.
I veed, det er ei let at tvinge Smerten,
Og vænne strax sig til en stor Forandring.

Nureddin.
Det veed jeg, min Hyrdinde! ja, det veed jeg.
Jeg veed, hvad der kan vides her i Verden.
Naturen synes ret at have skabt mig
Til noget Stort, den gav mig mange Evner,
Som der behøves til at blive viis,
Jeg mener nemlig, til at vide Alting.
Hukommelsen var stærk hos mig som Barn,
Og dertil kom nu, at jeg havde Orm;
Saa gad jeg ikke leget med de Andre,
Var vranten, syg, men sad imidlertid
Og lærte mine Lectier paa min Skammel,
Imens de Andre gik og saae paa Maanen
Og Blomsterne, og sloges alt iblandt.
Da jeg blev større, vilde de forført mig
At løbe efter deres Fruentimmer;
Men dertil var jeg altfor dydig, havde
Desuden ingen Lyst og Drift dertil.
At drikke nu og giøre Maaltid med dem,
Det gad jeg heller ei. Jeg havde ingen
Særdeles Appetit, og Vinen svækker;
Propheten giorde vel, da han forbød den.
Imidlertid saa steg min Viisdom saadan,
At efter megen Møie, Nattevaagen,
Jeg endelig tilsidst fik grundet ud,
At der var til en Lampe her i Verden,
Som er forunderlig med samt sin Ild.
Den har jeg nu bestandig grebet efter —
Og fik den endelig, som du har seet.
Gulnare. Ja, kiære Ven! det har jeg.
Nureddin. Derfor vil jeg
Nu ogsaa nyde ret engang mit Liv.
Hidtil har jeg kun liden Omgang havt
Med Qvindfolk. Ting af større Vigtighed
Har altid fængslet mig. Min hele Siæl,
Bestandig henvendt paa en værdig Gienstand,
Har ikke denne lette Barnlighed;
Min Tunge er ei vant til smidig Sniksnak,
Og mange Aars udholdne Nattevaagen

Har bleget Roserne paa mine Kinder.
Men svækket er jeg ei. Om Aftenen tør jeg
Dog ikke spise meget, eller hvad
Der kræver stærk Fordøielse. Min Mave
Er ikke med de bedste. Folk af min Stand,
Som ikke har ret stor Bevægelse,
Maa spise lidt kun, og hvad let fordøies.
Gulnare. Det er fornuftigt.
Nureddin. O, mit gode Barn!
Jeg taler altid sindrigt og fornuftigt.
Dertil er du vel ikke vant hos denne
Forædte, taabelige Knøs?
Gulnare. Ih nu!
Lidt Spøg kan ogsaa være godt imellem.
Nureddin.
O, ja! med Maade dog, og yderst sielden.
Jeg hader det, som andet Kryderi;
Det heder Blodet, og fordærver Maven.
Dog, naar det er en hvæsset Vittighed,
Som træffer bittert paa sit rette Sted;
Naar skarp den revser Vildskab, Sværmeri
Og denne dumme, flade Drengestolthed,
Der brauter med en lykkelig Natur,
Og ikke med, hvad der er selverhvervet —
Saa laer jeg det endda passere. Men
Hvad denne overgivne Kaadhed angaaer,
Som ingen anden Hensigt har, end Kaadhed,
Saa væmmes jeg derved, som Manden væmmes
Ved Sukker i en saglet Barnemund.
Gulnare. Endnu et Stykke!
Nureddin. Nei, min elskte Dronning!
I Fald jeg spiser meer, kan jeg ei sove,
Og jeg er meget for en rolig Nat.
Gulnare.
Det er alt silde. Det er mørkt, og Himlen
Staaer fuld af Stierner.
Nureddin. Hine Stierner lyse
Om Natten kun. Jeg seer to Stierner for mig,
Der lyse huldt om Dagen, som om Natten.

Gulnare. I smigrer, Herre!
Nureddin. Alt har sin Tid, siger
Den store Salomon. Nu er jeg Beiler;
Naar jeg er bleven Mand, vil jeg ei meer
Betiene mig af slige Lignelser,
Som egentlig i Grunden dog er Daarskab.
Gulnare.
Hvad kalder man den store Stierne hisset,
Som funkler med et usædvanligt Lys?
Nureddin.
Jeg kan ei see med blotte Øine længer,
Mit Syn er svækket af den megen Læsning;
Men bi, nu har jeg væbnet alt mit Blik.
Hvor, sagde du, at Stiernen skulde funkle?
Gulnare. Der over Palmetræet.

I det Nureddin kiger paa Stiernen, kaster Gulnare Giftpulveret i sit Bæger.

Nureddin. Ih, mit Barn!
Saa kiender du ei engang Hundestiernen?
Tiltrække Nattens Stierner sig da ikke
Din stadige Opmærksomhed!
Gulnare. O, jo!
Det glæder mig, hvergang jeg seer dem funkle,
Som bedre Blomster i en bedre Hauge;
De vinke mig med deres milde Blik,
Som smaae uskyldige, lysklædte Engle,
Fra Jorden venligt op til Paradiis.
Nureddin.
O, det er Sværmeri. Nei, hvad jeg mener,
Fornøier det dig ei, at kiende Navnet
Paa hver en enkelt Stierne, og at vide,
Hvor den skal staae paa Nattens visse Tider?
Gulnare. Ak, det er aldrig faldet end mig ind.
Saa har da alle disse Stierner Navne?
Nureddin.
De fleste, Barn! de fleste, Barn! Vi har
Endnu tilbage ikkun Melkeveien;
Der har Vorherre været lidt confus.
Dog, Tid og Flid kan giøre Underværker.

Gulnare.
Saa denne Stierne kaldes Hundestiernen?
Nureddin.
Ja, Barn! Det er min Stierne, det er den,
Hvorunder jeg er født til Verden.
Gulnare ryster Giftbægeret. Ei!
Men er det sandt, hvad jeg har ladt mig sige,
At Stiernerne skal have en usynlig
Indflydelse paa Menneskenes Liv?
Nureddin.
Ja, det er noget nær vel sandt, min Datter!
Gulnare.
Det er dog underligt. — Men, ak! hvad tænker
Jeg da vel paa? Jeg blander mig forvoven
I en alvorlig Undersøgelse,
Hvoraf jeg ei det Ringeste forstaaer.
Nureddin.
Tal kun fornuftig, Barn! det giør dig altid
Langt skiønnere i mine Øine, end
Du forhen var.
Gulnare. Nu vel, Nureddin! da
Det dog er kommen nu saa vidt med os,
Saa vil jeg ikke vægre mig, min Ven!
Ved efter persisk Viis at drikke Jaord. —
Men, Himmel! det er sandt, jeg har en Husbond;
Hvorledes kan jeg bryde ham min Tro?
Nureddin med et koldt Smiil.
Vær ubekymret, drik med mig i Aften;
Før Brylluppet skal jeg nok saa det mage,
At du har ingen Troskab meer at bryde.
Gulnare griber Bægeret rask.
O, I henrykker mig! Saa kom da nu,
Og byt paa persisk Viis det fulde Bæger
Med eders Siæls Veninde, tøm det ud.
Nureddin bytter.
Hver Draabe skal besegle dette Baand.
Han tømmer Bægeret.

Gulnare sætter sit, stirrer først paa ham og dernæst ud af Vinduet til Himlen.

Mig synes, Hundestiernen blegner.

Nureddin. Ha,
Veninde! jeg faaer Ondt.

Gulnare skiælvende. Vær rolig, Herre!
Det gaaer snart over.

Nureddin. Ha, jeg bliver kold,
Jeg kan ei røre mig, mit Øie mørknes,
Og i min Indvold raser Dødens Smerte.

Døren aabner sig sagte i Baggrunden.

Aladdin træder ind i sin gamle Dragt, gaaer med langsomme Skridt og med Armene over Kors hen imod Nureddin, standser i nogen Afstand, betragter ham en Tidlang, og siger derpaa i en rolig Tone:

God Aften, Fætter!

Nureddin. Død og Helvede!
Aladdin!

Han vil gribe efter Lampen paa sit Bryst, men hans Haand synker magtesløs ned.

Aladdin.
Bi, jeg skal hielpe jer; det er nok Lampen,
I famler efter.

Han tager den ud af Nureddins Barm, og rækker ham den.

See, der er den, Fætter!
Jeg loved eder den jo paa mit Ord,
Naar først jeg heelt var kommen op af Hulen.

Nureddin griber efter den, hans Arm synker.

Aladdin vender den for hans Øine.

See, hvor den funkler i sin Kobberlue!
I har poleert den, seer jeg, siden sidst.
Saa tag den, Fætter! lad jer ikke nøde.

Nureddin. Aladdin! ha, du har forgivet mig.

Aladdin.
Det har jeg, Fætter! Et forgiftigt Kryb,
Som bruger den af Skiebnen givne Livskraft
Til Braad kun, for at bringe Død og Rædsel,
Maa fældes paa sin egen, lumske Viis;
At vandre aabenlyst mod den, var Vanvid,

Da strax den vilde gribe til sin Braad.
Jeg haaber at forsvare det for Gud,
At jeg i dig har seet en giftig Bremse,
Hvis hele Liv, en vild, begierlig Tørst,
Blev slukket i Begierlighedens Bæger.

Nureddin døer.

Gulnare. O, Himmel! han er død.

Aladdin. Min tro Veninde!
Forføi dig til dit Kammer. Denne Dødning
Er ingen værdig Gienstand for dit Blik.
Desuden — du forstaaer, hvad jeg vil sige.

Gulnare.
Ja, lad mig gaae; jeg taaler ei at see
Den stærke Aand, saa lidt som dette Liig.

Hun gaaer.

Aladdin seer efter hende. Naar hun er borte, gnider han Lampen.

Lampens Aand giennem Vinduet.
Hvad vil du, Herre? See, jeg venter paa dit Ord.

Aladdin.
Læg dette sorte Liig ned i den sorte Jord,
Og naar du det har giort, iil da paa hurtig Fod,
Og sæt mit Pallads hen der, hvor det fordum stod.

Lampens Aand.
Saa hurtig lyder jeg dit strenge Magtens Bud,
Som du i Luften seer et hvidligt Stierneskud.

Aladdin fortrolig.
Du tænkte sikkert ei, saasnart at skue mig
Med Lampen i min Haand at kunne byde dig?

Lampens Aand.
Jeg tænker ikke; Alt, hvad Allah mig har skienkt,
Er det: at rette ud, hvad Lampens Drot har tænkt.

Han forsvinder med Liget. Aladdin gaaer ind i Sideværelset.

ISPAHAN.

Sultanens Sovegemak. Soliman ligger og sover under en Thronhimmel. Hans Hofnar kommer ind med et stort Klæde om Hovedet, gaaer hen til Sengen, og rusker i ham.

Narren.
Hei, Sultan! Sultan! Troendes Behersker!
Du har jo eengang dog paataget dig
Det Kæmpeværk, at vaage over Landet;
Er det da nu Maneer, at ligge saadan
Og snue ud paa Formiddagen? hvad?
Soliman vaagner.
Hvad vil du, Nar?
Narren. Ret og Retfærdighed!
I Fald en Nar har ogsaa Ret.
Soliman. Hvad er der?
Er det saa silde, siger du?
Narren. Saa silde,
At om du reiser dig paa Tæerne,
Saa naaer du med din Haand dog ei til Solen,
Saa høit er den alt over Horizonten.
Men nu vil vi ei tale meer om den;
Jeg har en Bule her midt i min Pande,
Som er af mere Vigtighed, end den,
Og vel saa stor.
Soliman. Hvad vil det Klæde sige?
Narren kaster sig paa Knæe.
Stormægtigste Monarch! o du, hvis Tinding
Naaer til det Yderste af Kaukasus,
Ja, selv til Ararat, som Nogle mene
Er endnu høiere, hvor Noah stranded;
O du, som strækker ud din ene Arm
Til Ganges, og den anden lige til
Det sorte Hav; o du, hvis brede Fod
Staaer herrefast paa alle Jordens Skatte,
Hvis Øie lever i fortrolig Omgang
Med Himlens Stierner: hør din Tieners Klage,
Og hvis du ikke er en reen Cujon,
Saa giv ham Ret.

Soliman. Hvad er der hændet dig?
Narren. Forbandet være slige Bygninger,
Som kommer, og forsvinder, og som kommer
Alt efter eget Indfald! Hvad er det?
Skal vi forandre nu vor gamle Mening
Om Husene? ja, endnu meer, om Slotte?
Er de ei længer faste Eiendomme,
Men kun Løsøre, rørligt Gods? Forbandet!
Det er jo reent mod Loven, store Sultan!
Det er jo Majestætsforbrydelse.
Soliman opmærksom.
Forklar dig.
Narren. Herre! jeg er kun en Nar,
Et stakkels Aalehoved, som du veed;
Men ei den Klogeste i hele Landet,
Om det var dig i høieste Person,
Faldt paa, at tage sig i Agt for Saadant.
Soliman. Tal, eller frygt min Vrede.
Narren. Nu, jeg taler.
Jeg er en Orm, du er en Elephant,
Jeg er et ringe Kid, du er en Oxe,
Jeg lyder dig. Saa skyd da fra dit Øre
Nathuen bort, og anstreng din Forstand.
Som jeg i Morges gik omkring, og rørte
Mit Legem, og husvalede min Siæl
Ved Solens Opgang, hvis høirøde Kugle
Midt i det østliggule Skiær saae ud
Som dit høifyrstelige Blod, da sidst du
Blev aarladt —
Soliman. Hør kun, hvilke Lignelser!
Narren.
En Qvintessents af Smiger, som du seer.
En Anden vilde i det høieste
Paa kummerlig Maneer her sammenlignet
Dit Blod med Solen. Det vil lidt forslaae;
Jeg sammenligner Solen med dit Blod.
Soliman. Tal, eller jeg skal sammenligne den
Med dit.
Narren. Nu veed du vel (og hvis du ikke

Just veed det, hør det første Gang af mig),
At Øiet blændes ved at see i Solen.
Da altsaa nu jeg vilde gaae tilbage
Op mod dit Slot, og gik saadan i Tanker
Og grundede (du veed, jeg er en Nar,
Og at min Grublen er en Narrefeil),
Saa gik jeg til, og lod mit Hoved hænge,
Og skyndte mig; thi paa den store Plads
Var der jo Ingenting at gaae af Vei for.
Den Tanke kom mig dyrt at staae, thi inden
Et Ord jeg vidste af det, stødte jeg
Mit Tankeværksted saa fordømt og haardt,
Saa flux det svulmed med en saadan Bule,
At hvis en Græker møder mig, saa troer han,
At jeg er Zeus, og at mit Hoved strax
Skal giøre Barsel med Pallas Athene.

Soliman. Hvad stødte du dig paa da?

Narren. Nu, hvorpaa
Vel Andet end paa det fordømte Slot,
Som spørger Ingen ad, om det maa gaae,
Og heller Ingen ad, om det maa komme,
Men følger ene sin Commoditet?

Solman. Aladdins Pallads?

Narren. Ja.

Soliman. O, Gud! min Datter —
Er hun der ogsaa?

Narren. Ja, det veed jeg ikke,
Thi hende stødte jeg mig ikke paa.
Men denne Rulle her af Pergament
Gav Vagten mig til dig.

Soliman. Læs, kiære Nar!
Læs høit og tydeligt og uden Fagter.

Narren læser:

Ham, Gud alene Priis!

Kongernes Konges Land, det keiserlige Herskab og Rige, som det er hævet over alle andre, lade Gud det evig blomstre!

Den ringeste af dine Undersaatter, ringe som et i Luften flyvende Fnug, Aladdin, Mustaphas Søn,

forkynder sin i høi Grad høie Herre, stor som Salomon, den Almægtiges Skygge, den Barmhiertiges Statholder, Velgierningernes Aabenbarer, Jordens Herre, Soliman Persiens Sultan:

Ligesom den evige Guds Naade ubegribelig kom og veg fra eders tro Tiener, saaledes er den nu atter vendt tilbage. Slottet for eders Øine paa den gamle Plads tiener heri noksom til Beviis. Saasnart eders Slave, hvem eders Mildhed og Naade skienkte eders Datter, er kommen tilbage med hende fra en Valfart til den hellige Prophets Tempel i Mekka, for der at afvaske Siælens Støv, der saa lettelig klæber sig paa under Livets Reise, og for at takke Allah for sin Naade, iler han med lettet og renset Hierte, at kaste sig for eders Fødder.

Statholderskabets og Herlighedens Stierne komme altid over eder fra den overvindende Himmel med sit Skin og sin lyse Glands!

Soliman. Ha, er det Sandhed?
Narren. Troer du, jeg kan digte Høitravende Tirader ud af Hov'det?
Soliman.
O, hielp mig op af Sengen da. O, skynd dig,
At jeg kan see, om det er sandt. Kom, skynd dig.
Narren.
Du seer jo Bulen i min Pande, Herre!
Soliman.
I Fald jeg saae den, hvad beviste det?
Man kan jo støde sig paa mange Ting,
Dertil behøves ingen Trylleslotte;
Desuden seer jeg ei engang en Bule,
Men kun et Klæde om dit Hoved.
Narren. Vantro!
Saa kom da, lad mig hjelpe dig, min Dreng!
Du bliver gammel nu. Der er din Kaabe.
Vil du hae Kronen paa? Hvor er dit Scepter?
Jeg troer, at det er rullet under Sengen.

Her er det. Fy, hvor det er støvet til!
Han visker det af, og flyer Sultanen det.
Kom nu, saa skal du strax faae Syn for Sagn.
Soliman gaaer til Vinduet.
O, Himmel! det er sandt. O, Gud, mit Barn,
Saa skal jeg atter see dig før min Død?
Saa skal du trykke mine Øine til.
Og — O, jeg maa derover, flux afsted,
At jeg kan see, om det er intet Blændværk.
Gaaer.

Narren alene.
Nu render han i Slaaprok og i Tøfler,
Og glemmer hele Keiserværdigheden.
Man seer: Forfængligheden være kan
Saa tyk, den vil, den er dog mere tynd,
End Faderkiærligheden mod sit Barn.
Gaaer.

MEKKA.

En stor Plads. I Baggrunden den store Moskee. En utallig Sværm af Pilegrime, Dervischer, Abdaller og Kalendere. Foran Aladdin og Gulnare i Pilegrimsklæder, med Vandringsstave i Hænderne.

Gulnare.
O, min Aladddin! hvor mit Hierte nu
Er let igien; og er ei dit, min Ven!
Det samme?
Aladdin. Jo, min Hustru! stille Ro
Nu hersker der, hvor før Bekymring sad.
Det er en stor Husvalelse og Trøst,
At bede fromt til Gud og takke ham;
Thi den, som stoler daarlig paa sig selv,
Gaaer stolt, hovmodig frem en stakket Tid,
Saalænge intet Vanheld møder ham;

Men møder det, da har han ingen Tilflugt
Og ingen Trøst, da seer han kun i Skiebnen
En grum Tyran, og nødes at fortvivle.
Gulnare. Det Øieblik, da ned jeg bukked mig,
For inderligt og fromt at kysse hisset
Den sorte Steen, hvorpaa vor Stammefader,
Den høie Abraham, har sat sin Fod,
Da faldt en Steen bort fra mit Hierte, som
Var mere sort og mere tung, end den.
Aladdin.
I Morgen gaaer en persisk Karavane,
Saa vil vi langsomt drage hiem med den.
Du veedst, jeg giemmer Lampen paa mit Bryst,
Og Ringen sidder fast omkring min Finger;
Men hverken Ringens eller Lampens Aander
Skal giøre os vor Reise magelig.
Som fromme Pilegrime vil vi drage,
Og dele med de Andre lige Kaar.
Gulnare.
Min Husbond! seer du hist den smukke Mand?
Han er ei klædt som Pilegrim, som Dervisch,
Ei heller som Abdalla og Kalender.
Aladdin. Hvor, Elskte?
Gulnare. Hisset. Seer du ham da ei?
Ham i den hvide Underkiole, aaben
For Brystet og med brede, vide Ærmer;
Hans Kiortel derimod er ærmeløs.
For Turban har han en høipullet Hue.
Ved Bæltet hænger ham en Lædertaske,
Der giemmer Bøger, Blækhorn og Papir;
Og flagrende et broget Blomsterflor
Sig slynger let omkring den høire Skulder
Og venstre Arm.
Aladdin. Det er en persisk Digter.
Gulnare.
Nu sætter han sig ned. Man bringer ham
En Strængeleg. Nu spiller han og synger.
Aladdin.
O, kom da, lad os lytte til hans Røst.

Hvo elsker ei den hulde Digtekunst?
Selv Fieldet yttrer med sin høie Gienlyd,
At det har Sangen kiær; ved Nattergalens
Sølvklare Stemme aabner Rosen sig;
Kamelen hopper let igiennem Dalen
Ved Lyden af sin Førers Trylleføite.
Og skulde Mennesket da ikke frydes
Ved Digtekunstens Ynde? O, saa var han
Jo mere følesløs, end Fieldets Steen.

Sangeren griber i Strængene. Neppe mærke de forsamlede Skarer dette, førend de skynde sig hen og omringe ham i en tæt Kreds. Naar Alting er stille, begynder han:

Du fromme Sværm, du hulde Vandringsskare!
Lad mine Harpetoner lokke dig.
Jeg i en hellig Sang vil aabenbare
Det gamle Sagn, som her besiæler mig.
For ud at sone dine Synder svare,
Herhid med Bøn du har begivet dig,
Hvor Patriarchens Fod har sat sit Stempel,
Hvor helligt hæver sig Prophetens Tempel.

Alt, hvad der skeer i Verden, snart forsvinder,
Den største Handling varer kun et Blund;
I gamle Ziffrer, som i gamle Minder,
Den fromme Krønik søger Tilflugt kun.
At Glemsels Taage ei den overvinder,
Maa Sagnet vækkes, tolkes mangen Stund;
Og for et svundent Liv tidt at forynge
Gud skabte Sangeren og lod ham synge.

Abraham Asars Søn i fordums Dage
Drog med sin Hustru fra Ægypti Land.
Den rige Frugtbarhed han lod tilbage,
Og frygted ikke for arabisk Sand;
Ned satte han sig med sin gamle Mage
Ved Arafat, den stærke Høvidsmand;
Araberen, hvis Kraft kan Intet hemme,
Lod snart ham Nilens dorske Slaver glemme.

Men da nu Sara var en gammel Qvinde,
Og hverken fyrig længer eller skiøn,
Saa gik han til en ung Araberinde,
Og avled med den friske Mø en Søn.
Men Hagar tiente Sara som Slavinde,
Thi skiulte hun sin Frugtbarhed i Løn;
Og da nu Tiden kom, hun skulde føde,
Saa gik hun ud i Ørken, vild og øde.

Med Kiærlighed var Frygt i Hiertet blandet,
Høit Patriarchens Røst i Ørken lød;
Tilsidst han fandt sin Hagar midt i Sandet,
Med et fuldvægtigt Foster i sit Skiød.
Hun smægted, og hun længtes efter Vandet,
Som høit i Luften frem af Jorden brød;
Thi Barnets Fod et Væld strax havde tvunget
At springe der, hvor intet før var sprunget.

At Hagar nu af Vandet kunde nyde,
Som vildt og skumfuldt op i Luften sprang,
Fik Abraham med Sand det til at flyde
I dæmpet og i rolig Kildegang.
Derpaa Forældrene sig monne fryde
Ved Barnets Aasyn, sang en hellig Sang,
Og toede det i klare, køle Qveld,
Og gav det Navn, og det hed Ismael.

Ismaeliter! derfor lokker eder
Den nøgne Ørk saa selsomt i sin Favn;
Hvor intet Palmetræ med Skygge freder,
Er dog den raske Rytters Fødestavn.
Hvergang I komme til en enkelt Ceder,
Da hvisler den jer Stammefaders Navn.
Han blev en herlig Helt, en vældig Jæger,
Hans Aand igiennem Ørken sig bevæger.

Kort efter Sønnens Fødsel huld fremtraade
For Abraham i Drømme Gabriel;
„Dig skienker", sagde han, „Jehovas Naade,
At bygge ham et Huus ved klaren Qveld,

Som, nylig født, med spæden Fod optraade,
Din førstefødte Søn, din Ismael.
Lad høie Piller hvalte Hvælving bære,
Og giør et Offer der til Herrens Ære."

Da Abraham, den fromme Herrens Mand,
Nu spurgte: „Hvordan skal jeg Huset bygge,
Hvor der er Intet uden Flyvesand,
Og ingen Steen, og ingen venlig Skygge?"
Da sænkte Gabriel sin Lilievand,
Og sagde: „Elskte! du skal Huset bygge
Fast paa din Tro, den skal du ikke slippe,
Saa bygger du dit Tempel paa en Klippe."

Og ned fra Bierget Arafat, hist oppe,
Hvor nys du bad, du fromme Vandringsflok!
Der løste sig fra morgenrøde Toppe
Lidt efter lidt den klare Marmorblok,
Og først det raske Fieldskrid kunde stoppe
Ved Kildens Bred; da var der Stene nok.
Og Abraham tog Stenene fra Fieldet
Og bygged Gud et Huus ved Kildevældet.

Men da en Marmorsteen nu blev tilbage,
Af mægtigt Omfang og af sieldent Brud,
Da hæved den sin Røst med stille Klage:
„Hvi maa jeg ikke ogsaa tækkes Gud?"
Dens Fromhed monne Herren høit behage;
Da traadte Abraham paa Almagts Bud
Et Spor i Stenen, hvortil daglig klæber
Sig fromme Slægters fromme Andagtslæber.

Og — o, hvor underligt det Store mødes,
Af Allah elsket frem og forudseet! —
Der, hvor han Ismael lod fordum fødes,
Han fødes lod vor hellige Prophet.
Det gamle Huus, som ned af Tiden brødes,
Som mange Slægters Øine havde seet,
Det reiste sig med dobbelt milde Miner,
Thi Mahoms Tempel staaer paa dets Ruiner.

O, kommer, lader os endnu engang
Med hellig Taushed ind i Templet træde.
Paakalder Allah der med Bøn og Sang,
At Gabriel i Morgenrødens Klæde
Nedsvinger sig, at Sølvbasunens Klang
Kan alle vore Hierter helligt glæde.
Kom, Islamiter! følger mine Fied.
Een er vor Gud, hans Tiener Muhamed.

De forsamlede Skarer gientage alle den sidste Linie, og følge Sangeren ind i Templet.

ET ANDET STED I STADEN MEKKA.

Fatime. Hindbad i Pilegrimsdragt.

Hindbad.
Guds Fred med dig, Propheten signe dig!
Fatime.
Tak for dit Ønske, fromme Vandringsmand!
Hindbad.
From kan jeg ikke kaldes, naar jeg staaer
Ved Siden af den bellige Fatime.
Fatime. Allah er hellig, Muhamed er hellig,
Jeg er en skrøbelig, en blysom Qvinde.
Hindbad.
Dit Rygte er bekiendt. Den Godes Rygte
Udbreder sig, som Morgenrødens Straaler,
Og lokker Nattens Sønner hid, at de
Kan vederqvæges i det varme Skiær.
Fatime. Hvor er du fra?
Hindbad. Mit Hiem er Afrika.
Men skiøndt Arabiens Ørk, det røde Hav
Og Nilens Sump var mellem dig og mig,
Saa lød dit fromme Navn dog til mit Øre.
Fatime.
Hvis saa er, maa jeg takke Hændelsen.
Hindbad. Du bor i Persien?

Fatime. Ja, Vandringsmand!
Midt i en mørk og tæt forvoxet Skov
Har Egnens Bønder bygget mig en Hytte.
Hindbad. Og vandre daglig til din Eensomhed,
At høre dine trøstefulde Ord.
Man siger, at Propheten elsker dig
Saa høit, at han har givet dig den Kraft,
At læge Hovedværk og andre Smerter,
Naar du den Syge rører med din Haand.
Fatime. Ind i Naturens Kraft kan Ingen skue,
Og mindre i den Høies Fadergodhed.
Hvad Tillid i den Frommes Barm formaaer,
Det viste Nazaræeren sit Folk.
Han var en hellig, høi Prophet fra Himlen,
Jeg kun en Qvinde, men jeg frygter Gud,
Min stille Vandel er at tækkes ham.
Naar Mennesket omtumler sig imellem
De vilde, sandselige Jordens Lyster,
Faaer Jorden Overhaand; det ranke Hoved,
Som skabtes til at hæve sig mod Himlen,
Nedsynker tungt, blier døsigt og forvirret.
Naar da det af en dybtindplantet Drift
Tyer fra sin Tummel atter til det Gode,
Da kan en skyldfri og uskyldig Haand
Vel glatte Angersrynken ud igien,
Og muntre Sindet med et venligt Haandtryk.
Hindbad.
Har Rygtet Ret, og er det sandt, man siger,
At Prinds Aladdin med sin Brud Gulnare
Er her i Mekka denne Gang som Pilgrim?
Fatime.
I Gaar han var her med sin unge Hustru,
I Morges tidlig reiste han herfra
Bort med en talrig persisk Karavane.
Hindbad med kiendelig Utilfredshed.
Saa er han reist?
Fatime. Hvor kan det krænke dig?
Hindbad fatter sig.
Jeg er fra Afrika, som du har hørt;

Jeg vilde seet ham — havde Ting at tale
Med ham af Vigtighed. Jeg er en Kiøbmand,
Det var i Pengesager. Borte er han,
Og hen til Persien er ingen Springvei.

Fatime.

Min Ven! fortryd ei mit velmeente Ord,
Men tak du Allah for sit Fadervink.
Den hellige Prophetes Fødested
Er Samlingspladsen for en ydmyg Flok
Bodfærdige og fromme Pilegrime,
Men ingen Khan og ingen Kiøbmandsbørs.

Hindbad.

Tilgiv mig, fromme Kone! Du har Ret.
Saa let kan Verdens Lyster sysselsætte
Den svage Siæl, selv naar den vil det ei.
Du qvalte venlig den ufromme Tanke,
Jeg lover dig, den skal ei atter opstaae.
Med Gudsfrygt vil jeg her tilbringe Tiden,
Og med den næste Karavane gaaer jeg
Til Persien. Maaskee vi følges ad?

Fatime.

Min Ven! jeg drager ei med Karavanen,
Jeg vandrer ene, langsomt paa min Fod.
Det er nu saa min Grille. Denne Reise
Giør jeg hvert tredie Aar, og den bekommer
Mig saare vel. Det aner ellers mig,
At denne blier den sidste; jeg er gammel.
Drag du, min Ven! kun hen med Karavanen;
Jeg vandrer bort i Morgen allerede.
Men kommer du til Persien, og finder
Det Gangen værd at hilse paa mig der,
Saa finder du mig atter i min Skov,
Hvor jeg kan gieste dig med Melk og Frugter.

Hindbad.

Tak for dit Tilbud! Lev ret vel saalænge.
Jeg ønsker megen Lykke til din Reise.

Fatime. Reisen til Gud er altid lykkelig.

De skilles ad.

DEN ARABISKE ØRK.

Nat. Intet uden Sand og Luft, Maanen midt paa Himlen.

Karavanen kommer langsomt dragende, og synger:

Giennem Dagens Hede, giennem Ørkens Sand
Freidig hiem vi atter drage til vort Land.
Did en sielden Rigdom bringe vi saa froe:
Tilfredshed i Hiertet, Fromhed, Siælero.
Allah! led dit Folk til Palmetræets Rod,
Bring os køle Kilder, styrk Kamelens Fod.
Dagens Lue svandt, og Duggen falder blidt,
Køler Sandets Hede under Mulens Skridt.
Underlige Nat! kun idel Luft og Sand;
Midt paa Himlen Maanen i sin stille Brand.
Huldt den for os lyser, under Duggens Regn
Fryder os Prophetens skiønne Himmeltegn.
Frem da nu kun freidig, nu kun freidig frem!
Mahoms Maane leder sikkert til vort Hiem.

De drage videre.

PERSIEN.

Nat. Tyk Skov. I Forgrunden en Steendysse, i Baggrunden Fatimes Hytte.

Hindbad kommer forvildet ind.

Fordømt! hvor finder jeg den usle Hytte?
Maaskee jeg alt er gaaet den forbi.
Hvo skiller vel et Hul af sammenflettet,
Mosdækket Løvværk fra en anden Busk?
Jeg har alt giennemvandret hele Skoven.
Her maa det være, efter hvad jeg hørte.
Men jeg er træt. Der seer jeg hist en Steenhob,
Der vil jeg sætte mig og hvile lidt.

Sætter sig.

Ja, Lampen maa jeg eie. Denne Qvinde
Er vidt berømt. Jeg veed, Gulnare længe
Har ønsket hendes Venskab, hendes Omgang.
Den skal hun faae; men vil jeg være selv
Fatime, som i Fromheds blide Dragt
Skal naae mit Maal, naar først i hendes Klæder
Jeg narret har den blinde Pøbelsværm,
Og med min Tale giort den halv forrykt.
Paatagen Gudsfrygt skal mig skaffe Lampen,
Og bore Dolken i dit Bryst, Aladdin! —
Det er endda en Trøst, at Maanen skinner.
Hvorfor mon disse Stene ligge her?
Det lader til, at de er lagt med Flid.
En Kampesteen staaer opreist midt i Dyssen.
Der er jo hugget nogle Ziffrer i den;
Mon jeg kan see ved Maanen, hvad det er?

Læser:

„Her blev Nureddin lagt af Lampens Aand;
Bag Stenen raadner hans giftsvulne Liig.
Han faldt, et Offer for sin egen Ondskab."

Springer forfærdet nogle Skridt tilbage, og stirrer længe paa Steendyssen.

Hvorledes? sad jeg paa min Broders Grav?
Hans Grav? — Og bør jeg ikke hevne ham?
Det var et Vink, og intet Varsel. Nei!

Han seer sig om, og bliver Fatimes Hytte vaer.

Staaer ikke Hytten der? Jo, sandelig!
Paa een Gang klarer sig mit Øie nu.
Det var et Vink, det var en Spore, som
Mig skynder til min egen Lykke. Nu
Velan da, frisk afsted!

Han gaaer hen imod Hytten. En Mand i blodrøde Klæder staaer for Døren, og hindrer ham Indgangen.

Hindbad. Ha, hvad er det?
Spøgelset. Tilbage!
Hindbad. Hvad siger du?
Spøgelset. Tilbage!
Hindbad. Ha, hvem er du,
At dristig du tør Veien hindre mig?

Spøgelset. Din Broders Aand.
Hindbad. Nureddin du?
Spøgelset. Hans Aand;
Hans Legem hviler under Dyssen der.
Hindbad. Hvi est du saa skarlagenklædt?
Spøgelset. Ak, Hindbad!
Hindbad. Hvi sukker du, og hvorfor luer du
I Nattens Mørke, som en blodig Brand?
Spøgelset. Ak!
Hindbad. Svar mig.
Spøgelset. Ak!
Hindbad. Saa svar mig dog.
Spøgelset. Det Røde
Er Ild.
Hindbad, Du brænder?
Spøgelset. Udfrit ei de Døde.

Forsvinder.

Hindbad efter et Ophold, med letsindig Latter.

Og om saa Diævlen selv med al sin Hofstat
Kom for at skræmme mig, saa skræmtes jeg
Dog ikke derfor. Lampen maa jeg eie.
Dens Herlighed og Vælde kiender jeg,
Og den er meget, meget mere værd,
End alle Saligheder, som kan mistes,
Og som jeg ikke kiender noget til.
Hvad vil al denne dumme Koglen sige?
Men jeg begriber det: En Aand af Lampen
Har faaet Lyst at spøge her i Nat,
Og troer at skræmme mig bort fra mit Forsæt.
Men jeg er ingen Daare. Her er Hytten;
Den løse Klinke er det hele Lukke.
Monstro hun sover? Det er hendes Røst.
Hun synger Noget; det maa jeg dog høre.

Han lytter.

FATIMES HYTTE.

Hun ligger paa sit Leie af sammenflettede Siv, i sine Klæder, med foldede Hænder, og synger:

Alt opreist Maanen staaer
Bag sorte Skove,
Og Nattergalen slaaer
For Gud at love.
Dens Toner smelte blødt,
Og tone længe,
Og Bækken griber sødt
I sine Strænge.

Midt i den friske Skov
Een Blomst kun visner,
Snart er den Dødens Rov,
Dens Hierte isner;
Men lad kun Blomsten døe,
En bedre springer
Snart af det faldne Frø
Paa Æthervinger.

O, Nat! snart vil maaskee
Din hulde Maane
Mit blege Ansigt see
I Døden blaane;
Lad den da smile smuk
Paa mig i Nøden,
Og mød mit sidste Suk
Med Morgenrøden.

O, Israfil! saa kom
Med Dødens Blikke,
Bring mig for Allahs Dom;
Jeg skiælver ikke.
Velsignet er hans Navn,
Han huldt forlader.
Knug mig kun i din Favn,
Han er min Fader.

Hun falder i en sød Søvn.

Hindbad træder sagte ind.

Ha, det er vel, at Maanen skinner ind
Saa klart i Hytten; nu kan man dog see.
Der ligger hun og sover paa sin Løibænk
Af tørre Siv, og i den gamle Kaabe.
See, hendes Hænder folde sig i Søvne.
Hvi har hun ogsaa sine Klæder paa?
Nu maa hun vækkes først, thi støder jeg
Min Dolk i hendes Bryst, saa blodiggiøres
Det Tøi, som jeg nødvendigviis skal bruge.

Sætter sin Dolk for hendes Bryst, og raaber:

Vaagn op, Fatime!

Fatime vaagner.

Himmel! Hvad er det?
Est du en Røver? Siig, hvad vil du her
I denne ringe Hytte? Her er Intet,
Som tilfredsstiller din Begierlighed.
Skaan mig, jeg er en gammel, fattig Qvinde;
Og blæs ei ud det svage Glimt af Lys,
Som slukker snart sig af sig selv.

Hindbad. Stat op.

Fatime. O, Himmel! Pilegrim, hvi kommer du
Her midt i Natten hid med denne Dolk,
Der glimter vildt i Vrede, som dit Øie?

Hindbad.

Stat op, og frygt kun Intet; men vær snar.
Drag dine Klæder af, og giv mig dem,
Din Hætte og dit Slør, din Krykkestav.
Der er min Kappe; den kan du beholde
Saalænge, mens jeg laaner dine Klæder.
Men skynd dig kun, og spild mig ikke Tiden
Med Spørgsmaal.

Fatime. Arme Vandrer! raser du?
Hvad vil det sige? Sæt dig, du est træt,
Den lange Reise hidset har dit Blod,
Du taler over dig. Kom, sæt dig ned,
Hviil dig, at de vildfarne Kræfter atter
Kan finde deres rette Vei igien.
Der staaer en Kurv med kølne Frugter. Bi,

Nu vil jeg hente dig en Krukke Vand.
Hindbad sætter hende Dolken for Brystet.
Staa! — Jeg er ikke træt, og mine Kræfter
Har ei forladt mig. Giør, hvad jeg befaler:
Drag af din Klædning, byt med mig din Kaabe.
I Fald du nøler, eller negter det,
Saa støder jeg min Dolk i Brystet paa dig.
Fatime. O, Himmel! o, jeg frygter ei for Døden;
Men rives op af Søvne, for at myrdes —
Medlidenhed!
Hindbad. Kom, giv mig dine Klæder,
Og ved min Salighed, ved Allahs Retfærd
Og ved Prophetens Magt, jeg skaaner dig.
Fatime bytter Klæder med ham, og hielper ham dem paa.
Nu har jeg opfyldt din Begiering, Pilgrim!
Hindbad giver hende en lille Bodike.
Stryg mig med denne Farve i mit Ansigt,
Den snerper Huden ind, og giør den bruun;
Som du, jeg maa hae Rynker i min Pande.
Fatime.
Ak, Gud! jeg ryster paa min gamle Haand,
Og i din Pande er der Rynker nok.
Hindbad.
Jeg har jo svoret dig ved Himlens Gud;
Et Ord, som mangler Daad, er som en Sky
Foruden Regn, og som en strængløs Bue.
Mal mig, at jeg, som du, seer gammel ud
Og gusten og forbrændt af Solens Hede.
Fatime. Nu har jeg giort det.
Hindbad. Er du færdig alt?
Fatime. Ja, Fremmede!
Hindbad. Du har jo hidindtil
Endnu ei været hos Aladdins Hustru?
Fatime.
Nei; men hun tidt har ønsket sig min Omgang.
Hun er saa from og blid, og jeg har lovet
Snart at besøge hende.
Hindbad. Du fik Forfald. —
Har hun vel seet dig hidtil?

Fatime. Nei.
Hindbad. Det træffer
Sig herligt.

Støder Dolken i hendes Bryst.

Gak du nu kun til din Gud,
Du har alt levet nok i dette Liv.
Fatime.
Den Onde er alt død, imens han lever;
Den Gudhengivne lever efter Døden.

Hun døer.

Hindbad. Nu maa jeg slæbe dette Legem bort
Hen paa et øde, et afsides Sted.
I Morgen alt besøger jeg Prindsessen,
Og haaber da ved hende at faae lokket
Aladdin til et saadant Syndefald,
At Lampens Aander knække Halsen paa ham.
Thi ved min Kunst har jeg alt grundet ud,
At den, som fræk misbruger Lampens Magt,
Maa miste den med Livet, hvorpaa Lampen
Kan atter hentes i sit gamle Field.
Er den først der, saa har jeg Spillet vundet,
Et Øieblik, saa har min Skat jeg fundet!
Min Broders Slæb og Flid, min egen Kløgt,
Den, som forener begge, haaber trygt.

Gaaer.

Morgenstund. Hindbad sidder i Fatimes Klæder uden for hendes Hytte, med Sløret halvt over Ansigtet. En stor Mængde Mennesker af Almuen omringer ham.

Hindbad. I fromme Islamiter! da I lytte
Saa tillidsfulde til min Røst, og ønske
At høre som sædvanligt af min Mund
En hellig, from Fortælling til Opmuntring,
Haab, Trøst og Tilfredshed i eders Liv,
Saa vil jeg her udvikle eder Grunden,
Hvorfor I ei maae nyde Svinekiød,

Bryd eder ikke om, at grovt jeg taler,
Og at mit Mæle skratter lidt iblandt;
Jeg kommer, veed I, fra den lange Reise,
Og skiøndt det er en hellig Vandringsgang,
Kan man dog Snue faae paa den, som andre,
Naar først man bliver vaad om sine Been.
Men nu til Texten! Hvad jeg siger eder,
Er Sandhed; thi det staaer i Alkoranen.
Engang da Jesus vandred om med sine
Disciple i en Skov, for der at holde
En Præken i det Grønne, som jeg her,
Saa bad de ham at sige dem, hvordan
Det egentlig var gaaet Noah, dengang
Ved Guds Retfærdighed der kom et Regnveir,
Der drukned alle Mennesker som Hunde,
Og alle Hunde med, undtagen Noah,
Hans Sønner, nogle Æsler uberegnet
Og flere Dyr. Da tog den Herre Christus
En Jordklimp, kasted den i Græsset hen,
Og op af Klimpen steg en gammel Mand
Med sneehvidt Skiæg og blottet Skaldepande
Og det var Japhet, Noahs yngste Søn.
Han vidste nu Besked om Alting, seer I!
Da selv han havde været med i Arken.
Og han fortalte da blandt Andet saa:
Engang vort Fartøi var i megen Havsnød,
Thi Stedet, hvor de mange Arter Dyr
Hver Dag forretted deres Nødtørft, blev
Saa tungt, at vi stod Fare for at vælte
Formedelst den uforholdsstore Ballast.
Da Noah nu raadførte sig med Allah,
Lod han ham vide, at han skulde føre
Hen Elephanten til bevidste Sted,
Og lade den forrette sit Behov.
Af denne Blanding fødtes der en So,
Som vælted saadan Alting fra hinanden,
At Skibet atter kom i Ligevægt.
Men da ved dette Arbeid Soens Tryne
Blev pirret af en aromatisk Duft,

Blev den at nyse hødt, og derved fløi der
En Muus ud af dens Næse, som formeerte
Saa hyppigt sig, at Noah nu paa ny
Blev atter ængstet af en anden Frygt;
Han troede nemlig, Skibet skulde gnaves
I Stykker, til en Leg for Bølgerne.
Men Allah, som ei glemmer den, han elsker,
Befalte ham at gribe flux en Prygl,
Og hugge Løven stærkt med den for Panden.
Da Løven nu blev vred herved, og fnyste,
Da fløi der af dens Næsebor en Kat,
Som flux fortærte alle Arkens Muus,
Og bragte Noah atter af sin Angst. —
Men, fromme Muselmænd! af dette Sagn
I see, hvor Soen har en nedrig Herkomst,
Og derfor har den hellige Prophet
Med sindrigt Overlæg og Faderviisdom
Forbudet jer at nyde Kiødet af den.

Et Bud kommer.

Est du den fromme Kone her i Skoven?

Hindbad. Saa kalde disse gode Siæle mig.

Budet.

Saa følg mig til Prindsessen flux, Fatime!
Hun længe ønsket har at see dig hos sig,
Og sender mig herhid, for at forkynde
Sit høie Ønske. Følg mig til Paladset.

Hindbad. Farvel da, kiære Menighed! saalænge.
Læg, hvad jeg her har talt om, nu paa Hiertet,
At det maa tiene jer til Trøst og til
Opbyggelse i Livet smukt herefter.

Han gaaer langsomt bort med Budet.

En af Tilhørerne.

Hvor selsomt hun forandret har sin Røst!

En Anden. Af denne Præken fik jeg ingen Trøst.

En Tredie. Man kan ei altid være lige stemt.

En Fierde.

Hvad var nu Texten? Texten har jeg glemt.

Den Første.

Den var jo kun om idel Snavs og Skarn.

Den Fierde.
Snak! Spøger I? Troer I, jeg er et Barn?
Den Tredie.
Hun havde faaet sig en egen Kneisen.
Den Fierde.
Hun var lidt stiv i Nakken efter Reisen.
En Femte.
Hun præked ypperligt. O, hvilken Lykke,
I Fald hun vilde lae den Præken trykke!
Den Første.
Hvad er det for forvildet Phantasie?
Har man i Asien Bogtrykkeri?
Den Femte. Nei, det er sandt desværre.
Den Første. Det var Vind.
Den Fierde. Man kan ei præke efter Alles Sind.

De gaae.

En gammel Dervisch.
Det var et sindrigt Digt, hvori Propheten
Giør os opmærksom med en sielden Skarpsind
Paa Dyreslægter af den samme Stamme,
Skiøndt hver ved første Blik saa reent forskiellig.

Han gaaer.

En Lommetyv.
Hvor de er gale! hvor den Mand er gal!
Den hele Præken var kun sund Moral.
Den sidste Reise har saa vidt det drevet,
At endelig hun nu er oplyst blevet.
Hun vilde giøre Nar paa dette Sted
Af Allah, Jesus og af Muhamed;
Det kunde tydeligt Enhver jo høre,
Som Skiebnen skienkte kun det ene Øre.
Jeg har ei flere, thi den anden Part
Tog Retten fra mig paa sin Lømmel-Art.
Fy, skamme jer, at jeg, som maatte gaae
Og stiæle, mens I kunde roligt staae,
At jeg, som møisomt maatte tiene Brødet,
Imens I sad med Hænderne i Skiødet,
At jeg har bedre ændset hendes Snille,
End I, som havde Intet at bestille,

At jeg i hele eders fromme Chor
Har ene høstet Frugt af hendes Ord.

Han gaaer bort med sine Tyvekoster.

PLADSEN UDEN FOR ALADDINS PALADS.

Selim. Sindbad.

Selim. Ih see, god Dag! thi, taer jeg ikke feil,
Saa finder jeg en gammel Ungdomsven.
Sindbad. Kan gierne være.
Selim. Kiender du mig ikke?
Sindbad. Hvis eders Fødder ei bedrage mig,
Saa er I Selim, Eben Hassans Søn.
Vi boede hisset i den lille Gade,
Og legte daglig sammen der som Drenge.
Selim.
Du vil nok give mig en Skose, Broder!
Fordi at mine Fødder er saa store?
Det er ei smukt, paa slig Maneer at hilse
En gammel Kammerat.
Sindbad. Hvor vil du hen?
Jeg kiender alle Folk paa Fødderne.
Det er den bedste Lem paa hele Kroppen,
Og den fornuftigste; hvis alle Lemmer
Blev smukt, som den, ved Jorden, saa behøved
De ei at frygte for at falde ned.
Selim.
Man kan ei gaae med hele Kroppen, veed jeg.
Sindbad.
Hvorfor ei det? Gik man med hele Kroppen,
Saa trængte hele Kroppen jo til Skoe;
Saa fik en ærlig Mand lidt at fortiene.

Selim. Din Fader var Skomager; af din Tale
Jeg slutte maa, du er det samme.
Sindbad. Rigtig!
Til dette Haandværk er jeg født og baaren.
Der er vist Noget i, hvad Lærde sige,
At Folk blier født til Verden med Genie.
Man siger, at Poeter fødes; blier
Skomageren monstro da ikke født?
Selim.
Paa den Maneer, begriber jeg, du ønsker,
At alle Mennesker var Tusindbeen.
Sindbad. Naturlig! Det, som Mange synes om,
Kan jeg ei udstaae for min bittre Død;
Reen Himmel, for Exempel, Morgenrøde
Og Solskin hader jeg, som Pestilents.
Nei, Rusk og Slud, det veed jeg, hvad det er,
Det taer paa Støvlerne. De Fleste synes
Godt om, naar Een gaaer lige paa sin Fod;
Mig skær det ind i Hiertet, thi hvor længe
Kan saadan Een ei bruge et Par Saaler?
Hvergang der lægges Bro, saa græder jeg;
Men Dands, det er min allerstørste Glæde.
Selim. Du har dog Næring?
Sindbad. Jo, jeg takker Gud.
Til min Haandtering trænger alle Folk;
Og den uhørlige Begivenhed
Med Abu Kasems Tøfler, den har jaget
En saadan Skræk i hele Byens Blod,
At de cassere deres Fodtøi nu,
Før det er halvslidt.
Selim. Nu, det er mig kiært.
Mens du har siddet her og syet paa Læsten,
Jeg vandret har omkring fra By til By
Som Bissekræmmer med min Bylt paa Nakken,
I Bagdad, Kasimir og Samarkand.
Sindbad.
Ja, saadan gaaer det her i Verden; sidst
Vi saaes, var vi kun Børn, nu er vi blevne
To nyttige Medborgere i Staten.

Selim. Men, Herregud, hvad er der blevet af
Den lange Rækel, dette selle Skrog,
Som altid nederst sad i Skolen, som
Fik altid Prygl af Skolemesteren,
Og som bestandig pryglte os igien
Til Giengield?

Sindbad. Ja, hvem mener du? thi der
Var Mange, som bestandig pryglte mig.

Selim.
Kan du ei huske ham? Han var saa tosset,
Men stor og stærk; han vandt bestandig fra os
I Spil. Ak, husker du ei ham, som greb
De Pomerantser, der blev kastet ud
Fra Kiøbmandsboden?

Sindbad. Mener du Aladdin?

Selim. Ja, rigtig!

Sindbad. Aa, for saavidt gaaer det ham,
Gud være lovet, ganske godt; thi han
Er bleven Prinds, og gift med vor Prindsesse,
Og naar vor Sultan døer, saa blier han Sultan.
Det er jo ganske artig avanceret.

Selim. Hvad? primer du?

Sindbad. Spørg du det mindste Barn,
Saa skal du høre mine Ord bekræftet.

Selim.
Det var da Diævlen! Men hvordan er det
Da gaaet til?

Sindbad. O, ti, jeg beer dig, ti!
Saa har det ingen Magt. Hvergang jeg tænker
Derpaa, saa blier jeg tummelumsk i Hov'det.
Nok sagt, Prinds er han. Jo, jo, den skal hae det,
Som der kan hverken læse eller skrive.

Selim. Det dumme Bæst, det Fæ!

Sindbad. Det maa du sige.
Nu kaster han paa Nakken ad os alle.
Mig vil han nu slet ikke kiendes ved,
Skiøndt vi har gaaet i den samme Skole,
Og faaet begge to paa Rumpen sammen.

Selim vender sig om.
Hvem kommer hist paa Gaden rundt omringet
Af alle disse høie Herrer?
Sindbad ængstelig underdanig. Tys!
Der kommer han, vor store Fyrste. Skynd dig,
Knæl ned i Snavset.
Selim. Mine Buxer blive
Tilsølt for Knæerne.
Sindbad. Hvad siger det?
Naar du vil spise Landsens Brød, saa maa du
Smukt ogsaa følge Landsens Skik og Brug.
De knæle,
Aladdin gaaer forbi med sit Følge.
Sindbad raaber af fuld Hals:
Allah velsigne dig, vor elskte Prinds!
Selim.
Ja, det var ham. Men siig, hvor kan du dog
I samme Aandedræt forandre dig
Saa diævels?
Sindbad. Hold din Mund; thi du maa vide,
At jeg har Leverancerne paa Slottet.
Kom, følg mig hiem, der kan vi snakke sammen;
Thi her har Væggene og Muren Øren.
De gaae.

DEN STORE SAL I ALADDINS PALADS.

Gulnare. Hindbad forklædt som Fatime.

Hindbad med en dæmpet, langsom og blid Røst.
Min Datter! Alt, hvad du har viist mig her,
Er af en sielden, uskatteerlig Pragt,
Som blænder fast mit tarvelige Øie.
Især er denne Sal nu saare skiøn:

Den høie Kuppel, venlig, himmelblaa,
Indsprængt med luende, forgyldte Stierner,
Og Blomsterhængler, som nedslynge sig
Med broget Farvepragt ad Væggens Sider,
De ædle Marmorstøtter — Alting vidner
Om sielden Rigdom, Kraft og Kunstnersands.
Een Ting — tilgiv en gammel Qvinde, høie
Fyrstinde! denne Dristighed — een Ting
Kun mangler, saa var Salen iblandt alle
Den skiønneste paa hele Jorderig.

Gulnare.

Een Ting? Min Moder! undskyld min Forundring,
Men endnu Ingen af de Mange, Mange,
Som kom herhid at skue denne Sal,
Har endnu yttret, at den mangled Noget;
Nei, tværtimod har Alle studset ved
Det store Værk, og været halv i Tvivl,
Om, hvad de saae, var ei et Drømmespil.

Hindbad. Tro ei, min Datter! at mit gamle Øie
Er blindt for dette skiønne Underværk,
Der sikkerlig langt overgaaer de syv,
Hvorom man talte før i Grækenland;
Men just, mit Barn! fordi Alt er saa herligt,
Jeg nødig vilde, Noget skulde mangle.
Det giør mig ondt. Men lad det trøste dig,
At Intet her paa Jorden er fuldkomment.

Gulnare. Hvad mangler da i denne skiønne Sal?

Hindbad. Seer du, her oppe i den store Kuppel,
Saa viid og hvælvet, liig en Stiernehimmel,
Der mangler Noget.

Gulnare. Nei, tilgiv, min Moder!
Der mangler Intet. Denne skiønne Kuppel,
Er det Fuldkomneste paa hele Slottet.
Alt, hvad som kan forskiønne, funkler der;
Hvad mere kom derhen, var Overflod,
Som vilde overlæsse og betage
Den kiække Hvælving al sin Dristighed.

Hindbad.

Min Datter! skiøndt jeg er en gammel Qvinde,

Og lever selv et høistindskrænket Liv,
Skiøndt kun min Hytte skiermer mig for Regn,
Og udelukker hver en jordisk Pragt,
Saa har jeg dog, som du, jo været ung,
Og Jordens Skiønhed har henrevet mig
Saa stærkt, som dig; ja, den henriver mig
Endnu. Thi jeg har aldrig seet i den kun
Et Legetøi for den umodne Sands,
Men Almagts høistbetydningfulde Udtryk;
Derfor har jeg bestandig holdt for Pligt
At dyrke Øiet, for at see Guds Almagt,
Som Siælen, for at fatte og forstaae den,
Og Hiertet, for at takke ham derfor.

Gulnare.
Du taler Viisdom, fromme Kone! Siig,
Hvad fattes da?

Hindbad. Ak, for det kiælne Blik,
Som pirres blot af et vellystigt Syn —
Slet Intet. For den unge, stolte Siæl,
Som bryster sig af menneskelig Kraft,
Er denne Hvælvings Dristighed en Fryd.

Gulnare. Men?

Hindbad. Men, min Datter, men det fromme Øie,
Som seer I Alt kun et Symbol af Gud,
Det kunde ønske vel endnu en Ting,
Som giorde Synet meer betydningsfuldt,
Om ogsaa Lidt ved denne Leilighed
Der gik i Løbet for den lave Sands.

Gulnare. Hvad mangler da i Kuppelen?

Hindbad. Et Roc-Æg.

Gulnare.
Et Roc-Æg? Ægget af den store Fugl,
Som fører Elephanten i sin Klo,
Og dukker efter Hvalerne i Havet,
Som Strandens Maager efter Smaafisk?

Hindbad. Ja.

Gulnare. Og er den til? Er ei det hele Dyr
Et Foster kun af Digterphantasie?

Hindbad. Alt her i Verden er et Foster kun
Af Skaberphantasie.
Gulnare. Saa troer du da,
At denne Fugl er til?
Hindbad. Jeg tvivler ei.
Men tænk ei meer paa denne Sag, min Datter!
At ønske, hvad man ei kan faae, er daarligt.
Gulnare. Og hvorfor ønsker du et Æg af den?
Hindbad.
Fordi, naar det var ophængt under Kuplen,
Det kunde være et betydningsfuldt
Symbol paa Allah, paa den stærke Urkraft,
Som sidder midt i Centret af sin Himmel.
Gulnare. Ha, du har Ret.
Hindbad. Men lad os gaae, min Datter!
Thi det er alt kun et forgieves Ønske.
Gulnare.
Saa troer du ei, at den, som bygte Slottet,
Kan sætte Kronen paa sit Værk?
Hindbad. Jeg tvivler.
Gulnare. Du kiender lidt kun til Aladdins Magt.

De gaae videre.

ELLEMOSE I SKOVEN.
KLART MAANESKIN.

To Alfer

Første Alf.
Kom hid. Seer du, hvad jeg har fundet her
I Mosen mellem disse Elletræer?
Anden Alf.
Et Liig? Fy, lad det ligge, gaa din Vei.

Første Alf.
O, Skam og Skiændsel! Kiender du det ei?
Anden Alf.
Nu seer jeg ret først. Hvilken Grusomhed!
Den gamle Kone her er kastet ned,
Som boede i vor Skov, som sad saa blid
Og sang for os i stille Midnatstid,
Imens vi flagred i den køle Vind,
Og let os boltred om i Maaneskin.
Første Alf.
Hun var saa god. Den hele vide Egn
Paa hendes Dyd og Venskab har et Tegn;
Om det var os, som er dog kun saa smaae,
Og som de Fleste aldrig tænke paa,
Saa satte hun dog Pinde ud med Grød
For os, hvergang vi var i Hungersnød,
Og glædte sig, naar frem vi turde gaae,
Og spise Grøden, mens hun saae derpaa.
Anden Alf.
O, lad os kalde vore Brødre hid.
Det er først Midnat; vi har endnu Tid
At grave hende hist en rolig Grav,
Naar Hver arbeider ufortrøden, brav.
Første Alf raaber:
Hid, Skovens Alfer!
Anden Alf. Førend du har kaldt,
Saa komme de.
Alle Alferne. See her, her er vi alt.
Første Alf. Seer I den gamle Kone?
Chor. Hvilken Nød!
Vor hellige Fatime, hun er død.
Den Første.
Gaaer I nu hen og giør en Grav, saa stor;
Vi Andre bære hendes Liig til Jord.
Nogle. Vi følge hende.
Andre. Vi vil foran gaae
Og synge Psalmer.
Andre. Vi vil see derpaa.

Andre.
Og vi vil flagre hen til Bækkens Rand,
Og hente hendes Grav en Lilievand;
Af rene, hvide Blomster fuld den staaer,
De skal betyde hendes Sølverhaar,
Og hendes blege Kind, som Smerte leed,
Og hendes Fromhed og Uskyldighed.
Første. En Omvei maae vi giøre, hører I?
At ei vi komme Troldens Grav forbi,
Som ligger hisset med forknuste Been
Dybt under den opreiste Kampesteen.
De Forreste.
Nu synge vi, mens did I gaaer afsted.
Nattergalen over deres Hoveder i en Green.
Smaa-Alfer! maa jeg ogsaa synge med?
Alferne.
Ja, det forstaaer sig selv, det er jo klart;
Syng du kun med, du synger jo saa rart.
Chor. Sov sødt, vor Moder! under Træets Rod.
Hist lønner Allah dig, at du var god.
De gaae bort med Liget.

DEN STORE SAL I ALADDINS PALADS.

Aladdin har gnedet paa Lampen. Lampens Aand.

Lampens Aand. Hvad vil min Herre?
Aladdin. Kiære Slave! Alt,
Hvad du har giort, hvad du har skaffet mig,
Er saare skiønt. Det Slot, du mig har bygget,
Er af en uskatteerlig, sielden Værd.
Men, som du veed, min kiære Slave! vel,
Det ligger saa i Menneskets Natur,
At han bestandig higer til det Større;
Og sandelig er ikke denne Drift

At regne blandt de slette; thi den bringer
Ham altid nærmere Fuldkommenheden.
Saaledes, da ved Allahs Fadergodhed
Jeg kommen er i tryg Besiddelse
Af Jordens Herlighed, saa at jeg næsten
Har Intet meer at ønske, gaaer det mig,
Som Kunstneren, der, naar han først har fuldendt
Et sieldent Værk, saa finder han sin Fryd i
At overskue det, og rense det
Fra alt Tilfældigt, Plettende og Raat,
Som Juveleren sin Demant, at Intet
Skal hindre Glandsen, som Naturen gav den.
Saaledes gaaer det mig med dette Slot.
Af Vigtighed er Intet meer at ønske;
Men derimod at pynte paa det lidt,
At see en enkelt Mangel hist og her,
Er Alt, hvad end tilbagestaaer.

Lampens Aand. Hvad mangler?

Aladdin.

Skaf mig et Roc-Æg, hæng det under Loftet
Her midt i Salen, i den store Kuppel.
Det være skal mig et Symbol paa Gud,
Et helligt Vink, hvergang min Fromhed blunder.

Lampens Aand. Er det dit Alvor?

Aladdin. Ja, mit fulde Alvor.

Lampens Aand

udstøder et græsseligt Skrig, hvorved Aladdin skiælver, og er færdig at tabe Lampen.

Ret saa! Ha, saa kan dog Slethed smitte selv et ædelt Sind,
Usselhed ved lumske Rænker giøre Viisdom svag og blind,
Blomsten fra et bedre Landskab tabe Farve, tabe Duft,
Naar bestandig ud den sættes for den kolde Natteluft.
Du, et varmt, uskyldigt Hierte, aaben for enhver Natur,

From og barnlig, du vil hænge nu din Gud i dette Buur?
Troer, at naar dit sløve Øie ikke seer ham fiern og nær,
At det da endnu tilsidst dog altid skal ham skue der?
Er din Tro dig Intet længer? skammer du dig, Muselmand!
Tillidsfuld, som før, at knæle sønligt med dit hele Land?
Mere klog og meer ophøiet fordrer nu dit stolte Bud
Særskilt, hvad med hver en Skabning, Orm! du dele maa: en Gud;
Agter ei hans Aabenbaring for den hele Tid, men fro
Ved din egen Klogskab, skaber du dig selv en egen Tro.
Her i denne usle Hvælving — syndige, uhørte Daad! —
Kraftens Middelpunkt, din Skaber vil du hænge i en Traad?
Selv et Roc-Æg tør du fordre! Hvorfor ei en talløs Skok?
Dødelige Maddik! kiender, har du skuet da en Roc?
Veedst du, hvad en Roc vil sige, da du nævner fræk dens Navn?
Jorden i sin hele Fylde, Jorden i sin Ætherfavn,
Jorden, der, et Fnug i Luften liig, sin Bane svæver hen;
Det er Fuglen, paa hvis sorte, brede Ryg du staaer, min Ven!
Det er den uhyre Flyver, som af ingen Træthed veed,
Som forbinder Staalets Spændkraft med sin Æthers Flygtighed;
Det er den, som vældigt svæver uden Rist og uden Ro;
Det er den, som holder dig og Taurus i sin Seneklo.

Jeg, jeg er en Aand af Jorden, Jorden er min Fader; nu
Hid min Fader, for at hænges under Loftet, fordrer du?
Uforskammede! fra Thronen slog jeg dig i Støvet ned —
Men jeg kiender Hindbads Ondskab og din Ubesindighed.
Hør da nu, hvad jeg forkynder, hør mig uden Frygt og Gru:
Slangen, som har Eva fristet, frister atter Eva nu.
Troldens Broder i Fatimes Klæder pønser Dag og Nat
Paa at styrte dig i Støvet, at bemestre sig din Skat.
Hindbad er hans Navn, den Fromme har han myrdet lumskelig;
Nu af Hevn og Lyst til Lampen ogsaa Raden er til dig.
Giør nu, som du vil, Aladdin! men vær sindig, from og viis,
Husk, at Slangen altid kryber om hvert jordisk Paradiis,
Knuus dens Hoved, lad din Aand ei lokkes lumsk i Støvet ned.
Lampens Slaver er tillige Slaver af Uskyldighed.

Aanden forsvinder. Aladdin synker ned, og beder.

NAT. UDEN FOR FATIMES HYTTE I SKOVEN.

Hindbad som Fatime. Sindbad.

Sindbad. Er I den fromme Kone, som forstaaer
Saa godt, som nogen Doctor her i Landet,
At læge Hovedpine?

Hindbad. Ja, min Søn!
Er Nogen hist i Byen syg maaskee,
Og trænger til mig? Jeg er rede strax,
Naar først jeg hentet har min Alkoran
Og saa min Krykkestok, jeg gamle Kone.
Sindbad.
Hvad bilder I jer ind? Seer jeg da ud,
Som om jeg var en Landsbyskrælling? Skynd jer.
I skal til Ispahan endnu i Nat.
Saadan, som her I seer mig, slet og ret,
Er jeg dog keiserlig Hof-Skomag'rmester;
Jeg syer for den velsignede Gulnare
Smaabitte nysselige Skoe og Støvler,
I Foden smaae, thi hendes høire Fod
Er ikke større, end min venstre Haand,
I Skaftet vide, thi hun har to Lægge,
Som sige: paa det Lav! til mine Laar.
Dog, dette kommer ikke Pinen ved.
Vor store Prinds — nu er han stor, tilforn,
Da han i Skole gik, var han kun lille.
Imellem os — maaskee I veed det selv —
Han er kun af en simpel Extraction,
Men hans Genie har vippet ham i Veiret.
Han har ei Aner, men det lader, som
Han agter selv at blive Stammeherre. —
Nu, hvad jeg vilde sige, denne Prinds
Har faaet Hovedpine. Hovedpine
Er ikke godt for Nogen, sær for Fyrster.
Nu veed Prindsessen vel, at I forstaaer,
I et Svingom at jage Sligt paa Døren;
Men hun vil ingen Opsigt giøre med det,
Thi Hoffet har sin Læge, seer I vel.
Jeg veed, hvordan jeg selv til Mode blev,
Hvordan jeg vilde blive stødt paa Nyren,
Hvis nogen Anden fik Prindsessens Fodtøi.
Derfor har hun incognito mig sendt.
Thi lad os skynde os. I Fald I troer
At kunne blive mere hurtig færdig,
End Hoffets Doctor efter Kunstens Regler,

Saa tag jer Stok, og trask afsted med mig.

Hindbad afsides.

Ha, Skiebnen leder selv min Lykke frem.

Høit.

Et Øieblik, min gode Mand! Jeg følger,
Saasnart jeg først har lukket i min Hytte.

Han gaaer ind i Hytten.

Sindbad seer sig om.

Det er dog ret en underlig Idee,
At boe saadan alene i en Skov
Blandt Løver, Tigre, Leoparder, Slanger
Og andet saadant Johan Hagel, som
Bestandig løber om paa bare Been,
Og har slet ingen Pli og Aandscultur.
For Resten seer her ganske morsomt ud,
Især i saadant Maaneskin, som dette:
Paa høire Haand et tætindvoxet Krat,
Paa venstre Haand en blomsterdækket Mose;
Imellem begge kun en lille Strimmel
Af Jord. Der Veien gaaer til Ispahan.
Der staaer to Banker ved den smalle Strimmel,
Den ene er belagt med Kampestene,
Den anden overplantet er med Roser
Og høie Lilier. See, hvor høit den største
Sig hæver i en Bue op mod Maanen,
Der spiller selsomt i det hvide Bæger.
Det lader, som den hviskte den i Øret. —
Der kommer hun igien, den gamle Kone.
Naa, Moer! er I nu færdig? kan vi gaae?

Hindbad.

Ja, kiære Søn! følg mig nu rask afsted.

Han vil trænge giennem Krattet, men bliver siddende i en Tiørnebusk.

Sindbad. Er I ei rigtig klog? hvor vil I hen?

Hindbad.

Ak, du har Ret, min Søn! Ad denne Vei!

Han synker i Mosen.

O, red mig, red mig.

Sindbad. Kone! er I gal?

Vil I curere andre Folk i Hov'det?
Hvi gaaer I ikke hen ad Stien der?

Han trækker ham op.

Hindbad. Jeg har en vis Modbydelighed for
At gaae om Natten mellem disse Grave.

Sindbad. Da er det jo en god og slagen Sti.
Kom, skynd jer. Han drager ham did.

Hindbad. Ak, min Søn! de hvide Lilier —
De dufter alt for stærkt i Midnatsstunden.

Han falder i Afmagt.

Sindbad betragter ham en Tidlang, derpaa slaaer han Hænderne sammen, og siger:

Hvad skal jeg arme Hof-Leverandeur
Nu giøre? Hende kan jeg ei levere.
Men hvis jeg lader hende ligge her,
Beholder Prinds Aladdin Hovedpinen,
Jeg derimod, jeg mister Leverancen.
Hvad skal jeg giøre? Bringe hende bort,
Dertil har jeg ei Kræfter nok, og her
Er ingen Svende, som kan hielpe mig.
Hvad rasler hist i Dyssen? Tys! der gaaer
En Mand i røde Klæder mig i Møde.
Han kommer hid. Hvad er det for en Svend?

Nureddins Aand, som er steget op af Steenhoben, træder hen mod den besvimede Hindbad, og betragter ham et Øieblik, derpaa vender den sig til Sindbad, og siger:

Hielp mig den fromme Kone op paa Ryggen.
Jeg bærer hende ud af Skoven for dig;
Men, naar hun vaagner, maa du ikke sige,
Hvo der har hiulpet dig.

Sindbad. Jeg kiender eder
Jo ei, hvordan kan jeg da sige det?

Spøgelset.
Du sige skal, at du har selv det giort.

Sindbad.
Godt! hielp mig kun, jeg skal nok braute siden
Af det, som I har giort; lad mig kun raade.

Spøgelset tager Hindbad paa Ryggen, og vandrer afsted.

Sindbad. I kom mig ret beleilig: denne Kone
Var kaldet for at hielpe Prinds Aladdin;
Nu fik hun Ondt, det gamle selle Skrog,
Ved denne Liliebusk, som lugter stærkt.
Hvis I ei kommen var, maaskee hun aldrig
Sig mere havde reist fra dette Sted.
Det havde været Skade
Spøgelset. Jammerskade!
Sindbad.
Hun skulde lindre Prindsens Hovedpine.
Spøgelset. Jo flere gode Gierninger herneden
Des fleer Belønninger i Evigheden.
Afsted, afsted! det er paa Tiden nu.
Sindbad. I gaaer for stærkt, jeg kan ei følge jer.
Spøgelset. Saa vil jeg lidt da sagtne mine Fied.
Sindbad.
Det er en deilig, rød Skarlagenskiortel,
Som I har paa; hvor giør man den Slags Tøi?
Spøgelset.
Paa Væverstolen, Ven! hvor Rendegarnet
Er Ild, Islætten Svovl.
Sindbad. Det blæser stærkt.
I taler sagte; har I svage Lunger?
Spøgelset.
Den Puster trækker ikke mere Luft ind.
Sindbad. Hvad er I, Ven?
Spøgelset leer. Kulsvier.
Sindbad. Hvilken Snak!
I saadan rig og prægtig Dragt?
Spøgelset. Jeg tiener
Den rigeste Kulsvier, maa du vide;
Han brænder de bevægelige Skove,
Hvor Løvet kaldes Haar, og Grenen Arm.
Sindbad.
Det blæser; jeg kan Ingenting forstaae.
Spøgelset.
Naa, kom nu, kom; thi inden Midnatsstunden
Jeg atter være maa i Skyggelunden.

Det gaaer rask afsted, og synger:

I Helved galer Haner,
Som Nattergal og Lærkelil;
Der svømme sorte Svaner
I Vand, som er af Svovel-Ild.

Og lummert brænder Grunden;
Der vifter ei den mindste Vind;
Derfor i Midnatsstunden
Vi køler os i Maaneskin.

Sindbad.

Fy, Landsmand! hvad er det for fæle Viser?

Spøgelset.

Soldaterviser, Kiære! Ungdomsgalskab;
Ved saadan Sang bliver Byrden mere let.

Sindbad sagte.

Han giør mig ganske bange med sin Snak;
Det skulde dog vel aldrig være galt fat?

Spøgelset.

Naa, kom nu, kom; det er den høie Tid,
At denne fromme Siæl, jeg slæber paa,
Kan een Gang naae det Maal, den stunder efter.

De gaae ud af Skoven.

EN FORSTUE I ALADDINS PALADS.

Hindbad. Sindbad.

Hindbad reiser sig af sin Afmagt.

Hvad seer jeg? Hvordan er jeg kommen her?

Sindbad. Paa disse Skuldre.

Hindbad. Har du baaret mig?

Sindbad. Den hele Vei, og pustet ei engang.

Hindbad. Jeg faldt i Afmagt?

Sindbad. Det kan hændes Hver,
Vi er jo alle skrøbelige Kar.
I kan ei lugte Lilier, det kan jeg,

Men Katte derimod ei nær saa godt;
Hver har sit ømme Sted i denne Verden.
Hindbad.
De fæle Lilier! — Kiære! siig oprigtig,
Har jeg paa Veien snakket over mig?
Sindbad I Fald I altid fører slig Discours,
Saa kommer der vist aldrig af jer Mund
Et ufornuftigt Ord.
Hindbad. Saa taug jeg stille?
Sindbad. Bomstille.
Hindbad. Stakkels Mand! I er nok træt?
Sindbad. Ei meer, end at jeg kunde bære jer
En saadan Tour endnu. Man tidt seer ud
Til det, man ikke er, det veed I vel;
Saadan man atter paa den anden Side
Seer ikke ud til det, som tidt man er.
Men gaa! Her har alt været Bud! jeg sagde,
I maatte puste lidt.
Hindbad. Det var fornuftigt.
Seer paa sin Arm.
Men, fy, hvor du har klemt mig! Jeg er blaa
Af dine Fingre.
Sindbad. Naar I kommer hiem,
Saa vask jer bare med lidt Brændeviin,
Saa gaaer det bort igien. Bliv ikke vred;
Man kiender ikke sine egne Kræfter.
Hindbad.
Saa gaaer jeg da; og for din gode Hielp
Jeg slutter dig i mine fromme Bønner.
Sindbad.
I eders Bønner? Det var just mit Ønske.
Men tøv lidt; seer I: Bøn og Bøn er to;
Hvem vil I bede til for mig?
Hindbad. Til hvem
Vel bedre, end til Gud?
Sindbad fortrydelig. Aa, Lapperi!
Det kan jeg selv, saameget det skal være.
Nei, seer I vel, min gode, fromme Kone!
Naar nu I Prindsen har cureert, saa blier I

En Kone, som han faaer af Hiertet kiær,
En Kone, som han afslaaer Ingenting;
I blier hans Favorit, hans Marionet
(Ha, jeg veed Pokker, hvad de Dingster hedde);
Tænk da paa mig. Jeg fordrer ikke Andet
For min besværlige, min lange Gang.
Hindbad. Det skal jeg.
Sindbad. Jeg er kied af disse Skoe,
Det er den laveste blandt Professioner.
En Strømpevæver og en Skrædder stige
Strax høiere; jeg vil nu ikke tale
Om en Barbeer, som kommer op til Hov'det.
Tænk paa mig.
Hindbad. Ganske vist.
Sindbad. En god Betiening,
Hvor der er lidt at giøre kun, men meget
At tage; kort og godt: en Hof-Betiening;
Hof-Senge-Reder-Mester, for Exempel,
Som overlader Sengens Reden til
Betienterne, og sover selv.
Hindbad. Godt, godt!
Jeg skal ei glemme eder, sikkert ei.
Sindbad. Til Lykke da, til Lykke! megen Lykke!

Han gaaer bort. Hindbad gaaer ind i Paladset.

DEN STORE SAL I ALADDINS PALADS.

Aladdin ligger paa en Sopha. Gulnare træder ind med Hindbad som Fatime.

Aladdin betragter ham.
Est du den fromme, hellige Fatime,
Der lindrer Legemets, som Siælens Qvaler?
Hindbad.
Saa troer enfoldig Fromhed, store Prinds!
Jeg er en stille Qvinde, lever eensomt,

Henbringer Tiden med at frygte Gud
Og at paakalde ham. See, det er Alt.
Aladdin. Saa kan du da vel ikke hielpe mig?
Hindbad.
Din Hustru siger, du har Tillid til mig.
Hvis du vil underkaste dig en Prøve,
Og lægge ned dit Hoved i mit Skiød,
Og lade mine Hænder stryge dig,
Saa — ja, hvem veed? maaskee det dog kan hielpe,
Og i det mindste skader det jo Intet.
Aladdin. Vel talt, du Fromme!
Hindbad sætter sig hos ham.
Kom da nu, min Prinds!
Og læg dit høie Hoved i mit Skiød.
Men — endnu Eet! I Fald min Videnskab
Skal hielpe dig, saa maa du have hos dig
Din bedste Skat, det Bedste, som du eier.
Det synes underligt, men er dog saa.
Jeg er enfoldig; men for dig, som mig,
Er jo Naturen ubegribelig,
Og hvo tør vel forklare Sympathie?
Aladdin. Du taler sindrige, som sande Ord.
Men — om jeg viser dig min bedste Skat,
Saa troer du neppe paa dens Herlighed.
Hindbad. O, jo; jeg veed af Rygtet ganske godt,
Din bedste Rigdom er en gammel Lampe.
Aladdin. Velan da! Lampen er min bedste Skat,
Og Lampen, seer du, giemmes paa min Barm,
Og i dit Skiød jeg lægger nu mit Hoved.
Helbred mig nu.
Hindbad. Din Qval, min ædle Herre!
Er snart forbi.
Han famler under sine Klæder.
Aladdin griber hans Haand, og vrister den hemmelige Dolk ud deraf.
Bi, lad mig hielpe dig.
Gulnare. O, Himmel! Hvad er det?
Aladdin betragter Dolken. En Jernmagnet,
Som skulde strøget Hovedsmerten bort,

Og peget med sin kolde, stive Finger
Til Dødens Iispol. Ikke sandt, du Fromme?
Hindbad kaster sig paa Knæe.
Jeg er forraadt. O, Herre! lad mig leve,
Slut mig i Lænker, giv mig hver en Dag
Det værste Slavearbeid at forrette;
Men lad mig leve.
Aladdin. Dø.
Hindbad. O, skienk mig Livet.
Jeg bliver dig en tro, oprigtig Tiener,
Jeg elsker dig som Fader og som Moder,
I Fald du skienker Livet mig, som de.
Aladdin.
Ha, det er Tid engang, at denne Tunge,
Der finder ei de bedste Ord for gode
Til frækt at lege med, — at den forstummer.
Han vil støde til.
Hindbad griber hans Haand.
Stands, raske Dreng! endnu et Øieblik,
I Fald du ikke frygter alt for meget
For mine Ord. — See her, du Stolte! see,
Her er mit Bryst, stød til, stød i mit Kiød
Det skarpe Staal, og roes dig af din Idræt.
Hvad jeg har giort? og hvoraf veed du da,
At Hindbad vilde myrde dig, fordi
Du fandt en Dolk hos ham? et ringe Vaaben
Kun for en Vandrer i et fremmed Land.
Aladdin. Elendige! og vilde du ei dræbt mig?
Hindbad heftig.
Har du Beviis derpaa, Ordgyder, du,
Som kroer dig af Retfærdighed og Godhed?
Og om jeg vilde det — har du ei dræbt
Min Broder? raaber ei min Broders Blod
Om Hevn af Jorden?
Aladdin. Ha, den lumske Morder!
Thi at han ikke fik sit Forsæt udført,
Derfor jeg takker Himlen, ikke ham.
Ti, Niding! dø.
Hindbad. Ja, dræb, ja dræb mig kun;

Du sveder seent derfor i Helvede.
Min Broder var et Menneske; du fik
Den Skat, hvorfor han havde stridt sin Livstid:
Var det et Under, om han haded dig?

Aladdin. Han vilde offre lumsk en Ynglings Liv,
Den gamle Synder, for sin Lykkes Skyld,
Sin timelige Lykke. Skiebnen gav mig,
Hvad ei den havde tiltænkt ham, men mig.

Hindbad. Den Gave veed jeg Intet af at sige;
Alt, hvad jeg veed, er det, at du har dræbt
Min Broder, og at Blodets Kiærlighed
Har skyndt mig til at hevne ham, og til
At dræbe dig igien. Tilfældet giver
Dig Seiren; vel! benyt den, stød dit Staal
Ind i mit Bryst, dræb en uskyldig Mand,
Som blev et Offer for sit Brodervenskab,
Og bryst dig siden af din Heltegierning.

Aladdin. Ha, Ræv! du slipper ikke ud af Saxen.

Han klapper i Hænderne; en Slave kommer.

Bring mig to slebne Damascenersværd.

Slaven bringer dem, og forføier sig bort paa Aladdins Vink.

See, Hindbad! al min Vandel hidindtil
Har været aabenlys, reen og oprigtig.
Du est min Fiende, Een af os maa døe.
Dog skal du ikke faae Anledning til
At klage over Overlast og Mord.
Jeg stoler paa min Arm og paa min Ret.
Skiøndt fuldelig du havde vel fortient
At slettes ud af Verden som en Synder
Paa Retterstedet, sluttet fast i Jern,
Saa vil jeg, da din List har grebet til
Opdigtet Overlast og løiet Uskyld,
Min Skiebne lægge ned i Allahs Haand.
Tag dette Sværd. Du ryster, Slave? Tag det.
Hvor blev din Tillid til din gode Sag?
Ha, tag det. Denne frække Pande skal
Ei længer trodse Himlen, reist fra Jorden;
Den skal i Støvet. Hindbad! tag dit Sværd.

Hindbad.
Og naar jeg fælder dig, hvad blier min Skiebne?
Est du ei Fyrste? trænger Vagten ei
Herind, og slæber mig til Retterstedet?

Aladdin tager Lampen af sin Barm, og sætter den paa Jorden.

Jeg sætter Lampen mellem dig og mig.
Den, som nedslaaer den Anden, griber Lampen,
Og ingen Dødelig modstaaer hans Magt.

Gulnare.
Aladdin! Himmel! hvad er det, du vover?

Aladdin.
Sandhed mod Løgn, det Gode mod det Onde.
Tag Sværdet, eller, ved den store Gud!
Jeg knuser din indknebne Hovedskal.

Hindbad tager Sværdet.

Usynligt Chor af onde Aander.
O, Vee!
Nu er det reent forbi,
Nu kan det aldrig faae et heldigt Udfald.
Nu kan vi ikke længer staae dig bi.
Den rænkeløse Kamp, den aabne Feide
Forstaae vi ei.
Spring ham paa Ryggen,
Hold fast om Klingen, og slaa til med Skaftet,
Vink, som om Nogen hist dig kom til Hielp,
Og stik ham saa, i det han vender sig.
O, Vee! o, Vee!
Sno dig, Hindbad! sno dig.
Ha, vind dig slimet, som en Aal i Rusen,
Bid i din Hale, som en Snog, og rul dig
Bort, langt herfra.
O, Vee! o, Vee! o, Vee!
Den rænkeløse Kamp, den aabne Feide
Forstaae vi ei.
Har du da glemt enhver af dine Kunster?
Spænd Benet for ham, saa han falder,
Sæt Foden paa hans Hals, og stik ham saa.
Du viger?
Ha, skam dig, skam dig, Hindbad!

Lad, som du veg, kom ham paa Ryggen kun,
Saa skal vi hielpe dig.
O, Vee! o, Vee!
Den rænkeløse Kamp, den aabne Feide
Forstaae vi ei.

Chor af gode Aander.
See, hvor den blege Niding zittrer alt.
Nu er det snart forbi.
Vor Yndling trænger ei til Hielp;
Han stander herlig i sin Ungdomskraft,
Med vældig Arm, med roligt Tillidsblik.
See, hvor han svinger let sit blanke Sværd,
See Dødens Dugg alt paa den Svages Pande,
Han taber Sværdet — Tys!

Hindbad. Skienk mig et Øieblik lidt Pusterum,
I Fald du est en ærlig Kæmpe.

Aladdin. Vel!
Det skienkes dig.

Hindbad sætter sig ned og puster.
Hm! det er selsomt nok,
At Listen med sin hele Virksomhed
Saa lidt forstaaer at overrumple Kraften.
Men midt i al min Træthed har jeg dog
Saa megen Kraft, at jeg kan vriste dig
Den Fryd af Haanden, som du griber efter.
Jeg seer, det er forgieves, at jeg strider
Mod dig i denne Kamp. Dog blier du ikke
Min Banemand; kan jeg ei fælde dig,
Saa kan jeg fælde dog mig selv, og vende
Mit Vaaben rask imod min egen Barm.

Han dræber sig.

Aladdin rolig.
Det har tilfælles du med alt det Onde:
Dets hele Kraft, et øiebliklig Spil,
Bortsvinder i sit eget Giøglelys.

Aladdin og Gulnare staae en Tidlang tankefulde og betragte Liget. Pludselig bliver det taget bort for deres Øine. En sød og dæmpet Musik begynder at tone fra Kuppelen i Salen, og udsletter lidt efter lidt ethvert bittert Indtryk af det foregaaende Optrin. Søde, kiær-

lighedsfulde Toner trænge sig ind i deres Hierter. De omfavne hinanden med Henrykkelse, og staae ubevægelige i salig Forundring. Pludselig udbryder et usynligt

Chor. Syvfold ønske dine Slaver dig til Lykke, Fyrste! nu.
Du har overstridt og vundet, du har ryddet Klinten ud.
Herligt Blomsten nu kan trives, dufter i sin Foraarsstund,
Køler Somren med sin Skygge, fryder Høsten med sin Frugt.
Brilleslangens Gift er udtømt; uden Fare, uden Gru
Kan du stikke den i Barmen; Dødens lumske Tand er brudt.
Hil dig! deiligste Fyrstinde! ingen Taage, ingen Slud
Sløre skal vor hulde Maane, den skal straale klar og rund.
Dine hvalte Øienbryne nu skal spille rolig huldt,
Som to Buer midt paa Himlen efter fuldendt Regn og Rusk.
I Golkondas Diamanter skal du rødme venligt nu,
Som en Rose fra Damaskus i den klare Morgendugg,
Hil Aladdin! hil Gulnare! vakkre Kæmpe! skiønne Brud!
Sødt en Mandel tvende Kiærner har forenet elskovsfuld.

Ringens Aander. Hvor I staae, hvorhen I træde, staae vi væbnet rundt omkring,
Ingen Fiender ind skal trænge giennem Ringens Aanders Ring.

Lampens Aander. Og i Middelpunktet af den stærke Skares Værnekrands
Livets Lampe høit skal brænde med en rolig, liflig Glands.

Chor. Du har overstridt og vundet, dine Fiender fældte du.
Syvfold ønske dine Slaver dig til Lykke, Fyrste! nu.

Gulnare. O, søde Toner! o, hvor rene, klare!
Aladdin. Tak være dig, du himmelske Hærskare!
Musiken og Sangen tier.

Storveziren, fulgt af de øvrige Ministre, kommer ind. Han gaaer hen imod Aladdin, bærende en rød Fløielspude, hvorpaa Diadement hviler.

Et sørgeligt, men og et Glædesbudskab
Vi bringe dig: den gamle Sultan er
Ei meer paa Jorden. Han har fulgt Naturens
Almindelige Bud, er vandret hiem
Til sine Fædre hist i Allahs Skiød.
Hvad der afpresser os en Veemodstaare
Som sanddrue Tienere af den Henfarne,
Opfylder atter paa den anden Side
Vort Bryst med Fryd, naar vi betænker, at
Du, store Prinds! skal være nu vor Fader.
Modtag din Krone af din Slaves Haand,
Og sæt den selv omkring din høie Tinding.
Aladdin modtager Kronen.

Almindeligt Raab fra det forsamlede Folk paa Slotspladsen.

Allah velsigne dig, vor elskte Sultan!
Skin som en Sol med Lyst og Frugtbarhed
Ned over Persien. Allah velsigne
Vor store Sultan! vor Aladdin leve!

Aladdin gaaer hen til Vinduet, støtter sig til sin ene Haand, og staaer længe taus og betragter Mængden, endelig bryder han ud:

Dernede gik jeg som en lille Dreng
Hver Søndag, naar jeg havde faaet Lov,
Og saae forundret op til Sultans Pallads,
Og kunde ei begribe, hvordan dog
Man havde bygget sligt et Taarn fra Jorden.
Dernede kasted jeg i Raseri
En Steen blandt Mængden, som forfulgte mig,
Og spotted følesløs min haarde Skiebne.
Dernede nu udraabe de mig Alle
Til deres Sultan, deres store Sultan!
Hvor selsomt er dog Menneskenes Liv!

Hvor mystisk bryder Alt sig blandt hinanden,
Et ringe Spil i Evighedens Haand!
Et Vink, og flux vi er det gamle Støv.
Hvad er da menneskelig Magt og Storhed?
Kom, Elskte! lad os vandre hen at see
Din Faders fromme Smiil i Dødens Nat;
Og lad os saa, mens Folket tilbereder
Her til vor Kroning rundtom festlig Lyst,
Henvandre uden Porten hist og sætte
Os eftertænksomt ned et Øieblik
Paa Morgianes Grav ved Hyldetræet.

EPILOG.

Phantasia træder frem, og siger:

Saaledes har den underfulde Lue,
Der skinner dybt i Biergets Inderste,
Som dybt i Mandens Barm og giennem hans
Idrætter og det Held der følger dem,
Den hemmelige Urkraft: Lyset selv,
Som virker Alt, hvad der er Liv og Lykke,
Beqvemmet sig til frem at træde her,
Indhyllet i en legemlig Gestalt —
En gammel Kobberlampe.
Har I opmærksomt læst det hele Digt,
Betragtet Lampen i sit eget Lys
Og med sit eget Øie, mærket vel,
Hvad i den gamle Bog Nureddin læste,
Hvad Ringens Aand forklared for Aladdin —
Saa er det ei nødvendigt, meer at pirre
I Lampen med Forstandens Lysesax,
For at forjage hver en Dunkelhed.

Det lette Spil er endt; thi Helten staaer
Nu ved sit Maal, og Livets Stræben kun
Er Digtekunstens Stof; den høie Ro
Kan Guds Cheruber synge, ingen Digter.

Modtag da her det gamle Maleri,
Der forhen hang i Borgestuen kun,
Halv slettet ud af Støv og Røgtobak,
Beskint af Praasen i en Jerntraads-Stage.
Der saae min Søn det hænge i sin Barndom,
Og Støvets Tæppe, Praasens svage Lys
Frembragte samme Virkning i hans Siæl
(Ukiendt med Jordens Herlighed, men nær
Beslægtet med dens mystiske Natur),
Som Templets Dæmringsslør paa Helligdommen.

Alt længe stod det underfulde Billed,
Hidbragt fra Østen, slemt forstødt paa Reisen,
Omklædt paa gallisk af arabisk Dragt,
Hensat i en Erindringskrog. Nu har han,
Saa godt det stod til ham, afstøvet det,
Opfrisket Farverne, saa godt han kunde,
Lagt den Betydning i det hele Billed,
Som blege Levning syntes pege til,
Og sat det Hele i en bedre Ramme.
Thi tag det venligt da, som venligt han
Det eder byder. Hvis det lyktes ham,
At bringe eders Øine til at see,
Hvad selv han i det gamle Billed saae,
Da har han truffet, hvad han sigted paa.

Anmærkninger.

Aladdin er forfattet i Vinteren 1804-1805 og fremkom første Gang i anden Del af Adam Oehlenschlägers Poetiske Skrifter, Juli 1805.

Side 3, Lin. 2. Sangvinitas, en Personifikation af det sangvinske (let bevægelige) Temperament ligesom Melancholia (S. 5, L. 3) af det melankolske (tungsindige).

Side 3, Lin. 6. Stor-Veziren, Førsteministeren.

Side 4, Lin. 7. Abdaller og Kalendere, muhamedanske Munke af forskellige Slags.

Side 4, Lin. 16. En Spindelvæv, en Edderkop, der fordum, ligesom den endnu hedder paa Svensk, kaldtes en Spindel.

Side 4, Lin. 22. Ved Sandsigerinder forstaas Feer, en Sprogbrug, som Oehlenschläger har optaget efter sin Kilde til Digtningen, den gamle danske Oversættelse af Tusind og een Nat.

Side 5, Lin. 10. morgenlandske, østerlandske.

Side 6, Lin. 2. Asianerne d. e. Aserne (som tidligere antoges for at være kommet til Norden fra Asien).

Side 6, Lin. 9. Ved Blomsterflor maa her forstaas et tyndt Stof gennemvævet med Blomster.

Side 8, Lin. 10 f. n. Silkekaftan. En Kaftan er et hos Østerlænderne brugeligt Klædningsstykke, som ligner en Slaabrok.

Side 10, Lin. 15. punkterer, anvender Geomantien, den Kunst af visse tilfældige Punkter at udfinde skjulte Ting.

Side 11, Lin. 4. Biledulgerid, ældre Benævnelse paa et øde Lavland i Nordafrika.

Side 13, Lin. 1 f. n. forskrækket af min Søvn, skræmmet op af Søvne.

Side 14, Lin. 1 f. n. Brugen af uden i Betydningen uden for, som genfindes nogle Steder i det følgende (uden Porten S. 61 og S. 219, uden Huset S. 71), er forældet.

Side 16, Lin. 10 f. n. smukke Folk i Betydningen hæderlige Folk, bedre Folk er forældet.

Side 18, Lin. 3 f. n. I denne Digtnings første Udgave blev Navnet Nureddin helt igennem skanderet saaledes som her (med Tonen paa første Stavelse); i de følgende Udgaver er Tonen overalt flyttet til Navnets anden Stavelse undtagen paa dette ene Sted.

Side 19, Lin. 4. Huris, skønne unge Piger, som i Muhamedanernes Paradis bliver den troendes Løn.

Side 19, Lin. 6. stryger ham med Multum for sin Gigt. Multum er et Slags groft Uldtøj. — for sin Gigt. Denne nu forældede Brug af det refleksive Pronomen forekommer ofte hos Oehlenschläger.

Side 19, Lin. 20. Sherbet er det samme som Sorbet, Østerlændernes bekendte Læskedrik.

Side 20, Lin. 12. Ved Albuærmer maatte man vel egentlig snarest forstaa Ærmer, som naar til Albuen; men her maa Meningen vel være Albuerne paa Ærmerne.

Side 20, Lin. 16. det staaer jeg for, d. e. det staar jeg inde for.

Side 21, Lin. 6. Med Levanten mener man sædvanlig Kystlandene ved den østlige Del af Middelhavet.

Side 21, Lin. 3 f. n. en oprigtig Fætter vilde vel efter Nutidens Sprogbrug betyde: en aaben, sanddru Fætter; men Meningen her er uden Tvivl (efter ældre Sprogbrug) en sand, ægte Fætter.

Side 22, Lin. 9 f. n. kølne d. e. køle, kølige. Ordet kommer igen i femte Akt.

Side 32, Lin. 9. En ny Prometheus o. s. v. Efter græsk Mytologi dannede Prometheus af Ler en menneskelig Skikkelse og indgød den Liv ved en fra Himlen ranet Gnist.

Side 32, Lin. 11-12. Efter nordisk Mytologi opbevaredes Poesiens Mjød hos Jætterne, hvor Gunløde bevogtede den. Men Odin trængte ind til Gemmestedet, vandt Gunlødes Kærlighed og fik Lov til at nyde Drikken, som han førte bort med sig og meddelte til Menneskene.

Side 33, Lin. 14 f. n. rare, sjældne, mærkelige.

Side 34, Lin. 13. ledigt, tomt.

Side 37, Lin. 7 f. n. Du byder Ringens Aand, poetisk Frihed for: Du byder over Ringens Aand. Det samme Vers kommer igen i 4de Akt.

Side 38, Lin. 3-2 f. n. Her hentydes til den bekendte Børneleg, som bestaar i at se paa, hvorledes de smaa Gnister (Børnene) paa et forkullet, lige slukket Stykke Papir lidt efter lidt gaar ud, og at passe paa den sidste Gnist (Skolemesteren) for at give ham et Smæk.

Side 39, Lin. 7 f. n. hierte Søn, forældet for kære Søn, findes flere Steder i det følgende.

Side 41, Lin. 15 f. n. nydelig i Betydningen: behagelig at nyde, lækker er nu forældet.

Side 41, Lin. 3 f. n. I Stedet for opsat til det vilde man nu skrive: opsat paa det.

Side 43, Lin. 13 f. n. at giøre os gemeen med, at nedlade os til, søge Omgang med, have noget at gøre med.

Side 46, Lin. 10. Kahn, offentligt Herberg i Østerlandene.

Side 48, Lin. 10 f. n. Klarhed. Oehlenschläger

bruger oftere Ordet klar i den forældede Betydning ren, herlig.

Side 50, Lin. 13. Cassiopeia, et Stjernebillede paa den nordlige Himmel, i Mælkevejen, kendeligt ved fem klare Stjerner, der danner et W. — Capella, en Stjerne af første Størrelse paa den nordlige Himmel.

Side 50, Lin. 14. Firmament, Himmelhvælving.

Side 50, Lin. 7 f. n. Postamentet, Fodstykket, Søjlefoden.

Side 52, Lin. 11. Kitekturen. Morgiane mener Arkitekturen, Bygningskunsten.

Side 53, Lin. 19 f. n. Zechin, en Guldmønt af omtrent 8 Kroners Værdi.

Side 54, Lin. 13 f. n. Kadi, Dommer.

Side 57, Lin. 2 f. n. naar Brønden slipper, naar Vandet slipper op, naar Brønden udtørres.

Side 59, Lin. 14. Ved et stort Huusbagerbrød menes vist blot et stort Brød; hvad enten der nu ved Huusbagerbrød skal tænkes paa et hjemmebagt Brød eller paa et Brød, hvortil Dejen er lagt hjemme hos Huusbageren (Fribageren, som ikke hører til Lavet,) for derpaa at blive bagt hos en af Mesterbagerne.

Side 59, Lin. 19 f. n. overalt, i det hele taget (forekommer atter S. 75).

Side 60, Lin. 5. daarlig, taabelig.

Side 61, Lin. 15 f. n. Divan, Statsraad.

Side 63, Lin. 3-2 f. n. Som bekendt hedder Ordsproget: Man skal ikke skue Hunden paa Haarene (eller Karlen paa Kjolen), man skal ikke dømme efter det ydre. Morgiane anvender det altsaa galt.

Side 64, Lin. 1. Fæt i det gamle Ordsprog forklares ved Fejl, vanslægtede Individer.

Side 64, Lin. 2. Mod, Sind.

Side 64, Lin. 1 f. n. Morgengave, den Gave, som i gamle Dage Manden i Almindelighed Morgenen efter Brylluppet skænkede sin Hustru.

Side 66, Lin. 19. Som her (med Tonen paa første Stavelse) skanderer Oehlenschläger Ordet Palads de fleste Steder, hvor det forekommer i Aladdin.

Side 68, Lin. 11 f. n. ubevante (forældet), som man ikke er vant til.

Side 71, Lin. 7. plat (forældet), aldeles. Kommer igen i det følgende.

Side 72, Lin. 13. At frygte sig forekommer oftere i ældre Dansk og hos Oehlenschläger nogle faa Gange.

Side 75, Lin. 18 f. n. Hundestiernen, Sirius, den klareste Fiksstjerne paa Himlen.

Side 79, Lin. 12 f. n. Hun faaer saa ei vor Sultan nu i Tale. Brugen af saa i Betydningen: dog, alligevel er forældet.

Side 82, Lin. 7 f. n. Nu staaer han der en Kiøn, nu sidder han net i det.

Side 82, Lin. 5 f. n. næbbet Qvæg forliges bedst, d. e. næbbet Qvæg (Fugle) forliges bedst indbyrdes, man skal ikke holde Fugle og firføddede Husdyr sammen, lige Børn leger bedst.

Side 83, Lin. 6. Bagefter kommer Humlen. Talemaaden hedder: Nu kommer Humlen. Hvad der kommer bagefter, er tyndt Øl, som Morgiane rigtigt anfører straks efter.

Side 85, Lin. 10-11. bukke for, bukke under for; dette Buk, denne Bukken under, dette Nederlag.

Side 88, Lin. 8 f. n. bruger, behøver.

Side 88, Lin. 1 f. n. kant og klart, fuldt færdigt.

Side 93, Lin. 1 f. n. Ankelklodder. En Klod eller Klodde, en rund Knop eller en Kugle, er forældet.

Side 97, Lin. 13 f. n. Muslingskæl, Muslingskaller.

Side 97, Lin. 11 f. n. Irrgang (Tysk), Labyrint.

Side 97, Lin. 2 f. n. Atterkomst (forældet), Tilbagekomst.

Side 98, Lin. 12. Elskte bruges af Oehlenschläger oftere i Vers for elskende.

Side 98, Lin. 15. Herculaneum kaldes sædvanlig Herkulanum.

Side 99, Lin. 11. Jeg krummer lige dem. Dette dristige Udtryk findes kun i første Udgave; i de følgende lyder Verset saaledes: Jeg blødner dem, og retter dem ved Maanens Ild, — Jeg smedder dem, og retter dem o. s. v.

Side 100, Lin. 6-7 Rim som sig og blidelig forekommer endnu to Gange i Aladdin, men er i det hele sjældne hos Oehlenschläger.

Side 101, Lin. 14. Indsegl betyder det samme som Segl, Tegn.

Side 103, Lin. 11 f. n. Er intet, intet Forsøg mere muligt. Ordet Forsøg med Tonen paa første Stavelse fandtes i første Udgave ogsaa i Verset S. 149, L. 17 f. n., som der hed: Modtag et slet, mislykket Forsøg atter.

Side 107, Lin. 13. som Antilopen hvid. Af Antiloperne er kun en enkelt Art hvid.

Side 107, Lin. 19. Her sigtes til Araberindernes Skik at farve deres Negle røde. I Oehlenschlägers Kilde til dette og andre østerlandske Billedudtryk i Sandsigerindernes Sang sammenlignes en Kvindes Fingre med nogle Orme med hvid Krop og rødt Hoved, som forplanter sig i Sandet. (Se C. Elberling: Et og Andet om Aladdin, København 1899, Side 19-21, og Efterskriften til Oehlenschlägers Poetiske Skrifter i Udvalg, 1899, XV Bind, Side 303-304).

Side 107, Lin. 14 f. n. Glavind er et gammelt Ord, hvis Betydning var en Landse, men som hos nyere Digtere har faaet Betydning af et Sværd.

Side 107, Lin. 9 f. n. Karneol, en blodrød eller rødbrun Sten.

Side 110, Lin. 10 f. n. Oehlenschläger skriver næsten altid det nu forældede forbluffet for forbløffet.

Side 111, Lin. 16-15 f. n. Saa kommer en Polerer og glatter Alt. Polerer (egentlig Parlierer) er hos Murere og Tømrere en Mestersvend, som i

Mesterens Sted kan gøre Aftale med nye Arbejdere. Ordet betyder altsaa ikke en, der polerer.

Side 111, Lin. 13 f. n. Spindelvæv, Edderkop.

Side 113, Lin. 13 f. n. Kahve (Arabisk), Kaffe.

Side 114, Lin. 11. Pardre, Pantere.

Side 116, Lin. 3-4. Glade Bølge o. s. s. Tanken er, sagtens paa Grund af den kunstige Rimstilling, ikke meget klar; men Meningen maa vel være: Bølgen føder Maanen (i det Øjeblik, da denne hæver sig over Vandet) der, hvor Maanen møder (ɔ: giver Møde, kommer frem) paa Himmelbuen.

Side 119, Lin. 9. indgetogen, ensom og stille.

Side 127, Lin. 3. i Søvne d. e. i Søvn.

Side 127, Lin. 18 f. n. Rødfaxe, Rødmanke. Ligeledes nedenfor Blaafaxe, Blaamanke.

Side 130, Lin. 13 f. n. runde, rundhaandede, gavmilde.

Side 131, Lin. 9 f. n. Karm, Vogn.

Side 135, Lin. 6. en Dervisch, persisk Munk.

Side 136, Lin. 7 f. n. en Midler, Mægler, Mellemmand.

Side 137, Lin. 6. Læspen. Første Udgave har det tyske Lisplen, og Oehlenschläger har vel ogsaa snarere ment Hvisken, Susen end Læspen, som der staar i de senere Udgaver.

Side 137, Lin. 18. af ingen Slægt, d. e. af intet Køn, efter en vist ingensinde hyppig og nu ganske forældet Germanisme.

Side 137, Lin. 16 f. n. Eblis er efter Koranen den faldne Engel, der forførte Adam og Eva til Syndefaldet.

Side 137, Lin. 13-12 f. n. Ezrael (eller Azrael) er hos Muhamedanerne Dødens Engel, og Israfil den Engel, der vækker de døde til Dommen.

Side 143, Lin. 5-4 f. n. Aladdin gentager her Nureddins Ord til ham, se S. 28, Lin. 13-14.

Side 153, Lin. 13 f. n. mod, mod i Hu, bedrøvet.

Side 160, Lin. 4 f. n. Qvintin, en lille Vægt (en Fjerdedel af et Lod).

Side 162, Lin. 13 f. n. forblummet (forældet), forblommet.

Side 163, Lin. 9. Fremvirket kun til Massen for sin Tid, kun skabt til at udgøre en blandt de mange, et Hverdagsmenneske.

Side 165, Lin. 1 f. n. udholdne. Saaledes er Ordet stavet i alle Udgaverne; men der menes uden Tvivl udholdende.

Side 166, Lin. 17. Jeg hader det ɔ: Spøget. Oehlenschläger skriver som oftest et Spøg.

Side 172, Lin. 8 f. n. Qvintessents, en ved fem Gange gentagen Destillation uddragen Essens; Kraftuddrag.

Side 173, Lin. 15-16. mit Hoved . . . Pallas Athene. Grækernes Visdomsgudinde kom til Verden ved fuldvoksen og fuldt rustet at springe frem af Zeus' Hoved.

Side 173, Lin. 18 f. n. Commoditet, Bekvemmelighed.

Side 177, Lin. 15 f. n. et Blund er her som oftere hos Oehlenschläger brugt i den nu forældede Betydning af et Øjeblik.

Side 178, Lin. 14 f. n. Qveld for Væld er forældet.

Side 179, Lin. 9. Lilievand, Liljevaand, Liljestængel.

Side 180, Lin. 14 f. n. blysom, bly, tilbageholdende.

Side 182, Lin. 6. fortryd ei mit Ord, fortryd ej paa mit Ord.

Side 182, Lin. 6 f. n. gieste, beværte.

Side 188, Lin. 16. Bodike, en lille Daase med Laag.

Side 190, Lin. 5. paa den, som andre, paa den som paa andre Rejser.

Side 190, Lin. 8. det staaer i Alkoranen. I Virkeligheden er naturligvis slet intet af Hindbads kaade Foredrag hentet fra Koranen.

Side 190, Lin. 19. en Klimp, en lille Klump.

Side 192, Lin. 15 f. n. Den hele Præken o. s. v. Disse Linier sigte umiskendelig til den europæiske

Oplysningstids flade Rationalisme, ligesom Digteren overhovedet i Slutningen af denne Scene paa Romantikernes Vis meget dristigt sætter sig ud over Hensynet til Tid og Sted.

Side 193, Lin. 10 f. n. Ligesom her tre Gange en Lem for et Lem skriver Oehlenschläger i Robinson i England, 2den Akt, en Medlem for et Medlem.

Side 194, Lin. 14-13 f. n. Historien om den gerrige Abu Kasem, som ved sine udslidte Tøfler paadrog sig mange Bryderier, kan læses i Funch, Røgind og Warburgs danske Læsebog, hvor den er optaget i J. C. Riises Oversættelse efter Liebeskinds Palmblätter, Jena 1786, 1ste Del, Side 211 og flg. Fortællingen er for øvrigt allerede trykt i en lille Samling Historier, der udkom 1774 i København (se C. Elberlings Oehlenschläger og de østerlandske Eventyr, 1887, S. 46).

Side 206, Lin. 12. Johan Hagel, Janhagel, gement Pak.

Side 206, Lin. 14. Pli, Fold, Vane, Anstand, Velopdragenhed.

Side 209, Lin. 1 f. n. I kan ei lugte Lilier, I kan ikke taale at lugte til Liljer.

Side 211, Lin. 3. Hvilket Fremmedord Sindbad her forveksler med Marionet (mekanisk Dukke), er ikke let at sige.

Side 212, Lin. 19 f. n. hvo tør vel forklare Sympathie? Ved Sympathie forstaas vel her de saakaldte sympatetiske Kure, der bero paa en Forestilling om mystisk Forbindelse mellem visse Personer, Ting og Handlinger.

Side 213, Lin. 12 f. n. Elendige! og vilde du ei dræbt mig? Den samme Linie forekommer i 2den Akt af Hakon Jarl.

Side 220, Lin. 17. Den arabiske Samling af Fortællinger Tusind og een Nat blev først Europa bekendt igennem Gallands franske Oversættelse, som udkom 1704-1717.

Efterskrift.

Tekst og Anmærkninger er optrykt efter Folkeudgavens andet Oplag (1897), idet dog en enkelt Oplysning er tilføjet i Anmærkningerne.

Med udførlige Anmærkninger foreligger i denne Udgave: Hakon Jarl, Sancthansaftens-Spil, Axel og Valborg, Palnatoke, Aladdin, Væringerne i Miklagard, Halvhundrede Digte, Vaulundurs Saga, Helge. Efterhaanden som Folkeudgavens andre Numre maatte udkomme i nye Oplag, vil Anmærkningerne blive udvidet efter samme Maalestok som den, hvorefter Oplysningerne er meddelt her.

A. Boysen.

FOLKEUDGAVER

Nr.	1.	Hakon Jarl hiin Rige....	25 Øre
„	2.	Sct. Hans Aftenspil.....	25 „
„	3.	Axel og Valborg	25 „
„	4.	Thors Rejse til Jotunheim	25 „
„	5.	Palnatoke	25 „
„	6.	Alv og Guldhyndy.....	25 „
„	7.	Hagbarth og Signe	25 „
„	8.	Erik og Abel	25 „
„	9—10.	Aladdin	50 „
„	11.	Væringerne i Miklagaard.	25 „
„	12.	Dina.....	25 „
„	13—14.	Halvhundrede Digte..	50 „
„	15.	Dronning Margarete	25 „
„	16.	Den lille Hyrdedreng. Landet fundet og forsvundet.	25 „
„	17—18.	Nordens Guder	50 „
„	19.	Correggio	25 „
„	20.	Baldur hiin Gode	25 „
„	21.	Vaulundurs Saga.....	25 „
„	22—23.	Ørvarodds Saga.....	50 „
„	24.	Klartan og Gudrun.....	25 „
„	25—26.	Helge.....	50 „

Forlagstrykkeriet, Klareboderne 3, København K.

PH. HANSEN'S
BOGBINDERI
KØBENHAVN.